

Universitätsbibliothek Wuppertal

Handlexikon zu Cicero

Merguet, Hugo

Leipzig, 1905

R

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-2871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-2871)

suas quoque (tabulas) Roscius; Q. Rose 1. hoc quoque vobis remitto; Ver III 219. si vero illud quoque accedet; Ver II 31. habere ipsos quoque aliquid; Muren 71. non erit difficile in unam quamque causam transferre, quod ex eo quoque genere conveniet; inv II 103. quoniam earum quoque artium homines ex eo (mundo) procreantur; nat III 23. istos quoque servos familiares esse sciebat; Cael 58. — 4. eum, quem re vera regem habebamus, appellandum quoque esse regem; div II 110. ea poena si adfici || adficere || reum non oporteat, damnari quoque non oportere; inv II 59. — 5. animi enim quoque dolores || dol. q. || (sapiens) percipiet maiores quam corporis; fin II 108. tum quoque homini plus tribui quam nescio cui necessitati; prov 28. — II. atque alii quoque alio ex fonte praeceptores dicendi emanaverunt; inv II 7. ac diligenter illud quoque attendere oportebit; inv II 119. nec vero id satis est, sed illud quoque intellegendum est, neminem esse . . . ; fin V 30. ut sentire quoque aliud, non solum dicere videretur; fin IV 57.

quoquo, wohin nur: quoquo te verteris, (amicitia) praesto est; Lael 22.

quoquo versus, nach allen Seiten: circum eam statuam locum ludis liberos eius (Ser. Sulpicii) quoquo versus pedes quinque habere; Phil IX 16.

quorsum, quorsus, wohin? wozu? I. quorsum igitur haec disputo? quorsum? ut intellegere possitis . . . ; Quir 5. quorsum haec spectat oratio? de or III 91. quorsus, inquam, istuc? Bru 293. quorsum haec? quia sine sociis nemo quicquam tale conatur; Lael 42. — II. etsi verebar, quorsum id casurum esset; A III 24, 1. ut, quorsum (dominatio) ereptura sit, horreamus; A II 21, 1.

quot, wie viele, so viele als, alle: I. qui tot annos, quot habet, designatus consul fuerit; A IV 8, a, 2. quot orationum genera esse diximus, totidem oratorum reperiuntur; orat 53. quot homines, tot causae; de or II 140. qui ab dis immortalibus tot et tantas res tacitus auderet optare, quot et quantas di immortales ad Cn. Pompeium detulerunt; imp Pomp 48. peream, si te omnes, quot sunt, conantem loqui ferre poterint || poterunt ||; ep XI 23, 2. ut, quot essent renuntiati, tot in hydriam sortes conicerentur; Ver II 127. — II, 1. quotiens et quot nominibus a Syracusanis statuas auferes? Ver II 145. — 2. ut non auderet iterum dicere, quot milia fundus suus abesset ab urbe; Caecin 28. quot et quam manifestis in rebus tenere, non vides? Ver III 149. dicebant, quot ex sua quisque nave missos sciret esse; Ver V 101. si, bis bina quot essent, didicisset Epicurus; nat II 49. — III. quot genera quamque disparia beluarum! nat II 100. quot ego tuas petitiones effugi! Catil I 15. quot et quanti poetarum exstiterunt! Tusc IV 5. — IV. in quam

(Mesopotamiam Euphrates) quot annos quasi novos agros invehit; nat II 130.

quotannis, jährlich; ut ei sacra fierent quotannis; Ver IV 151. Ceos accepimus ortum Caniculae diligenter quotannis solere servare; div I 130.

quotcumque, wie viele nur: huic (praetori) potestate pari, quotcumque senatus creverit populusve iusserit, tot sumto; leg III 8.

quoteni, je wie viele: partes fecit in ripa nescio quotenorum iugerum; A XII 33, 1.

quotidianus, quotidie f. cot —

quotiens, wie oft, wievielmals, so oft wie: I. non me totiens accipere tuas litteras, quotiens a Quinto mihi fratre adferantur || adferuntur ||; ep VII 7, 1. ante quam totiens, quotiens praescribitur, Paeanem aut Nomionem citarimus; de or I 251. quotiens coniugem, quotiens domum, quotiens patriam videret, totiens se beneficium meum videre; A J 14, 3. — II, 1. quotiens et quot nominibus a Syracusanis statuas auferes? Ver II 145. — 2. videre iam videor, quotiens ille tibi potestatem optionemque facturus sit, ut . . . ; div Caec 45. — III. quotiens tu me designatum, quotiens consulem interficere conatus es! Catil I 15. quotiens te pater eius domu sua eiecit, quotiens custodes posuit, ne limen intrares! Phil II 45. frater meus quotiens est ex vestro ferro ac manibus elapsus! dom 59.

quotienscumque, so oft nur: numquam dubitavit, quotienscumque alicuius aut gemma aut anulo delectatus est; Ver IV 57. quotienscumque is, quem pater patratus dederit, receptus non erit, totiens causa nova nascetur; de or II 137. apud eum ego sic Ephesi fui, quotienscumque fui, tamquam domi meae; ep XIII 69, 1. quotienscumque filium tuum video; ep VI 5, 1. quotienscumque (Pompeius) me videt; ep XIII 41, 1.

quotquot, wie viele nur: si duae leges aut si plures erunt, [aut] quotquot erunt; inv II 145.

quotus, der wievielfte: I. sciebam te „quoto anno“ et „quantum in solo“ solere quaerere; A IX 9, 4. quotus erit iste denarius, qui non sit ferendus? Ver III 220. — II. quota enim quaeque res evenit praedicta ab istis (haruspibus)? div II 52. quotus enim quisque est, qui teneat artem numerorum ac modorum? de or III 196. quotus quisque invenietur tanta virtute vir, qui . . . ? Sest 93.

quousque (quo usque), wie lange? quo usque tandem abutere, Catilina, patientia nostra? Catil I 1. quousque humi defixa tua mens erit? rep VI 17. quousque ludemur? A XV 22. quousque enim Massiliam oppugnabis? Phil VIII 18. quo enim usque tantum bellum privatis consiliis propulsabitur? Phil III 3. ei, qui, quod pro uno laborarit, id ipsum non obtinuerit, dici „quo usque?“ invidentis magis est quam reprehendentis; Planc 75. „quousque?“ inquires. quoad erit integrum; A XV 23.

rabiosulus, ziemlich wütend: primas || primum || illas rabiosulas sat fatuas dedisti; ep VII 16, 1.

rabiosus, wütend: vide, ne fortitudo minime sit rabiosa; Tusc IV 50.

rabula, Schreier, Rabulist: coniunctus Sulpicii aetati P. Antistius fuit, rabula sane probabilis; Bru 226. non caudicium nescio quem neque clamatorem || proclamatorem || aut rabulam hoc sermone nostro conquirimus; de or I 202. omnium oratorum sive rabularum acutissimum iudico nostri ordinis Q. Sertorium; Bru 180. non rabulam de foro quaerimus; orat 47.

R: ut usque ad alterum R litterae constarent integrae; Ver II 187.

rabide, wild, ungefüßig: quem videmus omnia rabide appetentem cum inexplebili cupiditate; Tusc V 16.

rabies, Wut, Wildheit: propter animi acerbitatem quandam et rabiem; Tusc III 63. qui neque eos existimet sine rabie quicquam fortiter facere posse; Tusc IV 53.

rabiose, wütend: nihil ne in ipsa quidem pugna iracunde rabiose fecerunt; Tusc IV 49.

radiatus, strahlend: hic radiatus (sol) me intueri videtur; Ac II 126. »haec medium ostendit radiato stipite malum«; fr H IV, a, 638.

radicitus, mit der Wurzel, ganz: hanc excutere opinionem mihi met volui radicitus; fin II 27. tollenda est (cupiditas) atque extrahenda radicitus; fin II 27.

radicula, kleine Wurzel: secundum quietem visus ei (Alexandro) dicitur draco radiculam ore ferre et simul dicere, quo illa loci nasceretur; div II 135.

radio, strahlen: A. »conspicies Austri stellas sub pedibus stratas radiantis Aquari«; fr H IV, a, 416. »uno mentum radianti sidere luces«; nat II 107. — B. »hoc motu radiantis etesiae in vada ponti«; orat 152.

radius, Zeichenstab, Maßmesser, Strahl: I, 1. »quantos radios iacimus de lumine nostro«; fr H IV, a, 559. — 2. ut, quem ad modum stellae in radiis solis, sic istae (accessiones) in virtutum splendore ne cernantur quidem; fin V 71. ex eadem urbe humilem homunculum a pulvere et radio excitabo, Archimedes; Tusc V 64. — II, in infimo orbe luna radiis solis accensa convertitur; rep VI 17. globosum est fabricatus, cuius omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur; Tim 17.

radix, Wurzel: I, quid scamoneae radix ad purgandum possit; div I 16. litterarum radices amaras, fructus dulces; fr I 18. — II, 1. vera gloria radices agit atque etiam propagatur; of II 43. (ea) suas radices habent; quas tamen evellerem profecto, si liceret; ep X 11, 3. radices palmarum agrestium iactabant; Ver V 99. cum radicem ore teneret (draco); div II 141. — 2. cum aspera arteria ostium habeat adiunctum linguae radicibus; nat II 136. — 3. in arborum radicibus inesse principatus putatur; nat II 29. virum ex isdem, quibus nos, radicibus natum, C. Marius; Sest 50. sunt omnia ista ex errorum orta radicibus; Tusc IV 57. — III, Pompeius, eo robore vir, iis radicibus; A VI 6, 4. — IV, virtus est una altissimis defixa radicibus; Phil IV 13. videmus ea, quae terra gignit, corticibus et radicibus valida servari; fin V 33.

rado, fragen, zerfragen, rasieren: qui capite et superciliis semper est rasis; Q Rosc 20. »mulieres genas ne radunto«; leg II 59. supercilia: f. caput.

raeda, Reisewagen: I, sequebatur raeda cum lenonibus; Phil II 58. — II, 1. Vedius mihi obvium venit cum duobus vesedis et raeda equis iuncta; A VI 1, 25. — 2. hanc epistulam dictavi sedens in raeda, cum in castra proficiscerer; A V 17, 1. cum alter veheretur in raeda paenulatus; Milo 54.

raedarium, Stufcher: adversi raedarium occidunt; Milo 29.

ramulus, Zweig: in agro ambulanti ramulum adductum, ut remissus esset, in oculum suum recidisse; div I 123.

ramus, Ast: I, in quibus (arboribus) non truncus, non rami, non folia sunt denique nisi ad suum conservandam naturam; de or III 179. — II nos audeamus non solum ramos amputare miseriarum, sed omnes radicem fibras evellere; Tusc III 13.

rana, Frosch, Froschfisch, Seeteufel: ranae marinae dicuntur obruere sese harena solere et moveri prope aquam; nat II 125. ranae enim ἰντροσεβορον; A XV 16, a.

ranunculus, kleiner Frosch: Ulubris honoris mei causa vim maximam ranuncolorum se commosse constabat; ep VII 18, 3.

rapacitas, Raubsucht: quis in rapacitate avarior? Cael 13.

rapax, an sich reißend, raubgierig: reliqui in ipso bello rapaces; ep VII 3, 2. nihil est appetentius similitum sui nec rapacius quam natura; Lael 50. improbi et rapaces magistratus in provinciis inserviebant publicanis; Ver III 94.

rapide, reißend schnell: rapide dilapsus (Fibrenus); leg II 6. quod cum rapide fertur, sustineri nullo pacto potest; orat 128.

rapidus, reißend, reißend schnell: »rapido cum gurgite flumen«; nat II 106. nusquam orationem rapidam coequeas; fin II 3.

rapina, Raub, Plünderung: I, si quae rapinae fieri coeperint; ep XIV 18, 1. videtis rapinas in iudicium venire; Tul 42. — II, 1. rapinas scribis ad Opis fieri; A XIV 14, 5. f. I coeperunt. qui optent cotidie caedem, incendia, rapinas; dom 89. — 2. ad rapinas se cum exercitu suo contulit; Sest 88. — III, socii praedae ac rapinarum clamare coeperunt, ut . . . ; Ver II 47. — IV, 1. ibi te cum tuis rapinis explevisse; Phil II 50. — 2. quantum e multis familiis in turba et rapinis coacervari una in domo potuit; Sex Rosc 133.

rapio, raffen, reißen, hinreißen, fortreißen, plündern, rauben (rapsit: f. II alqd.): I, semper eo tractus est, quo libido rapuit, quo levitas, quo furor, quo vinulentia; Phil VI 4. ut Spartae, rapere ubi pueri et clepere discunt; rep IV 3. vinulentia: f. furor. cum utilitas ad se rapere videtur; of I 9. — II, qui ob facinus ad supplicium rapiendi videtur; de or II 238. ego iratus temporibus in Graeciam desperata libertate rapiebar; ep XII 25, 3. cum Caesar amentia quadam raperetur; ep XVI 12, 2. »sacrum sacrove commendatum qui clepsit rapsitve, parricida esto«; leg II 22. (semen) rapit omnem fere cibum ad sese eoque saeptum fingit animal; nat II 128. quae (classis) ducibus Sertorianis ad Italiam studio atque odio inflammata raperetur; imp Pomp 21. quae (causa) homines audaces in fraudem rapere solet; inv II 36. »mortuus rapitur«; de or II 283. sacrum: f. alqd. cum alii deligatum omnibus membris (signum) rapere ad se funibus (conarentur); Ver IV 95. sibine uterque rapiat (tabulam), an alter cedat alteri? of III 90. ipsae res verba rapiunt; fin III 19. cum Sabinas virgines rapi iussit; rep II 12.

raptim, eilig, hastig: cum iste impius hostis omnium religionum ageret illam rem ita raptim et turbulente, uti . . . ; dom 139. haec scripsi raptim; A II 9, 1.

rapto, fortreißen, fortjähleppen: raptata coniunx (est); Sest 145. quid vos uxor mea misera violarat, quam vexavistis, raptavistis, omni crudelitate lacerastis? dom 59.

raptus, Raub: 1. ut ipse (locus) raptum illum virginis declarare videatur; Ver IV 107. — 2. quis de Ganymedi raptu dubitat? Tusc IV 71.

raritas, Soderheit, Porosität, Seltenheit: dicacitatis moderatio et temperantia et raritas dictorum distinguunt || distinguet || oratorem a scurra; de or II 247. in pulmonibus inest raritas quaedam et adsimilis spongiis mollitudo; nat II 136.

raro, selten: inviti (negotiatores) Romam raroque decedunt; Ver III 96. evenire (id) vulgo solet an insolenter et raro; inv I 43. si, quod raro fit, id portentum putandum est; div II 61. alterum et a paucis et raro, alterum et saepe et a plurimis; nat III 69.

rarus, selten, einzeln, zerstreut: raros esse quosdam, qui rerum naturam studioso intuerentur; Tusc V 9. hunc ex maxime raro genere hominum indicare debemus et paene divino; Lael 64. oportet animadvertere, ne, cum aliter sint multa indicata, solitarium aliquid aut rarum indicatum adferatur; inv I 83. vides habitari in terra raris et angustis locis; rep VI 20. plausus exiles et raros excitare; Sest 115.

ratio, Rechnung, Liste, Verzeichniß, Rechenschaft, Rücksicht, Verhältnis, Beziehung, Plan, System, Theorie, Lehre, Methode, Regel, Grundfaß, Weise, Zustand, Einsicht, Vernunft, Vernunfttätigkeit, Ver-

nunftschluß, Folgerung, Beweggrund: I. **absolut:** 1. cum ad naturam eximiam atque illustrem accesserit ratio quaedam confirmatioque doctrinae; Arch 15. sequitur tertia, quae per omnes partes sapientiae manat et funditur, quae rem definit, genera dispertit, sequentia adiungit, perfecta concludit, vera et falsa diiudicat, disserendi ratio et scientia; Tusc V 72. quid loquar, quanta ratio in bestiis ad perpetuam conservationem earum generis appareat? nat II 128. fieri omnia fato ratio cogit fateri; div I 125. eequid te ratio iuris commovet? Caecin 93. concludit: f. adiungit. civilis quaedam ratio est, quae multis et magnis ex rebus constat; inv I 6. ex accusatione et ex defensione (iudiciorum ratio) constat; of II 49. quod vitae ratio cum ratione vitae decerneret; Quinct 92. cui (Alcidamanti) rationes eae defuerunt, ubertas orationis non defuit; Tusc I 116. definit, diiudicat, dispertit: f. adiungit. neque in eo quicquam a meis rationibus discrepabat tuae; ep V 20, 6. qui (sensus) si omnes veri erunt, ut Epicuri ratio docet; fin I 64. efficiet ratio, ut mors malum non sit; Tusc I 23. disputandi ratio et loquendi dialecticorum sit, oratorum autem dicendi et ornandi; orat 113. sequitur, ut eadem sit in iis (dis), quae humano in genere, ratio; nat II 79. neque mihi par ratio cum Lucilio est ac tecum fuit; nat III 3. ut incipiendi ratio fuerit, ita sit desinendi modus; of I 135. faciam, ut tibi nota sit omnis ratio dierum atque itinerum meorum; ep III 5, 4. f. constat. cuius ratio quamquam floruit cum acumine ingenii, tum admirabili quodam lepore dicendi; Ac II 16. si eandem vim habet aequitatis ratio; Caecin 58. nec nos impedit illa ignava ratio, quae dicitur; fat 28. quae ratio poetas impulit, ut . . .; nat II 166. ea ratio sic illi parti imperabit inferiori, ut iustus parens probis filiis; Tusc II 51. impetret ratio, quod dies impetratura est; A XII 10. in eo inerat ratio et bonis artibus instituta et cura et vigiliis elaborata; Cael 45. tu sumebas nisi in hominis figura rationem inesse non posse; nat I 98. qui neget in his ulla inesse rationem eaque casu fieri dicat; nat II 97. latius manabit haec ratio; Tusc II 66. f. adiungit. omnis ratio dicendi tribus ad persuadendum rebus est nixa; de or II 115. ex qua (natura) ratio et intellegentia oriretur; fin IV 12. hanc rationem ad perturbationem iudiciorum omnium pertinere; inv II 61. denuntiasti apertius, quam vel ambitionis vel aetatis tuae ratio postulabat; Planc 52. ex ea (virtute) proficiuntur honestae voluntates omnisque recta ratio; Tusc IV 34. f. viget. ratio cum ratione pugnabit; Cael 22. quod ratio quaedam sanat illos, hos ipsa natura; Tusc III 58. sequitur: f. adiungit. valet ista ratio aestimationis in Asia; Ver III 192. prima veniat in medium Epicuri ratio; fin I 13. haec mihi videtur delicatior, ut ita dicam, molliorque ratio, quam virtutis vis gravitasque postulat; fin V 12. ratio profecta a Socrate, repetita ab Arcesila, confirmata a Carneade usque ad nostram vixit aetatem; nat I 11. — 2. ratio est, cum omnis questio non in scriptione, sed in aliqua argumentatione consistit; inv I 18. ratio est ea, quae continet causam, quae si sublata sit, nihil in causa controversiae relinquatur; inv I 18. eius causae ratio est, quod illa Agamemnonem occiderit; inv I 18. est lex nihil aliud nisi recta et a numine deorum tracta ratio; Phil XI 28. omnis opinio ratio est, et quidem bona ratio, si vera, mala autem, si falsa est opinio; nat III 71. — 3. o perturbatam rationem! agr II 55.

II. **nach Verben:** 1. maiores nostros semper ad novos casus temporum novorum consiliorum rationes accommodasse; imp Pomp 60. descripsit pecuniam ad Pompei rationem, quae fuit accommodata L. Sullae descriptioni; Flac 32. si rationem, cur id fiat, adferre nequeam; div I 86. distinguendi gratia

rationem appellemus eam, quae adfertur a reo ad recusandum depellendi criminis causa; part or 103. cedo rationem carceris, quae diligentissime conficitur; Ver V 147. quam rationem vos diligenter cogitare et penitus perspicere debetis; Cluent 95. cognoscite novam praedandi rationem ab hoc primum excogitatam; Ver V 60. commutata tota ratio est senatus, iudiciorum, rei totius publicae; ep I 8, 4. ex quo beate vivendi ratio inveniri et comparari potest; fin V 16. idem (Zeno) similitudine, ut saepe solet, rationem conclusit hoc modo; nat II 22. nisi (rationes) tecum contulisset confecissemque; ep V 20, 1. ut apud duas civitates rationes confectas conlatas deponeremus; ep V 20, 2. ut confectas rationes lege Iulia apud duas civitates possem relinquere; A VI 7, 2. f. cedo, confero. confirmo: f. I, 1. viget. perseverantia est in ratione bene considerata stabilis et perpetua permansio; inv II 164. omnis ratio vitae definitione summi boni continetur; Ac II 132. quod iam depositis rationibus ex provincia decessimus || decessissemus ||; ep V 20, 8. quem ad modum esset ei ratio totius belli descripta, edocui; Catil II 13. quamquam ipsa virtus brevissime recta ratio dici potest; Tusc IV 34. f. I, 1. impedit. si rationem hominibus si dederunt, malitiam dederunt; nat III 75. duxi meam rationem; A VIII 11, D, 7. elaboro: f. I, 1. inest; Cael 45. utrum videatur diligenter ratio faciendi esse habita et excogitata, an . . .; inv II 44. f. cognosco. nec is ipse habet explicatam aut exploratam rationem salutis suae; ep VI 1, 2. exponam vobis non quandam aut perreconditam aut valde difficilem aut magnificam aut gravem rationem consuetudinis meae, qua quondam solitus sum uti; de or I 135. fundo: f. I, 1. adiungit. ut me rationem habere velis et salutis et dignitatis meae; ep X 2, 2. cum omnibus Musis rationem habere cogito; A II 5, 2. ais „habe meam || mei || rationem“. habe tu nostram || nostrum ||; A VII 9, 4. f. excogito, explico. neglecta (ratio) multis implicatur erroribus; Tusc IV 58. inita ratio est, ut se abdicarent; rep. II 61. nec nostra quaedam est instituenda nova et a nobis inventa ratio; rep I 13. f. I, 1. inest; Cael 45. invenio: f. comparo, instituo. et manendi in vita et migrandi ratio omnis iis rebus metienda; fin III 61. rationem illi defendendi totam esse mutandam; div Caec 25. neglego: f. implico. rationes ita sunt perscriptae scite et litterate, ut . . .; Piso 61. mei rationem iam officii confido esse omnibus iniquissimis meis persolutam; Ver V 177. perspicio: f. cogito. perturbo: f. I, 3. nec illa infinita ratio superstitionis probabitur; nat III 52. haec una ratio a rege proposita Postumo est servandae pecuniae; Rab Post 28. ut rationes cum publicanis putarent; A IV 11, 1. iuridicialis (pars constitutionis) est, in qua aequi et recti natura aut praemii aut poenae ratio quaeritur; inv I 14. quaere rationem, cur ita videatur; Ac II 81. equando te rationem factorum tuorum redditurum putasti? Ver II 43. nullis ab illo (Demosthene) rationibus relatis; opt gen 19. si rationum referendarum ius vetus et mos antiquus maneret; ep V 20, 1. quoniam lege Iulia relinquere rationes in provincia necesse erat easdemque totidem verbis referre ad aerarium; ep V 20, 2. f. conficio. mea ratio in tota amicitia nostra constans et gravis reperietur; ep III 8, 6. qua lege in eo genere a senatore ratio repeti solet; Cluent 104. f. I, 1. viget. mihi videris ante tempus a me rationem ordinis et disponendarum rerum requisisse; de or II 180. qui hanc sectam rationemque vitae secuti sumus; Cael 40. subducta utilitatis ratione; fin II 78. non modo disputandi, sed etiam vivendi ratione sublata; of II 7. f. I, 2. inv I 18. cum tradunt rationem neglegendae mortis, perpetiendi doloris; of III 118. vicit rationem amentia; Cluent 15.

humano generi motum istum celerem cogitationis, acumen, sollertiam, quam rationem vocamus, non dari; nat III 69. — 2. ut oblivisceretur prope || patroni || omnium fortunarum ac rationum suarum; ep III 10, 5. meae totius in dicendo rationis tres sunt res || rationes ||; de or II 128. horum sunt anguria non divini impetus, sed rationis humanae; div I 111. — 3. efficiendum est, ut appetitus rationi oboediant; of I 102. necesse est istius modi rationi aliquo consilio obsistere; Ver pr 33. praestantissimum est appetitum obtemperare rationi; of I 141. duas partes ei (rationi Plato) parere voluit, iram et cupiditatem; Tusc I 20. — 4. num censeres subtiliore ratione opus esse ad haec refellenda? nat III 61. adulescentes bonos comitorum ratione privavi; Piso 4. utile est uti motu animi, qui uti ratione non potest; Tusc IV 55. f. 1. expono. — 5. quorum mens abhorret a ratione; Tusc IV 35. (animus) concitatus et abstractus ab integra certa que ratione; Tusc IV 38. quod suos dies mensesque congruere volunt cum solis lunaeque ratione; Ver II 129. decerno cum: f. 1. 1. decernit. qui ab antiquorum ratione desciscis; Ac I 43. si qui tantulum de recta ratione deflexerit; Ver V 176. discrepo a: f. I, 1. discrepant. praetorem aliquem esse factum, qui a suis rationibus dissensisset; Vatin 38. cum idem in || idem || usu dicendi sequerentur, paululum in praecipendi ratione dissenserunt; inv I 57. qui spem salutis in alia ratione non habuerit; Cluent 64. vehementius invecus es in eam Stoicorum rationem; nat III 94. ut iam de tua quoque ratione meditare; ep I 8, 4. una pars in appetitu posita est, altera in ratione; of I 101. reperiemus id ex honestissimis causis natum atque ab || [natum] atque || optimis rationibus profectum; inv I 2. pugno cum: f. I, 1. pugnat. ut illa de urbis situ revoces ad rationem; rep II 22. qui ad te ipsum de ratione Latine loquendi accuratissime scripserit; Bru 253. in hac tam dispari ratione belli miserimum illud est; Phil VIII 9. neque esse mens divina sine ratione potest; leg II 10. Aebutius versabatur in his rationibus auctionis et partitionis; Caecin 13. tota vita in eius modi ratione versata aperiebatur; Cluent 101.

III. nach Adjektiven und Adverb: 1. nec solum amantes (esse deos), sed etiam rationis compotes; nat II 78. sunt (ferae) rationis et orationis expertes; of I 50. quoniam (homo) rationis est particeps; nat II 32. — 2. non est alienum meis rationibus istum mihi ad illud populi Romani iudicium reservari; Ver V 173. huic rationi quod erat consentaneum; Ac I 45. motus contrarios inimicosque rationi; Tusc IV 10. quid (Epicurus) convenienter possit rationi et sententiae suae dicere; fin II 84. — 3. animorum motus, aversi a ratione; Tusc IV 34. huic (parti animi) omnia visa obiciuntur a mente ac ratione vacua; div I 60.

IV. nach Substantiven: 1. neminem umquam alterius rationis ac partis offendit; Balb 58. perturbationem, quae est aspernatio rationis aut appetitus vehementior; Tusc IV 59. quod efficitur hac etiam conclusionem rationis; fin III 59. cum philosophia ex rationum conlatione constet; Tusc IV 84. huius rationis non modo non inventorem, sed ne probatorem quidem esse me; Caecin 85. ita sunt in plerisque contrariarum rationum paria momenta; Ac II 124. M. Catoni vitam ad certam rationis normam derigenti || dir. || respondebo; Muren 3. tum eveniet, ut illa tertia pars rationis et mentis eluceat; div I 61. rationis perfectio est virtus; fin IV 35. probator: f. inventor. est prima homini cum deo rationis societas; leg I 23. in qua (mente) sit mirabilis quaedam vis rationis et cognitionis et scientiae; fin V 34. — 2. leguntur eadem ratione ad senatum Allobrogum populumque litterae; Catil III 10. —

3. quia esset inter eos de omni vivendi ratione dissensio; leg I 55. cuius (Antiochi) libri sunt de ratione loquendi multi et multum probati; Ac II 143. nocenti reo magnitudinem pecuniae plus habuisse momenti ad suspicionem criminis quam ad rationem salutis; Ver pr 52. ad hanc rationem quoniam maximam vim natura habet, fortuna proximam; of I 120.

V. Umstand: 1. qui rem bonis et honestis rationibus auxisset; Rab Post 38. pecuniam permagnam ratione ista cogi potuisse confiteor; Font 20. quam (amicitiam) nec usu nec ratione habent cognitam; Lael 52. quorum alterum intellegentia et ratione comprehenditur; Tim 3. ut argumentum ratione concludat; orat 137. quae (natura) per omnem mundum omnia mente et ratione conficiens funditur; nat II 115. qui iam cum isto re ac ratione coniunctus esset; Ver II 172. utinam posset aliqua ratione hoc crimen defendere! Ver III 224. possunt haec quadam ratione dici; fin I 62. haec coniunctio confusioque virtutum tamen a philosophis ratione quadam distinguitur; fin V 67. quae (caedes) tum factae sunt ista eadem ratione; Sex Rosc 94. animo ac ratione intellegi posse voluptatem esse expetendam; fin I 31. quae consilio aliquo aut ratione inveniri potuerunt; Ver II 181. cum ratione animus movetur placide atque constanter, tum illud gaudium dicitur; Tusc IV 13. si certorum hominum mentes nulla ratione placare possumus; Balb 62. ea ne accidere possent, consilio meo ac ratione provisum sunt; agr II 102. neque omnis aegritudo una ratione sedatur; Tusc IV 59. est omni ratione tectior; Phil XIII 6. si ratione et sapientia nihil est melius; nat II 18. consentaneum est his, quae dicta sunt, illorum ratione, qui illum bonorum finem crescere putent posse . . .; fin III 48. hac quidem ratione omnis natura artificiosa est; nat II 57. — 2. qui appetitus non satis a ratione retinentur; of I 102. cum (Cato) ita sit ad nostrorum temporum rationem vetus, ut . . .; Bru 69. f. II, 1. accommodo. voluntas est, quae quid cum ratione desiderat; Tusc IV 12. si ex senatus aestimatione, non ex annonae ratione solvisses; Ver III 195. in hac ipsa ratione dicendi excogitare, ornare, disponere, meminisse, agere ignota videbantur; de or I 187. qui per fiducia rationem fraudavit quempiam; Caecin 7. ei propter rationem Gallici belli provinciam extra ordinem decernebant; prov 19. naturam esse censent vim quandam sine ratione cientem motus in corporibus necessarios; nat II 81.

ratiocinatio. Überlegung, Verunftschluß, Schlußfolgerung: I. ratiocinatio est oratio ex ipsa re probabile aliquid eliciens, quod expositum et per se cognitum sua se vi et ratione confirmet; inv I 57. ratiocinatio est diligens et considerata faciendi aliquid aut non faciendi excogitatio. ea dicitur interfuisse tum, cum aliquid certa de causa vitasse aut secutus esse animus videtur, ut, si amicitiae quid causa factum dicitur, si inimici ulciscendi, si metus, si gloriae, si pecuniae, si denique . . .; inv II 18. — II, 1. nobis videtur omnis ratiocinatio concludenda esse; inv I 72. — 2. ex ratiocinatione nascitur controversia, cum ex eo, quod uspiam est, ad id, quod nusquam scriptum est, venit; inv II 148. — III. ex scripto non scriptum aliquid inducere per ratiocinationem; inv II 142. ex ceteris legibus per ratiocinationem veniendum est ad eius modi rationem, ut . . .; inv II 149.

ratiocinativus, folgernd; quartum (genus) ratiocinativum, quintum definitivum nominamus; inv I 17.

ratiocinator, Rechnungsführer, Berechner: I. ut boni ratiocinatores officiorum esse possimus; of I 59. — II. Hilarum dico, ratiocinatorem et clientem tuum; A I 12, 2.

ratiocinor, rechnen, berechnen, überlegen, schließen: I, 1. ut bono patri familias colendi, aedificandi, ratiocinandi quidam usus opus est; rep V 4. — 2. si recte ratiocinabimur; Phil II 55. parumne ratiocinari videtur? nat III 66. — II, 1. de pecunia ratiocinari sordidum esse, cum de gratia referenda deliberetur; inv II 115. — 2. ratiocinari (oportebit), quid in similibus rebus fieri ioleat; inv II 61. ratiocinando, quid cuiusque iuris, officii, potestatis sit, quaeri oportebit; inv II 94.

ratis, Floß, Fahrzeug: I, 1. ne ratibus coniunctis freto fugitivi ad Messanam transire possent; Ver V 5. — 2. tamquam in rate in mari immenso nostra vehitur ratio; Tusc I 73. — II. ratibus exitus portus teneri; A IX 12, 1. transire: j. I, 1.

ratiuncula, Grund, Schluß: I. leves ratiunculas eorum (esse), qui ita cogitant; Tusc IV 43. — II. concludunt ratiunculas Stoici, cur (dolor) non sit malum; Tusc II 29.

ratus, fest, gültig, bestimmt, beständig, rechtsfräftig: ut Faustae, cui cautum ille esse voluisset, ratum esset; A V 8, 2. rata auctoritas harum rerum omnium ab iure civili sumitur; Caecin 74. populi comitia ne essent rata, nisi ea patrum, approbavisset auctoritas; rep II 56. quae conclusiones idcirco ratae sunt, quod . . . Top 56. cum cernerent eorum (astrorum) in omni aeternitate ratos immutabilesque cursus; nat II 95. ne ratum haberetur || ratum habere || iudicium, si totum corruptum [sit]; part or 125. possuntne hae leges esse ratae sine interitu legum reliquarum? Phil V 8. cum tam certos caeli motus, tam ratos astrorum ordines viderit; nat II 97. (sonus) intervallis disunctus imparibus, sed tamen pro rata parte ratione distinctis; rep VI 18. quod nullo rato tempore videmus effici; div II 44. testamentorum raptorum aut ratorum iura; de or I 173. cuius tribunatus si ratus est, nihil est, quod inritum ex actis Caesaris possit esse; prov 45.

rancus, heifer, dumpf: nos rancos saepe attentissime audiri video; de or I 259. nisi ipse rumor iam rancus erit factus; ep IX 2, 5.

raudusculum, kleiner Betrag, kleine Schuld: I. nec mehercule me raudusculum movet; A XIV 14, 5. — II. de raudusculo quod scribis; A IV 8, 1. — III. de raudusculo Puteolano gratum; A VI 8, 5. de raudusculo Numeriano multum te amo; A VII 2, 7.

ravus, grau: quia (mare) nobismet ipsis modo caeruleum videbatur, mane ravum; Ac II 105.

rea, Angeklagte: tota denique rea citaretur Etruria; Milo 50. ut socrus adolescentis rea ne fiat; ep XIII 54.

reapse, in der Tat, wirklich: obiciuntur etiam saepe formae, quae reapse nullae sunt, speciem autem offerunt; div I 81. quaero, quid reapse sit turpius quam sine procuratione senator legatus; leg III 18. perinde, ut est reapse; ep IX 15, 1.

rebellio, Kriegerneuerung: Poeni multis Karthaginiensium rebellionibus nihil se degenerasse docuerunt; Scaur 42.

recalesco, warm werden: cum (nostra corpora) motu atque exercitatione recalescunt; nat II 16.

recedo, zurücktreten, sich zurückziehen, sich entfernen, abweichen, verlassen: I. sin a consuetudine recedatur; Caecin 2. — II. qui non ab sententia, sed ab litteris legis recesserit; inv II 141. si a sententiis eius dictis, si ab omni voluntate consilii-que recedam; A XII 4, 2. campus: j. undae. temporis iniquitas atque invidia recessit; Cluent 80. ne animi motus a natura recedant; of I 131. cum res ab eo, quicum contraxisset, recessisset; Quinct 38. quia (hae stellae) tum addeunt, tum recedunt; nat II 51. si campus atque illae undae comitorum sic

effervescent quodam quasi aestu, ut ad alios accedant, ab aliis autem recedant; Planc 15.

recens, frisch, neu, unmittelbar, soeben, jung, fräftig: A. Ovius enim recens; A XVI 1, 5. Regini quidam, Roma sane recentes; A XVI 7, 1. exspecto recens aliquid; A XIII 17. hinc recentior Academia manavit; de or III 68. recenti adventu meo nulla re saluti tuae defui; ep V 17, 2. qui tibi erat magis obstrictus beneficio recentis; dom 118. in altera (epistula), quae mihi recentior videbatur, dies non erat; ep III 11, 1. recentissima tua est epistula Kal. data; A VIII 15, 3. recens exemplum fortissimi viri profero; Ver I 56. lege hac recentis ac nova certus est inquisitioni comitum numerus constitutus; Flac 13. cum praeteriti doloris memoria recens est; fin II 95. cum tanta multitudo civium tam recenti officio suo me ad referendam gratiam nominatim vocaret; dom 7. est aegritudo opinio recens mali praesentis; Tusc IV 14. sin illa res prima valuit, num inveterata quam recens debuit esse gravior? Sulla 81. Segulium neglegamus, qui res novas quaerit, non quo veterem comederit, sed hanc ipsam recentem novam devoravit; ep XI 21, 2. quae (vestigia) tu in tabulis publicis expressa ac recentia reliquisti; Ver II 105. — B, a. attulisti aliud humanius horum recentiorum; fin II 82. — b. cur aut vetera aut aliena proferam potius quam et nostra et recentia? leg III 21.

recensio, Musterung: ut memoriam publicam recensionis tabulis publicis impressam exstingueret; Milo 73.

receptaculum, Stapelplatz, Sammelplatz, Zufluchtsort: I. illi Capuam receptaculum aratorum esse voluerunt; agr II 89. cui templum illud fuit receptaculum veterum Catilinae militum; Piso 11. corpus quasi vas est aut aliquod animi receptaculum; Tusc I 52. — II. ille classis praedonum receptacula sustulit; Flac 29.

receptor, Schler: sustinisset hoc crimen primum ipse ille latronum occultator et receptor locus; Milo 50.

receptrix, Schlerin: 1. te Messana circumvenit, tuorum adiutrix scelerum, praedarum ac furtorum receptrix; Ver IV 17. — 2. fuisse Messanam omnium istius furtorum ac praedarum receptricem; Ver IV 150.

receptus, Rückzug: I. neque ea signa audiamus, quae receptui canunt; rep I 3. — II. receptui signum audire non possumus; Phil XIII 15.

recessus, Zurückgehen, Zurückweichen, Entferrnung, Zurückgezogenheit, Ruhepunkt, Schlußwinkel: I. cum in animis hominum tantae latebrae sint et tanti recessus; Marcel 22. mihi solitudo et recessus provincia est; A XII 26, 2. — II. ut metus recessum quandam animi et fugam (efficiat); Tusc IV 15. eorum (aestuum) certis temporibus vel accessus vel recessus sine deo fieri non possunt? nat III 24. habeat illa in dicen'o admiratio umbram aliquam et recessum; de or III 101. me recessum et solitudinem quaerere; A X 4, 10. — III. cum conversiones commutationesque tantae fiant accessu stellarum et recessu; div II 89.

recido, zurückfallen, zurückschneffen, zurückkommen, herabfallen, geraten, kommen: nemo est, qui, si in nostrum annum reciderit, firmior candidatus fore videatur; A I 1, 2. videsne, ut ordine verborum paululum commutato ad nihilum omnia recidant? orat 233. quia et recidunt omnia in terras et oriuntur e terris; nat II 66. id ego puto ad nihil recasurum; A IV 18, 4 (16, 12). cum ad eum (Romulum) dominatus || potentatus || omnis recidisset; rep II 14. huius amentiae poena in ipsum familiamque eius recidat! Phil IV 10. in agro ambulanti ramulum adductum, ut remissus esset, in oculum suum recidisse; div I 123. ut

omnem suspicionem in vosmet ipsos recidere intellegas; Sex Rosc 79.

recido, vermindern, einschränken: nationes eas ita ab eodem esse recisas, ut . . .; prov 31.

recipio, annehmen, wieder einnehmen, aufnehmen, empfangen, zulassen, übernehmen, sich verpflichten, versprechen, zurückziehen, herabstimmen: I. tecto recipiet nemo; Ver II 26. A. Fufium velim ita tractes, ut mihi coram recepisti; ep XIII 3. ut ego ei (Philotimo) coram dixeram, mihihique ille receperat; A V 8, 3. — II, 1. quoniam de aestate polliceris vel potius recipis; A XIII 1, 2. f. III. alqd; ep I 9, 9. — 2. meminero me recepisse, quos defenderem; Ver II 179. — 3. promitto in meque recipio fore eum tibi voluptati; ep XIII 10, 3. tu mihi omnia te facturum liberalissime recepisti; ep XIII 72, 1. quibus ille (Appuleius) receperat se molestum non futurum; A XII 13, 2. f. III. alqd; ep XIII 50, 2. — III. videaturne ei, quem pater patrus dederit, si is non sit receptus, postliminium esse; de or II 137. recipe te ad nos; ep VII 11, 2. non recipi Antonium a Lepido; ep XI 14, 3. quem in fidem atque amicitiam meam recipere; ep XIII 16, 2. ut Lysonem in fidem necessitudinemque tuam recipias; ep XIII 19, 2. quid sibi is (frater) de me recepisset; ep I 9, 9. omnes hoc tibi tui pro me recipient, maximum te fructum esse capturum; ep XIII 50, 2. ut memineras te omnia mihi cumulate recepisse; ep XIII 72, 2. mihi Laenas totum receperat; A XII 14, 1. cum eius (Phameae) causam recepissem; A XIII 49, 1. quae natura agri tantum modo efficere possit, ut mortuorum corpora sine detrimento vivorum recipiat; leg II 67. num ferrum non recepit? Sest 80. quoniam avidum hominem ad has discendi epulas recepi; Top 25. Romulus docuit etiam hostibus recipiendis augeri hanc civitatem oportere; Balb 31. oratori populi aures tamquam tibiae sunt; eae si inflatum non recipiunt . . .; Bru 192. sexagesimo anno post libertatem receptam; fin II 66. ne absentis nomen recipiatur; Ver II 147. si qua pecunia post nos consules ex novis vectigalibus recipiatur; agr II 62. in quo est illa quidem magna offensio vel negligentiae susceptis rebus vel perfidiae receptis; de or II 101. numquam (Tarentum) recepissem, nisi tu perdidisses; de or II 273. qui vocem cubantes sensim excitant eandemque sedentes ab acutissimo sono usque ad gravissimum sonum recipiunt; de or I 251. — IV. ne quis eorum a nobis civis recipiatur; Balb 32. quamquam hi tibi tres libri inter Cratippi commentarios tamquam hospites erunt recipiendi; of III 121.

reciproco, umkehren, zurückwenden: siquidem ista sic reciprocantur, ut . . .; div I 10. quid Chalcidico Euripo in motu identidem reciprocando putas fieri posse constantius? nat III 24.

recitatio, Vorlesen: consilium tuum de Catonis honore illarum litterarum recitatione patefactum est; dom 22.

recitator, Vorleser: I. neque vos scripti sui recitatores, sed voluntatis interpretes fore putavit; inv II 139. — II. duobus recitatoribus constitutis; Cluent 140.

recito, vortragen, vorlesen, verlesen, herlesen: I. recita ex tabulis; Ver IV 12. — II, 1. recitemus, quid sequatur; har resp 36. — 2. repente recitatur uno nomine HS ccc data esse; Ver II 47. — III. scribam, quicquid voluisset, cum id mihi ne recitavisset quidem, rettulisse; ep V 20, 4. cum praeclarum caput recitaretur; sen 8. recita et decretum de tributis et publicum testimonium; Ver III 100. hic tu epistolam meam saepe recitas; Sulla 67. quae tuae recitatae litterae sunt in senatu; ep X 6, 1. ne ego istas litteras in contione recitari velim; A VIII 9, 2. lex recitata est; leg

III 11. responsum haruspicum hoc recens de fremitu in contione recitavit; har resp 9. qui scriptum suum recitarent; inv II 139. cum tamquam senatum philosophorum recitares; nat I 94. recitatae sunt tabellae in eandem fere sententiam; Catil III 10. testimonium: f. decretum. — IV. testamento si recitatus heres esset pupillus Cornelius; Caecin 54. me L. Cotta dixit se meo loco senatorem recitaturum fuisse; dom 84.

reclamatio, Zuruf: reclamazione vestra factum pulcherrimum Martialium comprobavistis; Phil IV 5.

reclamito, widerprechen: reclamat istius modi suspicionibus ipsa natura; Sex Rosc 63.

reclamo, zurufen, widerprechen: I, 1. eius (Lupi) orationi vehementer ab omnibus reclamatum est; ep I 2, 2. — 2. cum ego sensissem de iis, qui exercitus haberent, sententiam ferri oportere, idem illi, qui solent, reclamarunt; ep XI 21, 2. cum eius promissis legiones fortissimae reclamassent; Phil V 22. in iis si paulum modo offensum est, theatra tota reclamant; de or III 196. — II. una voce omnes iudices, ne is iuraret, reclamasse; Balb 12.

reclino, zurückbeugen: »Cepheus caput atque umeros palmasque reclinat«; fr H IV, a, 665.

recogito, erwägen: tu mihi videris in Sardinia de nominibus Pomponianis in otio recogitasse; Q fr II 2, 1.

recognosco, wiedererkennen, sich erinnern, durchsehen, kennen lernen: I. quae (adulescentia) qualis fuerit, ex eo, quem sui simillimum produxit, recognoscere potestis; Ver I 32. — II. cum te penitus recognovi; Deiot 4. se non tum illa discere, sed reminiscendo recognoscere; Tusc I 57. tacitus facta mecum sua recognoscit; Ver IV 104. quoniam non recognoscimus nunc leges populi Romani, sed aut repetimus ereptas aut novas scribimus; leg III 37. recognosce mecum noctem illam superiorem; Catil I 8. vitam ab initio usque ad hoc tempus explicatam cum crimine recognoscite; Sulla 74.

recolo, erneuern, überdenken: quae si tecum ipse recolueris; Phil XIII 45. ad eas artes, quibus a pueris dediti fuimus, celebrandas inter nosque recolendas; de or I 2. (dignitatem meam esse) eo magis recolendam, quod . . .; fr E XII. ad eorum erga me merita praedicanda atque recolenda; sen 30.

reconciliatio, Wiederherstellung, Versöhnung: reconciliationem esse gratiae factam; har resp 51. inridebatur haec illius reconciliatio; Cluent 101. cum reconciliaationes || reconciliatione, al. || gratiarum sanguine meo sancirentur; Quir 13.

reconcilio, versöhnen, wiedergewinnen, wiederherstellen: Q. filius a n i m u m patris sui sorori tuae reconciliavit; A VI 7, 1. ut eaverem, ne cui suspicionem fictae reconciliatae gratiae darem; ep III 12, 4. inimici in gratiam reconciliabantur; dom 129. tibi sum auctor, ut, si quibus rebus possis, eum tibi ordinem aut reconcilies aut mitiges; ep I 9, 26. videbatur reconciliata nobis voluntas esse senatus; ep I 2, 1.

reconcino, ausbessern: tribus locis aedifico, reliqua reconcino; Q fr II 4, 3.

recondo, wieder einstecken, verwahren, verbergen, verstecken: si quid erit occultis et, ut scribis „reconditum“; ep XI 21, 5. angulum mihi aliquem eligas provinciae reconditum ac derelictum? Ver III 193. quae (studia) reconditis in artibus versentur; de or I 8. gladium cruentum in vaginam recondidit; inv II 14. qui interiores scrutantur et reconditas litteras; nat III 42. natura tristi ac recondita fuit; Quinct 59. neque tabulis et signis propalam conlocatis, sed iis omnibus multis magnificisque rebus constructis ac reconditis; de or I 161. exercitationem mentis a reconditis abstrusisque rebus ad causas forenses popularesque facile traduxerat;

Bru 44. alia (visa mens) quasi recondit, e quibus memoria oritur; Ac II 30.

reconligo, wieder verschönnen: etiamsi cuius animus in te esset offensior, a me reconligi oportere; A I 5, 5.

recoquo, durch Kochen verjüngen: quo me proficiscentem haud sane quis facile retraxerit nec tamquam Peliam recoxerit; Cato 83.

recordatio, Erinnerung: I. dum recordationes fugio, quae quasi morsu quodam dolorem efficiunt; A XII 18, 1. quorum memoria et recordatio iucunda sane fuit, cum in eam nuper incidissemus; Bru 9. et praeteritorum recordatio est acerba et acerbior expectatio reliquorum; Bru 266. iucundior facit libertatem servitutis recordatio; Phil III 36. habet praeteriti doloris secunda recordatio delectationem; ep V 12, 4. acerba sane recordatio veterem animi curam renovavit; de or III 1. — II, 1. das mihi iucundas recordationes conscientiae nostrae rerumque earum, quas . . .; ep V 13, 4. mihi repetenda est veteris cuiusdam memoriae non sane satis explicata recordatio; de or I 4. fugio: §. I. efficiunt. repeto: §. explico. — 2. recordatione nostrae amicitiae sic fruor, ut beate vixisse videar; Lael 15. — 3. habet profecto quiddam Sardinia appositum ad recordationem praeteritae memoriae; Q fr II 2, 1. incido in: §. I. est. — III. ut (C. Marius) tropaeorum recordatione levaret dolorem suum; fin II 105. qui patris clarissimi recordatione et memoria fletum populo moveret; de or I 228. ne recordatione mei casus a consiliis fortibus refugiat; Sest 51.

recordor, sich erinnern, eingedenken sein: I. 1. ita nihil est aliud discere nisi recordari; Tusc I 58. — 2. ut recordor, tibi meam (epistulam) misi; A XIII 6, 3. — II, 1. recordare de ceteris, quos adesse huic vides; Sulla 5. — 2. in ipso Cn. Pompeio quam multa sint nova constituta, recordamini; imp Pomp 61. cum, illa unde habeant, recordantur; Tusc V 102. — 3. recordor longe omnibus unum antefere Demosthenem; orat 23. — 4. fuisse hunc tum hominum sermonem recordari potestis; Cluent 85. — III, 1. cum aliquo dolore flagitiorum suorum recordabitur; Piso 12. — 2. recordare consensum illum theatri; Phil I 30. ego, qui omnia officio metior, recordor tamen tua consilia; A VIII 12, 4. cum (Pulchellus) opes eorum et || et vim || exercitus recordatur; A II 22, 1. ut urbium expugnationes, ut pedestres navalesve pugnas recordentur; Cato 13. cum omnes gradus aetatis recordor tuae; de or III 82. cum tuam virtutem animique magnitudinem diligentius essem mecum recordatus; ep V 17, 1. nunquam illos aspicio, quin huius meritum in me recorder; Planc 69. opes: §. exercitus. pugnas: §. expugnationes. recordare tempus illud, cum pater Curio maerens iacebat in lecto; Phil II 45. virtutem: §. magnitudinem.

recreo, erquicken, fröhlichen, wiederherstellen: qui meis institutis se recreatos putant; ep XV 4, 15. quod me ab hoc maerore recreari vis; A XII 14, 3. ego recreavi adflictos animos bonorum; A I 16, 8. causa ea est, ut iam simul cum re publica necessario revivescat atque recreetur; ep VI 10, 5. quos (tyrannos) si boni oppresserunt, ut saepe fit, recreatur civitas; rep I 68. ubi illa antiqua libertas, quae aliquando recreata se erigere debebat? Planc 33. vester conspectus et consessus iste reficit et recreat mentem meam; Planc 2. quibus (consiliis) illam tu provinciam adflictam et perditam recreasti; Ver III 212. urbes complures dirutas ac paene desertas per te esse recreatas; Q fr I 1, 25.

recrudesco, wieder aufbrechen: hoc tam gravi vulnere etiam illa, quae consannisse videbantur, recrudescent; ep IV 6, 2.

recta, gerade Wege: I. recta perge in exilium; Catil I 23. erat mihi in animo recta proficisci ad

exercitum; A V 14, 2. (Balbus) recta a porta domum meam † venisse || venit ||; ep IX, 19, 1. — II. sibi recta iter esse Romam; Vec V 160. — III. Marius ab subselliis in rostra recta; of III 80. iam te videbo et quidem, ut spero, de via recta ad me; A XII 2, 2. statueram recta Appia Romam; A XVI 10, 1.

recte, gerade, lotrecht, recht, richtig, folgerichtig, sicher: recte admones; Ver IV 5. quae quidem recte lex appellari possit; leg II 11. aures recte in altis corporum partibus conlocatae sunt; nat II 141. quem (Aristotelem) excepto Platone haud scio an recte dixerim principem philosophorum; fin V 7. una erit virtus, quae malitia rectissime dicitur; leg I 49. illo addito „iuste“ fit recte factum; fin III 59. hominem frugi omnia recte facere; Tusc IV 36. sive aliae (atomi) declinabunt, aliae suo nutu recte ferentur, primum erit hoc quasi provincias atomis dare, quae recte, quae oblique ferantur; fin I 20. rectene interpretor sententiam tuam? Tusc III 37. si recte et ordine iudicaris; Sex Rosc 138. de quo recte et verissime loquitur Atrous; nat III 68. doloris omnis privatio recte nominata est voluptas; fin I 37. virtutibus rectissime mihi videris vitia posuisse contraria; fin III 40. binas centesimas ab sese ablatas ferendum non putant, et recte non putant; Ver III 168. cur fiat quidque, quacris. recte omnino; div I 86. litteras Bruti recte et ordine scriptas videri; Phil X 5. nares recte sursum sunt; nat II 141. apud Herum recte erat; Q fr III 1, 1. te recte valere; ep XI 24, 1. etiam in tormentis recte, honeste, laudabiliter vivi potest; Tusc V 12. recte tu quidem, Scaevola, et vere; Lael 8.

rectio, Regierung, Zeitung: I. ea quoque (pars) est ab isdem non solum ad privatae vitae rationem, sed etiam ad rerum publicarum rectionem relata; fin V 11. — II. omnium rerum publicarum rectionis genera, status, mutationes perscripsimus; fin IV 61.

rector, Senfer, Leiter: I, 1 an Achivorum exercitus et tot navium rectores non ita profecti sunt ab Illo, ut . . .? div I 24. — 2. sic appelletur, quicumque erit rector et gubernator civitatis; rep II 51. — II. qui, quibus rebus utilitas rei publicae pareretur augeturque, teneret iisque uteretur, hunc rei publicae rectorem et consilii publici auctorem esse habendum; de or I 211. ubi est, quod et vestrae litterae illum laudant patriae rectorem? rep V 8. — III. cum cognitum habeas, quod sit summi rectoris ac domini numen, quod consilium, quae voluntas; fin IV 11.

rectus, gerade, geradlinig, recht, richtig, sittlich gut, richtig, pflichtgemäß: A. unus L. Caesar firmus est et rectus; ep XII 5, 2. ut ea aut recta esse confidamus aut prava intellegamus; de or II 232. proelium rectum est hoc fieri; Tusc IV 43. cum „Phrygum“ et „Phrygibus“ dicendum esset, absurdum erat aut etiam in barbaris casibus Graecam litteram adhibere aut recto casu solum Graece loqui; orat 160. recta effectio (κατόρθωσις enim ita appello, quoniam rectum factum κατόρθωμα), recta igitur effectio crescendi accessionem nullam habet; fin III 45. qui indicaverunt hostem Dolabellam ob rectissimum facinus; Phil XIII 36. factum: §. effectio. si gravitate feruntur ad perpendicularum corpora individua rectis lineis; fat 22. ut rectis oculis hanc urbem sibi inveni licet; Ral Post 48. perfectum officium rectum, opinor, vocemus, quoniam Graeci κατόρθωμα; of I 8. se paratum esse omni recta atque honesta ratione defendere, quod petat, non debere; Quinct 66. est vera lex recta ratio naturae congruens; rep III 33. neque quod tuo studio rectissimo atque optimo non obsequi vellem; de or I 99. qui ita talis erit iactus, ut cadat rectus; fin III 54. ut eam laudis viam rectissimam esse duceret, quam . . .; Bru 281. est ista

recta docendi via; leg II 8. — B, I, 1. qui omnia recta atque honesta per se expetenda duxerunt; leg I 37. etiamsi quid antea recti aut venusti habere visi essent; Quinct 77. quibus nihil est aliud propositum nisi rectum atque honestum; fin IV 46. — 2. interesse oportet, ut inter rectum et pravum, sic inter verum et falsum; Ac II 33. — II. alqd: f. I, 1. habeo, quale sit, recti praeque partibus (quaeritur); orat 45. ex eo existet recti etiam ratio atque honesti; fin V 19.

recubo, liegen: (philosophia) in hortulis quiescit suis, ubi vult, ubi etiam recubans molliter et delicate nos advocat a rostris; de or III 63.

recula, geringe Habe: posteaquam rem paternam ab idiotarum divitiis ad philosophorum reculam regulam perduxit; Sest 110.

recumbo, sich niederlegen: cum ceteris se in campo exercentibus ipse (M. Lepidus) in herba recubisset; de or II 287. in qua (exhedra) Crassus posito lectulo recubisset; de or III 17. cum in cubiculo recubisset; Deiot 42.

recuperatio, Wiedererlangung: ita praeclara est recuperatio libertatis; Phil X 20.

recuperator, Erfrächter, Eigentumsrichter: I, 1. recuperatores contra istum rem minime dubiam prima actione iudicaverunt; Flac 48. — 2. dubitari hoc potest, recuperatores? Tul 55. — II, 1. necesse putavit esse recuperatores dare; Tul 10. coepit Scandilius recuperatores aut iudicem postulare; Ver III 135. si faceres potestatem aratori non modo reiiciendi, sed etiam sumendi recuperatores; Ver III 32. — 2. ut de eo tibi apud recuperatores dicere liceret; Tul 39. — III a recuperatoribus causa cognoscitur; Flac 47.

recuperatorius, von Erfrächtern: non oportet in oportet recuperatorio iudicio eius maleficium fieri, de quo inter sicarios quaeritur, praedictum fieri; inv II 60.

recupero (recipero), wiedererlangen, wiedergewinnen: per quos me recuperavistis; Sest 147. haec (est) restituit in domo, in sedibus, in aris, in focis, in dis penatibus recipendis; dom 143. suam auctoritatem simul cum salute mea recuperasset; ep I 9, 14. deos, domum: f. aras. cum ispe eius opera et dignitatem et salutem recuperarim; har resp 6. quod tardius reciperas fortunam et dignitatem tuam; ep VI 10, 1. focos; f. aras. fortunam: f. dignitatem. cum omne ius rei publicae recuperavisset; Phil X 7. nihil esset negotii libertatem et rem publicam recipere; ep XII 2, 1. ipse ornatum ac vestitum pristinum recuperabit; Sulla 88. haec pecunia recuperata est multis post annis; Flac 57. id populus egit, ut rem suam recuperaret; rep III 44. recuperata res publica; Bru 311. si quando Pompeius rem publicam recuperarit; A VIII 3, 2. f. libertatem. salutem: f. dignitatem. sedes: f. aras. vestitum: f. ornatum.

recurro, zurücklaufen, zurückkehren: I. (lunae) forma mutatur tum crescendo, tum defectibus in initia recurrendo; nat II 50. — II. illi recurrere ad raedam incipiunt; Milo 29. equidem Kal. in Tusculanum recurram; A XIII 47, 2 (3).

recusatio, Weigerung, Einwendung, Ablehnung: I. aliud accusatio aut recusatio conficere debet; inv II 12. haec ipsa recusatio disputationis disputatio quaedam fuit mihi quidem periculis; de or II 26. — II. poena violatae religionis iustam recusatorem non habet; leg II 41. — III illi sine recusatorem negotium susceperunt; Catil III 15.

recuso, zurückweisen, ablehnen, Einspruch tun, sich weigern: I. Sertorianum bellum a senatu privato datum est, quia consules recusabant; Phil XI 18. — II, 1. sin absolvitur, desinemus nos de iudiciis transferendis recusare; Ver I 6. — 2. sententiam ne diceret, (Regulus) recusavit; of III 100. — 3. cum

non recusarent, quin vel pro me vel mecum perirent; Quir 13. — 4. quo minus mihi inimicissimus sit, non recusabo; Phil I 27. — 5. quod ille (procurator) recusaret || recusarit, al. || satis dare amplius abs te non peti; A I 8, 1. te recusantem bellum suscipere; Piso 57. — III. nihil tibi a me postulanti recusabo; de or II 128. quod ea condicione nati sumus, ut nihil, quod homini accidere possit, recusare debeamus; A XV 1, 1. nec ullam acerbitatem recuso; A IX 7, 1. cum reliquae virtutes nullum recusent nec supplicium nec dolorem; Tusc V 13. quas vigilias, quas sollicitudines, quos labores liberandi populi Romani causa recusare debemus? Phil VIII 32. quem (laborem) non recusarem; leg I 8. Themistocles cum in epulis recusaret lyram, est habitus indoctor; Tusc I 4. tum id munus denique (sapientem) non recusare; rep I 11. dicendi periculum non recuso; Phil I 14. sollicitudines, vigilias: f. laborem. supplicium: f. dolorem. — IV. populum Romanum disceptatorem non modo non recuso, sed etiam decepto; Flac 97. +

redamo, Gegenliebe empfinden: qui (animas) vel amare vel, ut ita dicam, redamare possit; Lael 49.

redarguo, zurückweisen, widerlegen: I. quis non dixit *Eratosthenes* ab Alcibiade deiectionem esse in mare? redarguit Eratosthenes; A VI 1, 18. — II. cum innumerabilem Magio praefecto pecuniam dixisset datam idque Scaurus tenuitate Magii redargueret; de or II 265. si nostra probari facilius quam illa redargui possunt; de or II 293. in confirmando nostra probare volumus, in reprehendendo redarguere contraria; part or 33. neque in hoc solum inconstantiam redarguo tuam, sed etiam in ipso Catone; dom 21. improborum prosperitates secundaeque res redarguunt vim omnem deorum ac potestatem; nat III 88.

reddo, zurückgeben, wiedergeben, übersetzen, ausstoßen, hingeben, abgeben, zustellen, ablegen, ansetzen, erweisen, gewähren, machen: I. per se hoc ipsum reddere in officio ponitur; fin III 59. — II. reddes nobis, de magistratibus ut disputes || [ut disputes] ||, quibus de causis maxime placeat ista descriptio; leg III 13. — III. ego cum te patriae reddidisset; Milo 94. cum ea, quae legeram Graece, Latine redderem; de or I 155. perge, Pomponi, de Caesare et redde, quae restant; Bru 258. ut (Hortensius), quae secum commentatus esset, ea sine scripto verbis eisdem redderet, quibus cogitavisset; Bru 301. cum eandem (animam aspera arteria) a pulmonibus respiret et reddat; nat II 136. qui vestro singulari studio atque consensu parentum beneficia, deorum immortalium munera, populi Romani honores, vestra de me multa iudicia nobis uno tempore omnia reddidistis; sen 2. reddi captivos negavit esse utile; of III 100. reddite rei publicae consulere; Muren 90. reddere deposita; of III 95. diligenter mihi fasciculum reddidit Babii tabellarius; A XI 22, 1. honores: f. beneficia. quibus imperium ita datum est, ut redderent; Q fr I 1, 23. iudicia: f. beneficia. ut civibus libertatem et iura redderet; Tusc V 62. litteras a te mihi stator tuus reddidit Tarsi; ep II 17, 1. redditae mihi litterae sunt a Pompeio; A VIII 1, 1. o fortunata mors, quae naturae debita pro patria est potissimum reddita! Phil XIV 31. munera: f. beneficia. pecuniam Domitio satis grandem non esse redditam; A VIII 14, 3. salutem tibi idem dare possunt, qui mihi reddiderunt; Planc 102. si mihi Q. Axius in hac mea fuga HS XIII non reddit, quae dedi eius filio mutua; A X 11, 2. sive paribus paria (verba) redduntur sive opponuntur contraria; orat 164. memoria bene redditae vitae sempiterna; Phil IX 32. ut possint eam vitam, quae tamen esset reddenda naturae, pro patria potissimum

reddere; rep I 4. — IV. ille (Clodius) omnes Catilinas Acidinos postea reddidit; A IV 3, 3. ne hoc quidem cernunt, omnia se reddere incerta; Ac II 54. ex feris et immanibus mites (homines) reddidit et mansuetos; inv I 2. ut, cum etiam nunc vivam illorum memoriam teneremus, hanc immortalē redderem, si possem; de or II 8. hic (Phalereus) primus inflexit orationem et eam mollem teneramque reddidit; Bru 38.

redemptio, Erlösung, Befreiung, Pachtung: I. redemptio est huius iudicii facta grandi pecunia; Ver pr 16. quid ego reorum pactiones, redemptiones proferam? Piso 87. — II. Apronius tritici VII milia medimnum non redemptionis aliquo iure tollit; Ver III 54. videtis non temeritate redemptionis, sed crudelitate Gabinii paene afflictos iam atque eversos publicanos; prov 11.

redemptor, Unternehmer, Pächter: I, 1. cum Laedaemonis lex esset, ut, hostias nisi ad sacrificium quoddam redemptor praeberisset, capital esset; inv II 96. — 2. ipsum praetorem redemptorem decumarum fuisse; Ver III 71. — II, 1. Longilium redemptorem cohortatus sum; Q fr II 5, 3. — 2. redemptori tuo dimidium pecuniae curavi; Q fr II 4, 2. — III. ipse in tuo redemptore nullam certam diem observares; Ver III 16.

redeo, zurückgehen, zurückkehren, kommen, gelangen, eingehen: I, 1. quod in redeundo auspicari esset oblitus; nat II 11. — 2. redeundum est ad propositum; of II 29. — II. nunc, antequam ad sententiam redeo, de me pauca dicam; Catil IV 20. redi cum re publica in gratiam; Phil II 118. quasi divinas se rediturum; Phil III 26. redeo ad illud, quod initio scripsi; ep I 7, 5. nunc redeo, ad quae mihi mandas; A V 11, 6. haec de rebus forensibus; redeamus domum; A VII 1, 9. tum, ad quos dies rediturus sim, scribam ad te; A XIII 9, 2. ita in memoriam redibit auditor; inv I 98. haec bona in tabulis publicis nulla redierunt; Sex Rose 128. unde (legiones) se redituras numquam arbitrarentur; Cato 75. sed redeat, unde aberravit oratio; Tusc V 66. ut ad illam diem, res cum redissent, rogarerent, ut pari studio convenirent; sen 27.

redhibeo, zurückgeben: quae (vitia) nisi dixeris, redhibeatur mancipium iure civili; of III 91.

redigo, zurückbringen, eintreiben, bringen, hineinbringen, verfeinern: I. quid sibi is de me recepisset, in memoriam redegit; ep I 9, 9. — II. nihil est, quod ad artem redigi possit, nisi . . . ; de or I 186. quicquid est, de quo ratione et via disputetur, id est ad ultimam sui generis formam speciemque redigendum; orat 10. f. nummos. quod omnis frumenti copia decumarum nomine penes istum esset redacta; Ver III 171. nobilissimam familiam iam ad paucos redactam paene ab interitu vindicasti; Marcel 10. maiores vestri potentissimos reges, bellicosissimas gentes in dicionem huius imperii redegerunt; Phil IV 13. quo edicto omnia iudicia redegerat in suam potestatem; Ver II 33. est pollicitus ius civile ad artem facilem redacturum; de or II 142. scripsi me, quicquid possem nummorum, ad apparatus sperati triumphi ad te redacturum; A VII 1, 9. cuius nomine ea pecunia redigeretur; Rab Post 31. reges: f. gentes. nemo scripsit orationem generis eius, quin redigeret omnes fere in quadrum numerumque sententias; orat 208.

redimiculum, Stirnband: haec civitas mulieri in redimiculum praebeat; Ver III 76.

redimio, befränzen, umwinden: qui sertis redimiti eructant sermonibus suis caedem bonorum; Catil II 10. cernis terram quasi quibusdam redimitam et circumdatam cingulis; rep VI 21.

redimo, zurückkaufen, loskaufen, befreien, kaufen, pachten, übernehmen, abgeben: I. ne liceat pupillo redimere; Ver I 142. — II. quam

(acerbitatem) ego a re publica meis privatis et domesticis incommodis libentissime redemissem; ep II 16, 4. redimi e servitute captos; of II 63. pretio abs te ius foederis et imperii condicionem redemerunt; Ver V 50. de fundo Frusinati redimendo iam pridem intellexisti voluntatem meam; A XI 13, 4. ius: f. condicionem. metum virgarum nearchus nobilissimae civitatis pretio redemit; Ver V 117. qui se uno quaestu decumarum omnia sua pericula redempturum esse dicebat; Ver III 49. quae (societas) picariae de P. Cornelio L. Mummio censoribus redemisset; Bru 85. publicis male redemptis; Q fr I 1, 33. quod omnes illi fautores illius flagitii rem manifestam illam redemptam esse a iudicibus confitentur; A I 16, 11. qui cum ei fuissent auctores redimendae salutis; Ver II 69. vitam omnium civium, statum orbis terrae, urbem hanc denique quinque hominum amentium poena redemi; Sulla 33. vectigalibus non frauntur, qui redemerunt; har resp 60. vitam, urbem: f. statum.

redintegro, erneuern, auffrischen: ita per brevem comparisonem auditoris memoria et de confirmatione et de reprehensione redintegrabitur; inv I 99.

reditio, Rückkehr: industriam meam celeritas reditionis declaravit; Ver I 16.

reditus, Rückkehr, Heimkehr: I. reditus ad rem aptus et concinnus esse debet; de or III 203. reditus intercesserat in gratiam per Pompeium; ep I 9, 19. iis (animis) reditum in caelum patere; Lael 13. reditus ad propositum; de or III 203. reditus inlustris in gratiam; ep III 10, 9. quis porro noster itus, reditus, vultus, incessus inter istos? A XV 5, 3. — II, 1. quoniam tibi virtus et dignitas tua reditum ad tuos aperuit; ep VI 11, 2. multi dantur ad studia reditus; of I 19. flumine sanguinis meum reditum intercludendum putaverunt; Quir 14. cum eius a Brundisio crudelis et pestifer reditus timeretur; Phil III 3. — 2. L. Brutus arcens reditu tyrannum; Tusc I 89. — 3. homines de meo reditu laborasse; Vatin 7. impetum colligavit, progressu arcuit, a reditu refrenavit; Phil XI 4. — III. ut dolorem profectionis meae reditus dignitate consolere; sen 23. sive hunc di immortales fructum mei reditus populo Romano tribuunt; dom 17. — IV, 1. C. Marius reditu suo senatum cunctum paene deleavit; sen 38. — 2. quibus (temporibus) inter profectionem reditumque L. Sullae sine iure fuit res publica; Bru 227. quem locum apud ipsum Caesarem post eius ex Africa reditum obtinisti? Phil II 71.

redivivus, aufgefrißt, gebraucht: A. unam columnam efficere ab integro novam nullo lapide redivivo; Ver I 147. — B. quasi quicquam redivivi ex opere illo tolleretur ac non totum opus ex redivivis constitueretur; Ver I 148.

redoleo, Geruch verbreiten, riechen: I. mihi quidem ex illius (Demetrii) orationibus redolere ipsae Athenae videntur; Bru 285. — II. exiliores orationes sunt et redolentes magis antiquitatem; Bru 82. (definitio) genere ipso doctrinam redolet exercitationemque paene puerilem; de or II 109. frustis esculentis vinum redolentibus; Phil II 63.

redomitus, wieder bewäftigt: perditus civis redomiti || perdomiti || atque victi; Sulla 1.

reduco, zurückführen, zurückbringen, zurückgeleiten, zurückziehen: I. reducere in memoriam, quibus rationibus unam quamque partem confirmaris; inv I 98. — II. Crassum consulem ex senatu domum reduxi; Q fr II 7, 2. ut iudicia, leges, concordia populi, senatus auctoritas mecum simul reducta videantur; dom 17. tibi concedo, ut in XII scriptis solemus, ut calculum reducas, si te alienius dati paenitet; fr F V 60. concordiam: f. auctoritatem. consulem: f. alqm. ut exsules

Byzantium reducerentur; dom 52. iudicia, leges: j. auctoritatem. ab illo patriae proditores de exilio reductos esse; A IX 14, 2. ut tres legati regem reducerent; ep I 2, 1.

reductio, Zurückführung; quoniam senatus consultum nullum exstat, quo reductio regis Alexandrini tibi adempta sit; ep I 7, 4.

redundantia, Überfülle: illa juvenilis redundantia multa habet attenuata; orat 108.

redundo, überströmen, austreten, sich ergießen, übergeben, überfließen, überfließen haben, trüben: I. in quibus (definitionibus) neque abesse quicquam decet neque redundare; de or II 83. cum sanguis corruptus est aut pituita redundat aut bilis; Tusc IV 23. quod quidem bonum mihi nunc denique redundat; Q fr III 9, 1. omnes in me meosque redundat ex fonte illo dolores; Milo 103. qui (fluctus) per nos a communi peste depulsi in nosmet ipsos redundarent; de or I 3. Veios capi non posse, dum lacus is redundaret; div I 100. mare conglobatur undique aequabiliter neque redundat unquam neque effunditur; nat II 116. quae (nationes) numero hominum ac multitudine ipsa poterant in provincias nostras redundare; prov 30. ex rerum cognitione efflorescat et redundet oportet oratio; de or I 20. Asiatici oratores parum pressi et nimis redundantes; Bru 51. ut neque in Antonio deesset hic ornatus orationis neque in Crasso redundaret; de or III 16. pituita: j. bilis. genus universum in species certas, ut nulla neque praetermittatur neque redundet, partietur; orat 117. verbis effervescentibus et paulo nimium redundantibus; de or II 88. si brevitatis appellanda est, cum verbum nullum redundat; de or II 326. — II. omnis hic locus acervis corporum et civium sanguine redundavit; Catil III 25. tuus deus non digito uno redundat, sed capite, collo, cervicibus, lateribus . . .; nat I 99. haec perpetua contra Scaevolam Curiana defensio tota redundavit hilaritate quadam et ioco; de or II 221. is dedit operam, ut nimis redundantes nos et supra fluentes juvenili quadam dicendi impunitate et licentia reprimeret; Bru 316. lateribus: j. capite. acerbissimo luctu redundaret ista victoria; Ligat 15. cum tu omnibus vel ornamentis vel praesidiis redundares; ep III 10, 5. sanguine: j. acervis.

reduvia, Riebnagel: qui, cum capiti Sex. Roscii mederi debeam, reduviam curem; Sex Rose 128.

redux, wiederkehrend: quid me reducem esse voluistis? Milo 103. quae (vita) in claris viris et feminis dux || redux || in caelum soleret esse; Tusc I 27.

refello, widerlegen: I, 1. quod esset in causa aut ad confirmandum aut ad refellendum; Bru 303. — 2. non fuisse causam. finget fuisse. qui refellemus; Scour 19. — II. in quo liceat mihi fingere, si quid velim, nullius memoria iam me refellente; de or II 9. tu me γεωμετρικῶς refelleras; A XII 5, b (3). ea Menedemus exemplis magis quam argumentis conabatur refellere; de or I 88. signis luce omni clarioribus crimina refellemus; Cacl 22. ne quo pacto genus hoc refelli possit; inv I 45. ita vivunt quidam, ut eorum vita refellatur oratio; fin II 81. hunc testem meum refelli volo; Ver V 155.

refercio, anfüllen, anhäufen: perface, ut Crassus haec, quae coartavit et peranguste refersit in oratione sua, dilatet nobis atque explicet; de or I 163. Postumi nomen aures refersit istis sermonibus; Rab Post 40. meministis tum corporibus civium Tiberim compleri, cloacas referciri; Sest 77. qui (di) hominum vitam superstitione omni refererunt; nat II 63.

refero, zurückbringen, zurückführen, wieder aufnehmen, wiederholen, zuweisen, einreihen, wiedergeben, bezahlen, wiedererhalten, darbringen,

wenden, richten, beziehen, erwidern, anführen, berichten, erzählen, melden, anzeigen, beantragen, eintragen: I, 1. referendum ad sacerdotes publicos non putasti? dom 132. senatus, quos ad soleret, referendum non censuit; nat II 10. — 2. ut (Hortensius) nullo referente omnia adversariorum dicta meminisset; Bru 301. pater Roscii ad haruspices rettulit; div I 79. — II, 1. quaesivit, qua de re ad Crassum rettulisset; de or I 239. ut ad eos de omni aut officio aut negotio referretur; de or III 133. ex Kalendis Ianuariis de me rettulisti; dom 70. abiecit consilium referendi ad senatum de Caesare; Phil XIII 19. — 2. ad vos nunc refero, quem sequar; Ac II 132. — 3. quod: j. III. ostentum. 4. iussisti ipsum in tabulas referre haec omnia signa vendita esse. rettulit; Ver IV 12. ego nunc tibi refero artem sine scientia esse non posse; Ac II 146. — III. eodem Q. Caepionem referrem, nisi . . .; Bru 223. auster adversus maximo flatu me ad tribules tuos Regium rettulit; ep XII 25, 3. me referunt pedes in Tusculanum; A XV 16, a. ad commonendum oratorem, quo quidque referat; de or I 145. philosophus tam omnia ad voluptatem corporis doloremque referens; de or I 226. paria paribus referunt, adversa contrariis; orat 65. omnes et metus et aegritudines ad dolorem referuntur; fin I 41. mihi quoque initium requiescendi atque animum ad utriusque nostrum praeclara studia referendi fore iustum; de or I 1. referte nunc animum ad hominum vel etiam ceterarum animalium formam et figuram; de or III 179. quo sint omnia bene vivendi recteque faciendi consilia referenda; fin I 11. cum longo intervallo veterem consuetudinem rettuli; Ver I 15. senatus etiam consulta pecunia accepta falsa referebat; Phil V 12. victus cultusque corporis ad valetudinem referatur et ad vires, non ad voluptatem; of I 106. quae (cura doloris tui) ad te ipsum proprie referetur; ep V 16, 5. tuas quoque epistulas vis referri in volumina; ep XVI 17, 1. ei, si nequaquam parem illius ingenio, at pro nostro tamen studio meritam gratiam debitamque referamus; de or III 14. an honesta et turpia non ad naturam referri necesse erit? leg I 46. cum scirem ita esse indicium relatum in tabulas publicas; Sulla 42. metus: j. aegritudines. nisi Atheniensibus, quod mysteria non referrent, ad quae biduo serius veneram, succensussem; de or III 75. quod nomen referre in tabulas timent; Q Rose 4. quodsi nubes rettuleris in deos, referendae certe erunt tempestates; nat III 51. primo negabat se opus in acceptum referre posse; Ver I 149. quam orationem (M. Cato) in Origines suas rettulit; Bru 89. qui ad eum (coniectorem, interpretem) rettulisset quasi ostentum, quod anguis domi vectem circumiectus fuisset; div II 62. paria: j. adversa. ut pecunias in aerarium referrent; Ver III 81. ex meis rationibus relatis; ep V 20, 6. triginta diebus deferri necesse esse, quibus rationes rettulisset; ep V 20, 7. refert ad istum rem Habonius; Ver I 140. perspicuum est omnes rectas res atque laudabiles eo referri, ut cum voluptate vivatur; fin I 42. referes ei plurimam salutem; A XVI 3, 6. refertur eius sermo ad Apronium; Ver III 61. eam causam Cleanthes adfert, cur se sol referat; nat III 37. ut pariter extrema terminetur eundemque referant in cadendo sonum; orat 38. quoniam omnis summa philosophiae ad beate vivendum refertur; fin II 86. tempestates: j. nubes. turpia: j. honesta. ornant in primis orationem verba relata contrarie; de or II 263. victum: j. cultum. — IV. expensa Chrysogono servo HS sescenta milia accepta pupillo Malleolo rettulit; Ver I 92. in quibus (tabulis) sibi expensa pecunia lata sit acceptaque relata; Caecin 17. virtutem nemo unquam acceptam deo rettulit; nat III 86. unam

(navem) ex decem hac horribili tempestate sociorum amissam in litteras publicas rettulerunt; Ver I 89. cum illam pecuniam nominatim Flacco datam referant; Flac 44. in iis, quae (Xenophon) a Socrate dicta rettulit; nat I 31. hoc in genere solo rem indicatam referri || referre || posse voluerunt; dom 78.

refert, es nūst, liegt daran, kommt darauf an: I, 1. refert etiam, qui audiant, senatus an populus an iudices; de or III 211. quid refert, utrum voluerim fieri an gaudeam factum? Phil II 29. quae (aves) pascantur necne, quid refert? div II 72. — 2. neque refert videre, quid dicendum sit, nisi . . .; Bru 110. — 3. cuius consilii magni referebat te interesse; ep XIII 68, 2. parvi refert abs te ipso ius dici aequabiliter et diligenter, nisi . . .; Q fr I 1, 20. — II. ut omnes suas fortunas alienis servis committeret? at quibus servis? (refert enim magno opere id ipsum); Cael 57. non ascripsi id, quod tua nihil referebat; ep V 20, 5.

refertus, angefüllt, voll: A. semper boni adidique domini referta cella vinaria, olearia, etiam penaria est; Cato 56. cum doctissimis hominibus referta domus esset; orat 146. videtisne refertum forum? Phil III 32. referta Gallia negotiatorum est; Font 10. referta quondam Italia Pythagoreorum fuit; de or II 154. quod orationes declarant refertae philosophorum sententiis; nat I 6. in provincia tam locuplete ac referta; Ver III 48. plena exemplorum est historia, tum referta vita communis; div I 50. bonorum, id est lautorum et locupletum || locupletium || urbem refertam fore, municipii vero his relictis refertissimam; A VIII 1, 3. urbem iam refertam esse optatum || optatum || audio; A IX 1, 2. — B. confer refertos epulis tanquam opimos boves; Tusc V 100.

referveo, aufwallen: refervens falsum crimen statim concidit et exstinguitur; Q Rosc 17.

refervesco, aufwallen: qui (sanguis) cum terram attigisset, refervescere videretur sic, ut domus redundaret; div I 46.

reficio, wiederherstellen, ausbessern, erfrischt, fräftigen, einnehmen: ego hic cogito commorari, quoad me reficiam; ep VII 26, 2. Tironis reficiendi spes est in M. Curio; A VII 3, 12. his propositis numquam eris dives ante, quam tibi ex tuis possessionibus tantum reficietur, ut . . .; par 45. si aedes eae corruerunt vitiumve faciunt, heres restituere non debet nec reficere; Top 15. nitor non ad animum, sed ad vultum ipsum reficiendum; A XII 14, 3. Demosthenes curator muris reficiendis fuit eosque refecit pecunia sua; opt gen 19. in reficienda salute communi; Sest 15. tantum cibi et potionis adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur; Cato 36. vultum; s. animum.

refigo, abreißen, aufheben: cuius aera refigere debebamus, eius etiam chirographa defendimus? ep XII 1, 2. num figentur rursus eae tabulae, quas vos decretis vestris refixistis? Phil XII 12.

reflatus, Gegenwind: I. naves delatas Uticam reflatu hoc; A XII 2, 1.

reflecto, zurückwenden, wenden: non numquam animum incitatum ad ulciscendam orationem tuam revoco ipse et reflecto; Sulla 46. »obstipum caput tereti cervice reflexum; « nat II 107. quibus (causis) mentes aut incitantur aut reflectuntur; de or I 53.

reflo, entgegenwehen: inde quam primum Athenas (volo), etsi etesiae valde reflant; A VI 7, 2. cum (fortuna) reflavit, adligimur; of II 19. sin reflantibus ventis reiciemur; Tusc I 119.

reformidatio, Furcht (sibi proponit orator) in suasionem aut spem aut reformidationem delibantis; part or II.

reformido, fürchten, scheuen: I. vide, quam non reformidem; Ligar 6. — II, 1. nec, quid tibi de alio audienti de se ipso occurrat, reformidat;

Ligar 6. — 2. animus ea dicere reformidat; Phil XIV 9. — III. ita taetra sunt quaedam, ut ea fugiat et reformidet oratio; Tusc I 108. pacis nomine bellum involutum reformido; Phil VII 19. quorum ille (Lucilius) iudicium reformidans; fin I 7. omnes morbos reformido; ep VII 26, 1. diligentia speculatorem reformidat; div Caec 51.

refractariolus, ungelent, polternd: quod (Demosthenes) se ab hoc refractariolo iudiciali dicendi genere abiunxerat; A II I, 3.

refragor, widerstreben: ne refragari homini amicissimo videar; Phil XI 20. tota lex petitioni refragata est; Muren 46.

refreno, zügeln, hemmen, zurückhalten: semper magno ingenio adulescentes refrenandi potius a gloria quam incitandi fuerunt; Cael 76. cum eius animum conscientia sceleris avaritiaque suae refrenaret; Ver III 130. ut omnium opibus (juventus) refrenanda atque coercenda sit; div II 4. refrenet libidines; par 33.

refrico, aufreißen, wieder erregen, erneuern, wieder ausbrechen: I. nec haec, quae refricant, hic me magis angunt; A XII 45, 1 (2). crebro refricat || refricatur || lippitudo; A X 17, 2. — II. vereor, ne refricem meis litteris desiderium ac dolorem tuum; ep V 17, 4. eorum dolorem oratione refricabam; de or II 199. s. desiderium. Appii vulnera non refrico; A V 15, 2. quae res forsitan sit refricatura vulnus meum; A XII 18, 1.

refrigeratio, Abkühlung: me (delectat) refrigeratio aestate; Cato 46.

refrigero, abkühlen: I, 1. quae vim habeant refrigerandi, calfaciendi; Tim 50. — 2. cum summa (stella) Saturni refrigeret, media Martis incendat; nat II 119. — II. ubi potest illa aetas umbris aquisve refrigerari salubrius? Cato 57. ut ignis in aquam coniectus continuo restinguitur et refrigeratur; Q Rosc 17. refrigerato iam levissimo sermone hominum provincialium; ep III 8, 1.

refrigesco, erkalten, erlahmen, bedeutungslos werden: Scaurus refrixerat; Q fr III 2, 3. Memmius plane refrixerat; A IV 17, 3. quod de Pompeio Caninius agit, sane quam refrixit; Q fr II 4 (6), 5. cum Romae a iudiciis forum refrixerit; A I 1, 2. (Caesarem) verentem, ne hasta refrixisset; ep XV 17, 2. (agraria lex) sane iam videtur refrixisse; A II 1, 6. tota res refrigescit; Q fr III 8, 4. haec tota res interpellata bello refrixerat; A I 19, 4.

refringo, erbrechen: si carcerem refregisset; Rabir 35. cum ego tanto intervallo claustra ista nobilitatis refregissem; Muren 17.

refugio, zurückweichen, fliehen, meiden: I. me [fateor semper] a genere hoc toto sermonis refugisse; de or I 99. prorsus ab instituta nostra paucorum dierum consuetudine longe refugit; A I 1, 4. refugio ad te admonendum; A XII 18, 1. refugit animus eaque dicere reformidat; Phil XIV 9. — II. quod (animal) refugit, id contra naturam est; nat III 33. impetum armati Antiochi ceterorumque tela atque incursum refugit; Caecin 22.

refugium, Zuflucht: regum, populorum, nationum portus erat et refugium senatus; of II 26.

refulgeo, glänzen: »fervidus ille Canis stellarum luce refulget; nat II 114. »prior illa (Helice) magis stellis distincta refulget; nat II 106.

refundo, zurückergießen: stellae atque omnis aether refundunt eadem et rursus trahunt indidem; nat II 118.

refutatio, Widerlegung: refutatio accusationis, in qua est depulsio criminis, quoniam Graece *σρασις* dicitur, appellatur Latine status; Top 93.

refuto, widerlegen, zurückweisen: quos tum ut pueri refutare domesticis testibus solebamus; de or II 2. hoc lepore atque his facetiis non minus

refutatum esse Brutum quam illis tragoediis; de or II 225. refutetur ac reiciatur Philoctetus ille clamor; Tusc II 55. nostra confirmare argumentis ac rationibus, deinde contraria refutare; de or II 80. cum sine suspicione tuae cupiditatis non possis illius cupiditatem refutare; ep I 9, 25. in refutandis maledictis hominum improborum; har resp 17. quorum testimonia non refellendo, sed ad eundem impetum populi confugiendo refutasti; de or II 203. plus ego in hac causa laboris consumo in poscendis testibus quam ceteri defensores in refutandis; Font 10. vi vim oblatam ut frangeret et refutaret; Sest 88.

regalis, königlich; cuius iste donum regale de manibus regis extorsit; Ver V 184. quoniam regale civitatis genus non tam regni quam regis vitiiis repudiatum est; leg III 15. ut e civitate regalis nominis memoriam tolleret; Bru 53. habuit regalem potestatem; har resp 54. virtutem et sapientiam regalem, non progeniem quaeri oportere; rep II 24. cum de ipsa regali re publica quaerimus; rep III 47. sapientia. virtus: f. progenies.

regia, Königsburg; instituit officinam Syracusis in regia maximam; Ver IV 54. visum te aiunt in regia; A X 3, a, 1.

regie, königlich, despotisch; crudeliter et regie factum esse; Catil I 30. quae regie seu potius tyrannice statuit in aratores Apronius; Ver III 115.

regina, Königin; I, 1. praesto est domina omnium et regina ratio; Tusc II 47. superbiam ipsius reginae, cum esset trans Tiberim in hortis, commemorare sine magno dolore non possum; A XV 15, 2. — 2. Vocatio: f. II, 1. precor. — II, 1. quae recte a bono poeta dicta est „flexanima atque omnium regina rerum“ oratio; de or II 187. reginam odi; A XV 15, 2. te, Inno Regina, precor atque quaeso; dom 144. — 2. (Gyges) reginae stuprum intulit; of III 38. — III. superbia: f. I 1.

regio, Richtung, gerade Linie, Grenze, Landstrich, Gegend, Gebiet, Bezirk; I, 1. tota nostra illa aspera et montuosa et fidelis et simplex et faultrix suorum regio se huius honore ornari arbitrabatur; Plane 22. haec eadem est nostrae rationis regio et via; Ver V 181. haec regio nostrorum est cum oppidorum, tum etiam praediorum; ep XIV 18, 1. — 2. vos, mutae regiones, imploro; Balb 13. — II, 1. qui tripertitas orbis terrarum oras atque regiones tribus triumphis adiunctas huic imperio notavit; Sest 129. locus et regio quasi ridiculi turpitudine et deformitate quadam continetur; de or II 236. quae (iuris scientia) ea (eloquentia) repugnante vix suas regiones finesque defenderet; orat 141. bene dicere non habet definitam aliquam regionem, cuius terminis saepe teneatur; de or II 5. eo (lituo) Romulus regiones direxit tum, cum urbem condidit; div I 30. habeo: f. definitio. imploro: f. I, 2. propter planitiam magnitudinemque regionum, quas (Assyrii) incolebant; div I 2. noto: f. adiungo. nosse regiones, intra quas venere et pervestiges, quod quaeras; de or II 147. quo (lituo Attus Navius) ad investigandum snem regiones vineae terminavit; nat II 9. — 2. quod (homines) in terra, hoc est in crassissima regione mundi, conlocati sint; nat II 17. — III. quae sit ab Atto Navio per lituum regionum facta descriptio; div I 31. quarum (regionum) nulla esset ora, nulla extremitas; fin II 102. magnitudo: f. II, 1. incolo. propter regionis naturam et fluminis; Deiot 24. ora: f. extremitas. termini: f. II, 1. definitio. — IV, 1. ut (ea pars) sit circumscripta modicis regionibus; de or II 67. singularis homo privatus vix facile sese regionibus officii magnis in fortunis continet; agr II 97. qui regionibus exclusi intra arma aliena venissent; A VIII 11, D, 4. quorum

alter fines vestri imperii non terrae, sed caeli regionibus terminaret; Catil III 26. — 2. cum (luna) est e regione solis; nat II 103. locum delegit in regione pestilenti salubrem; rep II 11. intra: f. II, 1. novi.

regius, königlich, der Könige, unter Königen, despotisch, tyrannisch; adiungit agros Bithyniae regios; agr II 50. eum, qui regnum teneat hoc tempore, neque genere neque animo regio esse; agr II 42. regis annis dinumeratis; rep II 29. qui ab auro gazaque regia manus cohibere possit; imp Pomp 66. qui ad bellum Asiaticum regiumque mittatur; imp Pomp 67. ut, quem ad modum Tarquinus, totum genus hoc regiae civitatis everterit; rep II 51. si curationem et quasi dispensationem regiam suscepisset; Rab Post 28. tulit haec civitas regiam istam vestram dominationem in iudiciis et in omni re publica; Ver V 175. gaza: f. aurum. cum esset habendus rex, quicumque genere regio natus esset; rep I 50. f. animus. insigne regium, quod ille de suo capite abiecerat, reposuit; Sest 58. omnia conficiebantur iudiciis regis; rep V 3. ut mos est regius; Ver IV 62. excellit atque eminet vis, potestas nomenque regium; rep II 50. interfecto rege regios omnes nutus tuemur; ep XII 1, 1. uti consules potestatem haberent tempore dumtaxat annuam, genere ipso ac iure regiam; rep II 56. f. nomen. praefectum regium dentes eburneos e fano sustulisse; Ver IV 103. hunc Capuae Campano supercilio ac regio spiritu cum videremus; agr II 93. ita regiae virgines ut tonstriculae tondebant barbam et capillum patris; Tusc V 58. vis: f. nomen.

regno, königliche Gewalt haben, König sein, herrschen, regieren; I. regnandi contentio est; A X 7, 1. hinc in liberis civitatibus regnandi existunt cupiditates; of III 36. — II, 1. sapientia iubet pollere, regnare, dominari; rep II 24. — 2. Antiochum Magnum illum maiores nostri intra montem Taurum regnare iusserunt; Sest 58. modo Caesarem regnantem videramus; Phil II 108. Romulus cum septem et triginta regnavisset annos; rep II 17. in quis (equitum centuriis) regnas; ep XI 16, 3. neutri σκοπός est ille, ut nos beati simus; uterque regnare vult; A VIII 11, 2. alterum (est), quod idem (Graeci) παθηκόν nominant, quo perturbantur animi et concitantur, in quo uno regnat oratio; orat 128. illum (regem) cohortatus sum, ut in sua vita conservanda primum regnare disceret; ep XV 2, 7.

regnum, Königtum, Königsgewalt, Herrschaft, Despotie, Königrich, Gebiet; I, 1. quoniam haec te omnis dominatio regnumque iudiciorum tanto opere delectat; Ver pr 35. ad quem regnum huius urbis pervenire esset necesse; Catil III 9. — 2. hoc vero regnum est et ferri nullo pacto potest; A II 12, 1. — II, 1. Sp. Maellii regnum appetentis domus est complanata; dom 101. f. III. datum est Neptuno maritimum omne regnum; nat II 66. (Ariarathes) vult, opinor, regnum aliquid emere a Caesare; A XIII 2, a, 2. regis Alexandri testamento regnum illud populi Romani esse factum; agr I 1. quo in magistratu non institutum est videlicet a me regnum, sed repressum; Sulla 21. sin quaeris, qui sint Romae regnum occupare conati; Sulla 27. lux quaedam videbatur oblata non modo regno, quod pertuleramus, sed etiam regni timore sublato; Phil I 4. reprimo: f. instituo. qui regnum illud teneat; agr II 42. tollo: f. perfero. video regnum non modo Romano homini, sed ne Persae quidem cuiquam tolerabile; A X 8, 2. — 2. posse te illius regni potiri; ep I 7, 5. — 3. abuteris ad omnia atomorum regno et licentia; nat I 65. regno est expulsus Ariobarzanes rex; imp Pomp 12. non regno, sed rege liberati vide-mur; ep XII 1, 1. — 4. neque omnino in voluptatis

regno virtutem posse consistere; Cato 41. nudus atque egens fugit e regno; Rab Post 39. ex suo regno sic Mithridates profugit, ut . . .; imp Pomp 22. † perpaucis diebus in Pompeianum, post in haec Puteolana et Cumana regna renavigare; A XIV 16, 1. is (Tarquinius) cum restitui in regnum nec Veientium nec Latinorum armis potuisset; Tusc III 27. nisi hic in tuo regno essemus; de or I 41. nisi eos timere putas, ne sub regno sint, qui id numquam recusarunt; A VII 7, 5. quod in eius regnum ac manus veneratis; Ver IV 62. — III. non oportere populum Romanum omnium regnorum appetentem videri; agr II 42. — IV. ut haberet omnia commoda, beneficia, iura regni venalia; Phil III 10. Olympias secunda et sexagesima eadem Superbi regni initium et Pythagorae declarat adventum; rep II 28. iura: † beneficia. ad muniendas opes regni ac populi sui; rep II 12. mirandum in modum Gnaeus noster Sullani regni similitudinem concepivit; A IX 7, 3. timor: † II, 1. perfero. — V, 1. hic Mithridatem pulsus Ponto opibus suis regnoque defendit; Sest 58. — 2. ne in regnis quidem reges omnia minima curant; nat III 86. qui venerant non propter Syriae regnum; Ver IV 61.

rego, lenken, leiten, beherrschen: I. sive in ipso mundo deus inest aliquis, qui regat, qui gubernet; nat I 52. — II. qui (Tarquinius) nec se nec suos regere potuit; fin III 75. si nosmet ipsos regere possumus; ep IV 14, 1. omnia regi divina mente atque prudentia; nat II 80. quae sunt in fortuna, temporibus regentur et consiliis nostris providebuntur; ep VI 10, 6. omnia nostra, quoad eris Romae, ita gerito, regito, gubernato, ut nihil a me exspectes; A XVI 2, 2. qua (necessitate, natura) caelum, maria, terrae regantur; nat II 77. si consiliis principum vestrae civitates reguntur; Flac 58. opinor totum hoc iudicium quasi mente quadam regi legis et administrari; Cluent 147. vellem suscepissis iuvenem regendum; A X 6, 2. neque suos mores regere poterat neque suorum libidines; rep II 45. maria: † caelum. ut tarditate et celeritate dissimillimos motus una regeret conversio; Tusc I 63. eorum (deorum) mente mundum regi; leg II 32. qua (oratione animus) regat populos; leg I 62. in qua (civitate) et reges augures et postea privati rem publicam religionum auctoritate rexerunt; div I 89. quos (servos) cum omnibus in locis tum praecipue in provinciis regere debemus; Q fr I 1, 17. recte isti studia vestra suis consiliis regere conantur; imp Pomp 64. terras: † caelum. ut vitam eius (animantis) quam pulcherrime regerent et gubernarent; Tim 46.

regredior, zurückgehen: qui se totius belli fluctibus circumiri quam illum aut regredi aut progredi maluit; Phil XIII 20. similiter superiora repetentem regredi infinite licet; fat 35.

regressus, Rückgang: quod in omni aeternitate conservat progressus et regressus reliquosque motus constantes et ratos; nat II 51.

regula, Richtigkeit, Lineal, Richtschnur, Regel, Grundzug: I. quae (regula) quasi delapsa de caelo est ad cognitionem omnium; fin I 63. quorum ego orationes si ita expressero, erit regula, ad quam eorum dirigantur orationes, qui Attice volent dicere; opt gen 23. — II, 1. habere regulam, qua vera et falsa indicantur; Bru 152. — 2. si id crederemus, non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis; Ac fr 8. nec utendum (est) pravissima consuetudinis regula; Bru 258. — 3. etsi (Hieroctes et Menecles) a forma veritatis et a b Atticorum regula absunt, tamen . . .; orat 231. dirigo ad: † I. est. — III. ex illo caelesti Epicuri de regula et iudicio volumine; nat I 43. — IV. indicari: † II, 1.

regusto, wieder kosten, genießen: num Vestorio

dandi sunt dies et ille Latinus ἀπικρισμός ex intervallo regustandus? A IV 19, 1. illam (laudationem) legi, volo tamen regustare; A XIII 48, 2. crebro regusto tuas litteras; A XIII 13, 3.

reicio, zurückwerfen, verschlagen, zurückweisen, verwerfen, abstoßen, verweisen, verschieben: I. a libris te obscuritas reiecit; Top 3. ad ipsam te epistolam reicio; A IX 13, 8. reiectus sum austro vehementi ad eandem Leucopetram; A XVI 7, 1. cum aliquid a te ipso reicias; de or III 203. ut ea, quae secundum naturam sunt, ipsa propter se sumenda sint, contrariaque item reicienda; fin III 20. hoc animo esse debes, ut nihil huc reicias; ep X 16, 2. quorum ego ferrum et audaciam reieci in campo; Muren 79. cum a me Capuam reiciebam; A VIII 11, D, 5. ferrum: † audaciam. cum accusator tamquam censor bonus homines nequissimos reiceret; A I 16, 3. cum ex cxxv iudicibus v et lxx reus reiceret; Planc 41. a Kal. Febr. legationes in Idus Febr. reiciebantur; Q fr II 3, 1. legationes reiectum iri puto; A I 18, 7. tota Hieronica lege reiecta et repudiata; Ver III 24. cum hic de raeda reiecta paenula desiluisset; Milo 29. ex qua copia recuperatores reici oporteret; Ver III 136. qui est in asperis reiciendisque rebus; fin V 78. ea res a Volcatio, qui Romae ius dicit, reiecta in Galliam est; ep XIII 14, 1. ut non modo non abiectione, sed ne reiecto quidem scuto fugere videar; de or II 294. eam (corporis voluptatem) contemni et reici oportere; of I 106. — II. qui primus ab isto index reiectus est; Ver V 114.

reiectaneus, verwerflich, zu verwerfen: illa, morbum, egestatem, dolorem, non appello „mala“, sed, si libet, „reiectanea“; fin IV 72.

reiectio, Zurückweisung, Verwerfung: I. ut reiectio facta est clamoribus maximis, cum accusator tamquam censor bonus homines nequissimos reiceret; A I 16, 3. vos reiectione interposita repentini in nos iudices consedistis; Sulla 92. — II, 1. quodsi civi Romano licet esse Gaditanum sive exsilio sive postliminio sive reiectione huius civitatis; Balb 29. — 2. quod populus Romanus in reiectione iudicium indicavit; Ver pr 10.

relanguesco, nachlassen, sich beruhigen: quod (Quintus) relanguisse se dicit; A XIII 41, 1.

relatio, Zurückschicken, Ablehnung, Wiederholung, Berichterstattung: I, 1. est etiam relatio; de or III 207. relatio illa salutaris et diligens fuerat consulis; Piso 14. — 2. relatio criminis est, cum ideo iure factum dicitur, quod aliquis ante iniuriam lacesserit; inv I 15. relatio criminis est, cum reus id, quod arguitur, confessus alterius se inductum peccato iure fecisse demonstrat; inv II 78. II, 1. defensor ipsam relationem comprobabit; inv II 83. — 2. in relationem criminis delabemur, de qua post loquemur; inv II 70.

relaxatio, Erholung: otii fructus est animi non contentio, sed relaxatio; de or II 22. „dat (dolor) intervalla et relaxat.“ quae est ista relaxatio? fin II 95.

relaxo, abspannen, nachlassen, erleichtern, sich erholen: I. dolor: † relaxatio. — II. (Isocrates) se ipse relaxarat a nimia necessitate numerorum; orat 176. quibus (occupationibus) si me relaxaro (nam, ut plane exsolvam, non postulo); ep VII 1, 5. si te occupatione ista relaxaris; A XVI 16, 2. pater nimis indulgens, quicquid ego astrinxi, relaxat; A X 6, 2. ut ex pristino sermone relaxarentur animi omnium; de or I 29. relaxa modo paulum animum; Bru 21. constructio verborum tum conjunctionibus copuletur, tum dissolutionibus quasi relaxetur; part or 21. quem ad modum reliquiae cibi depellantur tum astringentibus se intestinis, tum relaxantibus; nat II 138. quod (hilaritas) tristitiam ac severitatem mitigat ac relaxat; de or II 236.

relegatio, Verbannung: haec vita a te || a te vita et, al. || rusticana relegatio atque amandatio appellabitur? Sex Rosc 44.

relego, entfernen, verbannen: (L. Lamia) a Gabinio consule relegatus est, quod ante id tempus civi Romano Romae contigit nemini; ep XI 16, 2. narro tibi, plane relegatus mihi videor, posteaquam in Formiano sum; A II 11, 1. ut equites Romani a consule relegentur; Sest 52. quod (L. Manlius) Titum filium ab hominibus relegasset et ruri habitare iussisset; of III 112.

relego, wieder lesen, durchgehen: qui omnia, quae ad cultum deorum pertinerent, diligenter retractarent et tamquam relegerent, sunt dicti religiosi ex relegendo; nat II 72.

relevo, erleichtern, mildern, befreien, sich erholen: videbimur fortasse ad breve quoddam tempus cura et metu esse relevati; Catil I 31. haec eo scripsi, ut potius relevares me, quod facis, quam ut oburgatione dignum putares; A III 10, 3. quotus quisque est, qui epistulam paulo graviorem ferre possit, nisi eam pellatione relevavit? A I 13, 1. ut cibi satietas et fastidium aut subamara aliqua re relevatur aut dulci mitigatur, sic . . .; inv I 25. hic morbus relevatus istius poena vehementius reliquis vivis ingravescet; Catil I 31.

relictio, Verlassen, im Stich lassen: I. quibus illam religionem prodigionemque consulis sui gratam sperat fore; Ver I 35. — II. (vituperationem) desperationis ac relictionis rei publicae; A XVI 7, 5.

religatio, Anbinden: religatio et propagatio vitium (me delectat); Cato 53.

religio, Gottesverehrung, Gottesfurcht, Bedenken, Scheu, Gewissenszwang, religiöse Schuld, Fluch, Verpflichtung, Gewissenhaftigkeit, Heiligtum, Heiligkeit: I. **absolut**: mecum deorum et hominum sanctitates omnes et religiones auferunt; sen 34. religio est, quae superioris cuiusdam naturae, quam divinam vocant, curam caerimoniamque adfert; inv II 101. religionem eam, quae in metu et caerimonia deorum sit, appellant; inv II 66. vir sapientissimus peccatum suum confiteri maluit quam haerere in re publica religionem; nat II 11. unde humanitas, doctrina, religio, leges ortae atque in omnes terras distributae putantur; Flac 62. qui in meis aedibus aliquam religionem residere diceret; dom 69. tum maxime et pietatem et religionem versari in animis, cum rebus divinis operam darem; leg II 26. — 2. **sum**: f. 1. adfert.

II. **nach Verben**: 1. sin adseveramus, vide ne religio nobis tam adhibenda sit quam si testimonium diceremus; Bru 293. sum admiratus fidem tuam et in consilio dando religionem; ep XI 29, 1. quae (Diana) Karthaginensium victoria loco mutato religionem tamen non amisit, P. Africani virtute religionem simul cum loco recuperavit; Ver IV 78. appello: f. I, 1. est. qua (quisque) mente, qua pietate colat religiones; leg II 15. f. III, 1. colens. utrum hic (Euhemerus) confirmasse videtur religionem an penitus totam sustulisse? nat I 119. aut undique religionem tolle aut usque quaque conserva! Phil II 110. quo (sacerdotio) est haec tota religio constituta; har resp. 27. harum ego religionum nullam umquam contemnendam putavi; nat III 5. distribuo: f. I, 1. oritur. expiabo religionem aedium meorum; har resp 11. sapienter aiebant ad opinionem imperitorum esse fictas religiones; div I 105. si nullam religionem sors habebit; Ver I 38. religionem superstitionis (imitatur); part or 81. quae (religio) est iuncta cum cognitione naturae; div II 149. P. Clodius sacra et religiones negligi, violari, pollui questus est; har resp 8. ea (iustitia) erga deos religio, erga parentes pietas nominatur; part or 78. polluo: f. negligo. magnam possidet religionem paternus sanguis; Sex Rosc 66. recuperatio

f. amitto. qui religiones deorum immortalium retinere vult; Ver III 6. religionibus susceptis impeditur; Piso 58. cum animus cultum deorum et puram religionem susceperit; leg I 60. tollo: f. confirmo, conservo. poena violatae religionis iustam recusationem non habet; leg II 41. f. negligo. — 2. haec oratio omnis fuit non auctoritatis meae, sed publicae religionis; har resp 61. — 3. medemini religioni sociorum; Ver IV 114. parendum religioni fuit; div II 71. eorum religioni cum serviret orator, nullum verbum insolens ponere audebat; orat 25. quod tribuendum est officio, fidei, religioni; Muren 10. — 4. meam domum omni religione una mente omnes liberaverunt; har resp 12. ut religione civitas solvatur; Caecin 98. sacrarium Cereris est apud Catinenses eadem religione, qua Romae; Ver IV 99. — 5. quod (ius) cum religione coniunctum est; leg II 47. id erat de Clodiana religione ab senatu constitutum; A I 14, 1. si qua in re ipse ab religione officii declinavit; Ver III 2. cum iussu imperatoris in foedere et in tanta religione interfuerit; inv II 92. ut ne quid aut de dignitate generum aut de sacrorum religione minuat; dom 36. quod a vestra religione et a sapientia remotissimum est; inv I 56.

III. **nach Adjectiven**: 1. qui sancti, qui religionum colentes (sunt)? Planc 80. nonne expertes sunt religionum omnium? nat I 119. hominem plenum religionis; Font 40. hic totus locus disputationis nihil habet, quod sit proprium religionis ac foederum; Balb 30. — 2. quae sceleri propiora sunt quam religioni; Ver IV 112. — 3. Dianae simulacrum summa atque antiquissima praeditum religione; Ver IV 72. — 4. habemus hominem unum praeter ceteros in publicis religionibus foederum sanctum ac diligentem; Ver V 49.

IV. **nach Substantiven**: 1. in qua (civitate) et reges angures et postea privati rem publicam religionum auctoritate rixerunt; div I 89. illa furia mulierum religionum, qui non pluris fecerat Bonam deam quam tres sorores, impunitatem est adsecutus; ep I 9, 15. hostem sacrorum religionumque in vestrum iudicium adduximus; Ver I 9. qui (Plato) iusta funerum reiecit ad interpretes religionum; leg II 67. religionis iudices pontifices fuisse, legis esse || legis || senatum; A IV 2, 4. mitto eam legem, quae omnia iura religionum una rogatione delevit; Sest 56. sicut de religionum lege fecisti; leg III 2. ut pelatur mortis et religionis metus; fin IV 11. valebit in iniuria nomen sanctissimum religionis; dom 123. poena: f. II, 1. violo. nondum divinae religionis, non humani officii ratio colebatur; inv I 2. se testem ipsum Iovem suae voluntatis ac religionis adhibere; Ver IV 67. apud maiores tanta religionis vis fuit, ut . . .; nat II 10. — 2. adest vir summa auctoritate et religione; Arch 8. — 3. Syracusis lex est de religione; Ver II 126.

V. **Umstand**: 1. eius oratio nimia religione attenuata; Bru 283. qui (Mercurius) sacris anniversariis apud eos ac summa religione coleretur; Ver IV 84. is (Chrysis amnis) apud illos habetur deus et religione maxima colitur; Ver IV 96. hostis honorem hominis deorum religione consecratum violare noluit; Ver II 51. vetera iam ista et religione omnium consecrata; Tusc I 32. paratos (habemus), qui rem publicam religione defendant; Phil I 25. impediatur non nullius officii religione; Sest 8. f. II, 1. suscipio. qui (populus Romanus) iniussu suo nullo pacto potest religione obligari; Balb 34. ego me maiore religione, quam quisquam fuit ullius voti, obstrictum puto; A XII 43, 3 (2). hac ego religione non sum ab hoc conatu repulsus; orat 36. quod (ius) per se iustissime inventum sanxit fetiali religione; rep II 31. sese summa religione teneri; Ver IV 75. quo tempore

incipiat sepulchrum esse et religione teneatur; leg II 55. quod (fanum) cum Deiotarus religione sua castissime tueretur; har resp. 29. — 2. qui iurati statuere maiore cum religione et diligentia debuerunt; Cluent 121. negant id Syracusani per religiones sacrorum ullo modo fieri posse; Ver II 127. propter fani religionem; inv II 1. cui plus legatum sit, quam sine religione capere liceat; leg II 51.

religiose, gewissenhaft, fromm, religiös; templum Iunonis, quod religiosissime colebant; inv II 1. qui religiose et sine ambitione commendant; ep XIII 17, 3. an gravis vir religiose testimonium dixisse videatur; Cael 55. de quo si vos vere ac religiose indicaveritis; Ver pr 3. is est hodie locus saeptus religiose propter Iovis pueri; div II 85.

religiosus, gewissenhaft, bedächtigt, fromm, gottesfürchtig, heilig, ehrwürdig, unheilvoll: A. alqs: f. **relego**. religiosum est, quod iurati legibus iudicaverunt; inv I 48. est ius iurandum adfirmatio religiosa; of III 104. quem rerum Romanarum auctorem laudare possum religiosissimum; Bru 44. ad Atticorum aures teretes et religiosas qui se accommodant; orat 28. dies erant duo, qui post Latinas habentur religiosi; Q fr II 4, 2. alter religiosus etiam nunc dies; A IX 5, 2. ex Aesculapii religiosissimo fano; Ver IV 93. tu, scilicet homo religiosus et sanctus, foedus frangere nolisti; Piso 28. qui (maiores) mortuis tam religiosa iura tribuerunt; Lael 13. sequitur de locis sacris, religiosis; har resp 30. horum exprimere mores oratione iustos, integros, religiosos mirum quiddam valet; de or II 184. domum meam, a religiosissimo sacerdote, P. Clodio, consecratam; har resp. 9. navis onusta signis religiosis; Ver I 46. duobus in clarissimis et religiosissimis templis; Ver V 184. — B. a. potestis impios religiosis anteferre? Font 32. — b. quid habet mea domus religiosi? har resp 33. vgl. A. alqd.

religo, binden, anbinden, unwinden: trahit Hectorem ad currum religatum Achilles; Tusc I 105. »eius (Anguis) ipse (Anguitenens) manet religatus corpore torto«; nat II 109. quae (virtus) si extrinsecus religata pendeat et non oriatur a se; Tusc III 37.

relinquo (reliquit: f. III mare), zurücklassen, hinterlassen, befehlen lassen, übrig lassen, übergeben, hingeben, lassen, vernachlässigen, verlassen, aufgeben, auslassen, übergehen: I. tu repente relinquis, deseras, ad adversarios transeas? Ver I 40. quamquam fortasse id quoque; sed relinquamus; Tusc I 67. — II, 1. de: f. III. alqd; leg III 49. — 2. in quo ego quid efficere possim, malo in aliorum spe relinquere quam in oratione mea ponere; div Caec 26. f. IV, 1. — 3. relinquitur, ut ab hoc non sit occisus; inv I 45. — 4. acc. c. inf.: f. III. alqd; fin I 26. — III haec te, nisi ita facies, custos dignitatis relinquet et deseret; Tusc II 33. quem (Quintum fratrem) si reliquissem, dicerent iniqui non me plane post annum de provincia decessisse, quoniam alterum me reliquissem; ep II 15, 4. Tironem nostrum ab altera relictum audio; A VIII 6, 5. ea, quae a me desiderari arbitror, non relinquam; Cluent 149. quid ei (Epicuro) reliquisti, nisi te, quoquo modo loqueretur, intellegere, quid diceret? fin I 26. ut nihil relinqueretur in mediis; fin III 53. dicere debemus, de iure populi Romani quae relictata sunt et tradita; leg III 49. f. fratrem, otium tantum ut memoriam concinnitatis suae, non cum delectatione aculeos etiam relinqueret in animis eorum, a quibus erat auditus; Bru 38. nullum aedificium, nullos agros reliquit; agr I 4. dico agros relictos arationesque desertas esse; Ver III 127. quodsi non relinques amicum, tamen, ut moriatur, optabis; fin II 79. deserendas arationes relinquendasque curasti; Ver III 34. f. agros, si posterioribus exemplum

atque auctoritatem reliquisti; Ver III 41. reliqueras civitatem tuam; Balb 32. quae (legiones) consulem reliquerunt; Phil III 14. cum corporibus relictis cupiditatum erimus expertes; Tusc I 44. pertimescit, ne dedecus aeternum miseris (suis) atque ignominiam relinquat; Font 48. ut singularum causarum defensiones relinquamus, aperiamus autem capita ea, unde . . . ; de or II 130. quod vir egregius et auctoritatis et prudentiae suae triste nobis desiderium reliquerat; Bru 2. Epicurus re tollit, oratione relinquit deos; nat I 123. sibi relinquendas domos ac sedes suas; Ver II 157. exemplum: f. auctoritatem, exercitum atque hostem relinquebas; Ver I 77. videaturne aut pietatis esse meae fratrem relinquere aut diligentiae nugarum aliquid relinquere? A VI 3, 2. f. alqm; ep II 15, 4. quibus incommodo morbi etiam ceteri vitae fructus relinquendi (sunt); Muren 47. gloriam in morte debent ii, qui in re publica versantur, non culpae reprehensionem et stultitiae vituperationem relinquere; Phil XII 25. qui (homines) relictati in castris fuissent; of III 114. relinquentane sit honestas propter utilitatis magnitudinem; of III 40. hostem: f. exercitum, ignominiam: f. dedecus, de meo consilio relinquenti Italiam; A X 4, 6. sapiens est consilium multisque aliis dicendi relinquentis locus; de or II 333. plane nec precibus nostris nec admonitionibus relinquit locum; ep I 1, 2. »mare Tyrrenum palumbes reliquit«; fr H XII. memoriam: f. aculeos, cuius monumentum celeberrimum in foro, sepulchrum desertissimum in litore Dyrrachino relictum est; Sest 140. quaesita virtus est, non quae relinqueret naturam, sed quae tueretur; fin IV 41. profecto nomen illius urbis non reliquissent; agr II 89. nugas: f. fratrem, ut non multum imperatori sub ipsis pellibus otii relinquantur; Ac II 4. quamquam patroni mihi partes reliquisti, consulis ademisti; Rabir 6. filio meo satis amplum patrimonium relinquam in memoria || memoriam || nominis mei; ep II 16, 5. pecunias non repetunt, relinquant; Ver V 127. Scaptius rogat, ut rem sic relinquam; A V 21, 12. reprehensionem: f. gloriam, ut quisquam, dum saluti suorum consulat, communem relinquat; Sulla 63. sedes, f. domos, sepulchrum: f. monumentum, nullum te Aspendi signum reliquisse; Ver I 53. neque nos studium exquirendi defatigati relinquemus; Ac II 7. numquid cuiquam iniquissimo disceptatori haec suspicio relinquenda est? Font fr 5. ut in ea (Asia) neque avaritiae neque luxuriae vestigium reliquerit; Muren 20. solane beata vita relinquitur extra ostium limenque carceris? Tusc V 13. vituperationem: f. gloriam, urbem sine legibus relictam direptioni et incendiis; ep IV 1, 2. usucapio fundi non a patre relinquitur, sed a legibus; Caecin 74. — IV, 1. certe testatum apud animum tuum relinquam, quid senserim; ep II 3, 1. — 2. cum Speusippum, sororis filium, Plato philosophiae quasi heredem reliquisset; Ac I 17. tu spoliatum imaginibus (cadaver) nocturnis canibus dilaniandum reliquisti; Milo 33. ecce alia pusilla epistula, quam non relinquam ἀνατιφώνητο; A VI 1, 23. equidem sperabam ita notata me reliquisse genera dictorum meorum, ut cognosci sua sponte possent; ep VII 32, 1. iste homo testis relinquetur? Ver V 105. quam etiam orationem scriptam reliquit; Bru 80. qui (pictor) in Coa Venere eam partem, quam Apelles inchoatam reliquisset, absolveret; of III 10. quadrirerem fluctuantem in salo reliquerat; Ver V 91.

reliquiae, Rest, überreste, Trümmer: I. incidit (animus) in visa varia et incerta ex reliquiis, ut ait Aristoteles, inhaerentibus earum rerum, quas vigilans gesserit; div II 128. sunt: f. III. — II, 1. qui ambustas fortunarum mearum reliquias suas domos comportari iuberent; dom 113. ut eum (A. Caecinam) in reliquiis veteris negotiationis conligen-

dis iuves; ep XIII 66, 2. C. Marii sitas reliquias apud Anienem dissipari iussit Sulla victor; leg II 56. quae lex fumantes reliquias coniurationis extinxit; Cael 70. nec tamen eas cenas quaero, ut magnae reliquiae fiant; ep IX 16, 8. — 2. quod eandem illam manum ex intermortuis Catilinae reliquiis concitastis; Piso 16. — III. ut reliquiarum sit potius aliquid quam te hinc patiar non satiatum discedere; Top 25. — IV. ex: f. I.

reliquus (relicuus; f. A. multitudo, populus), übrig, rückständig, ausstehend, fünftig, später: A. neque plus quam tres aut quattuor reliqui sunt; Phil II 98. a tuis reliquis non adhibemur; ep IV 7, 6. moriar, si praeter te quemquam reliquum habeo, in quo . . .; ep IX 15, 2. quid igitur est reliquum, nisi uti fateare . . .? Ver III 176. reliquum est, ut et accipiantur et remittantur postulata per litteras; Phil XII 28. reliquum est, ut te id ipsum excruciet; ep VI 1, 3. quod reliquum est, multo etiam erit gratius, si ad me scribes . . .; ep XIII 68, 1. reliquum est, tuam profectionem amore prosequar, reditum spe expectem; ep XV 21, 5. cum tanta reliqua sint, ne Terentiae quidem adhuc quod solvam expeditum est; A XVI 15, 5. haec ad illum cum reliquis actis perferuntur; ep IX 16, 4. in quo natura eius (hominis) a reliquis animantibus differat; of I 96. si reliqua auctoritas senatus empta intercessione sublata est; Milo 14. reliquum est igitur crimen de veneno; Cael 56. ne reliquas fortunas omnes amitteret; Ver III 121. Cratippus isdem rebus fidem tribuit, reliqua divinationis genera reiecit; div I 5. reliquos sine provocatione magistratus non fuisse; rep II 54. si qui ex tanto exercitu reliqui milites exstant; Piso 96. relicua multo maior multitudo neque excluderetur suffragiis; rep II 39. te nullum onus officii cuiquam reliquum fecisse; ep III 13, 1. pauca etiam nunc dicam ad reliquam orationem tuam; fin II 85. reliqua pars accusationis duplex fuit; Deiot 22. relicuum populum distribuit in quinque classes; rep II 39. res capitales et reliquas omnes indicabant iidem; rep III 48. reliqui temporis spatium in contentionem vocatur; Muren 18. cui (pietati) coniuncta iustitia est reliquaeque virtutes; nat II 153. exiguum reliquae vitae tempus; sen 24. — B, a, I. quales (fuerunt) reliqui, quos in Consolatione conlegimus; Tusc III 70. — II, 1. omitto reliquos; par 11. — 2. quid iam de Saturnino, Sulpicio, reliquis dicam? leg III 20. de quo ferre, cum de reliquis ferres, noluit; Phil II 98. — III. genus infinitum immanitatemque ipsi cernitis reliquorum; Phil XIII 2. — b, I. quid est huic reliqui, quod eum in hac vita teneat? Sulla 89. quoniam detractis de homine sensibus reliqui nihil est; fin I 30. nihil belli reliqui || reliquum || fore videbatur; ep XII 5, 2. — II. quoniam publicanis etiam superioris lustris reliqua conservaram; ep II 13, 4. quibus nihil non modo de fructu, sed ne de bonis quidem suis reliqui fecit; Ver III 115. plura ponuntur in spe, quam petimus || in pecuniis ||; reliqua ad iacturam reserventur || struentur ||; Q fr III 8, 1. — III. alqd: f. I. II. facio. — IV. de reliquo iam nostra culpa erit, si te dimiserimus; de or I 100.

reluceo, glänzen: »stellis longe densis (tertia pars) praeclara relucet«; fr H IV, a, 243. »huic (Draconi) non una modo caput ornans stella relucet«; nat II 107.

remaneo, zurückbleiben, übrig bleiben, bleiben: I. qui in urbe remanserunt; Catil I 27. si in vita remaneas; of III 30. nonne eum (agrum) in patrimonio vestro remanere malletis? agr II 80. animos remanere post mortem; Tusc I 26. qui (motus) quam diu remanet in nobis, tam diu sensus et vita remanet; nat II 23. quarum (tabularum) non nulla pars usque ad nostram memoriam remansit; inv II 1.

sensus, vita: f. motus. in qua muliere quasi exempli causa vestigia antiqui officii remanent; Sex Rose 27. — II. si (Regulus) domi senex captivus, periurus consularis remansisset; of III 100. quos (poetas) cum cantu spoliaveris, nuda paene remanet oratio; orat 183.

remansio, Zurückbleiben: I. profectio voluntatem habuit non turpem, remansio necessitatem etiam honestam; Ligar 4. — II. tuam remansionem etiam atque etiam probo; Q fr III 1, 17.

remedium, Heilmittel, Arznei, Mittel, Hülfsmittel, Schutz: I. quod, illius tanti vulneris quae remedia esse debebant, ea nulla sunt; ep V 15, 1. — II, 1. quod vetat Chrysippus, ad recentes quasi tumores animi remedium adhibere; Tusc IV 63. illa poteris uti civilium commutationum scientia vel in explicandis causis rerum novarum vel in remediis incommodorum; ep V 12, 4. auditum est pantheras remedium quoddam habere, quo cum essent usae, non morentur; nat II 126. ut homines iniuriae tuae remedium morte quaerent; Ver III 129. — 2. ut or: f. 1. habeo. — 3. sic ad omnia confugi remedia ac perurgia causarum, ut . . .; Cluent 51. — III, 1. cuius mucronem multis remediis maiores nostri rettulerunt; Cluent 123. — 2. nedum his temporibus sine iudiciorum remediis salvi esse possumus; Cluent 95.

remeo, zurückkommen: cum umore consumpto neque terra ali posses nec remearet aër; nat II 118.

remex, Ruderer, Ruderfiedt: I. concitato navigio cum remiges inhibuerunt; de or I 153. arbitrabar sustineri remos, cum inhibere essent remiges iussi; A XIII, 21 3. remex ille de classe Coponii nonne ea praedixit, quae facta sunt? div II 114. — II. te pretio remiges militesque dimississe arguo; Ver I 133. — III. classis infirma propter dimissionem propugnatorum atque remigum; Ver V 86. ut hoc sumptu remigum civitates levaret; Flac 33.

remigatio, Rudern: inhibito remigum motum habet et vehementer quidem remigationis navem convertentis ad puppim; A XIII 21, 3.

remigium, Ruderwerk, Rudern: quae acies, quod remigum (non ita expictum est, ut . . .)? Tusc V 114.

remigo, rudern: statimne nos vela facere an quasi e portu egredientes paululum remigare? Tusc IV 9. non (remiges) sustinent, sed alio modo remigant; A XIII 21, 3.

remigro, zurückkehren, ausziehen: Antiocho id magis licuerit, remigrare in domum veterem et nova quam nobis in novam e veteri? Ac I 13. ei (Dionysio) ne integrum quidem erat, ut ad iustitiam remigraret; Tusc V 62. Romam tibi remigrandum est; ep IX 18, 4. subito tum est ei (Evandro) remigrare K. Quintilibus; ep XIII 2.

reminiscor, sich erinnern: I, 1. spero te aliquid de huius illo quaestorio officio etiam de aliis quibusdam quaestoribus reminiscentem recordari; Ligar 35. — 2. reminiscere, quae tradantur mysteriis; Tusc I 29. — II. ut eas (res pueri) non tum primum accipere videantur, sed reminisci et recordari; Cato 78.

remisse, sanft, gelind, gelassen: utrum me secum severe et graviter agere malit an remisse et leniter; Cael 33. qui iam diu multo dieis remissius et lenius, quam solebas; de or I 255. quis unquam res praeter hunc tristes remisse tractavit? de or III 30. (Hortensius) in omnium rerum abundantia voluit beatius, ut ipse putabat, remissius certe vivere; Bru 320. quam leniter, quam remisse, quam non actuose! de or III 102.

remissio, Herablassen, Nachlassen, Erlaß, Abspannung, Erholung: I. visa est mihi ipsa fortasse iam senescentis morbi remissio profuisse; ep VII

26. 1. — II. 1. si humanitas appellanda est in acerbissima iniuria remissio animi ac dissolutio; ep V 2. 9. ut una continuatione verborum binae ei contentiones vocis et remissiones continerentur; de or I 261. in qua (oratione) asperitas contentionis oratoris ipsius humanitate conditur, remissio autem lenitatis quadam gravitate et contentione firmatur; de or II 212. hanc animi remissionem || adversionem || humanissimam indicaretis; Arch 16. — 2. eos consuesse ad omnem animi remissionem ludumque descendere; de or II 22. ex superciliorum aut remissione aut contractione indicabimus . . .; of I 146. — III. 1. tales amicitiae sunt remissione usus eluendae; Lael 76. est verendum, ne remissione poenae crudeles in patriam fuisse videamur || videamini ||; Catil IV 13. — 2. quod omnia sine remissione, vi summa vocis dicebam; Bru 313.

remitto, remissus, zurückziehen, abspannen, nachlassen, überlassen, zugeföhren, schenken, part. schloß, mib, gefassen: I. 1. abs te solo remissum est; Ver IV 20. — 2. omnes sonorum tum intendens, tum remittens persequetur gradus; orat 59. cum remiserant dolores pedum; Bru 130. — II. 1. illum viris fortissimis remittere de summa non potuisse; Ver III 82. te rogo, ut procuratoribus Flavii remittas de deminendo; Q fr I 2, 11. f. III. alqd; Phil XIII 2. — 2. te mihi remittere atque concedere, ut omne studium meum in Cn. Plancii honore consumerem; Planc 73. — III. qui in ulciscendo remissior fuit; Quir 23. cum tristibus severe, cum remissis iucunde vivere; Cael 13. cui (Dionysio) ego non modo placabilem me praevissem, sed totum remissem, si . . .; A X 16. 1. se ipse moderans brachii projectione in contentionibus, contractione in remissione; orat 59. si aliquid de summa gravitate Pompeius, multum de cupiditate Caesar remisisset; Phil XIII 2. secum Titinium et Servium questos esse, quia non idem sibi quod mihi remisisset; A X 3, a. 2. quid Pacuvium putatis in scribendo leni animo ac remisso fuisse? de or II 193. (vis sonorum) tum remittit animos, tum contrahit; leg II 38. qua (ratione) regerentur animi appetitus, qui tum remitterentur, tum continerentur; nat II 34. solet Roscius dicere se, quo plus sibi aetatis accederet, eo tardiores tibicinis modos et cantus remissiores esse facturum; de or I 254. ut ad infirmitatem laterum perscicerent contentionem omnem remiserat, sic . . .; Bru 202. ut onera contentis corporibus facilius feruntur, remissis opprimunt; Tusc II 54. alia quaedam dicendi molliora ac remissiora genera vixerunt; de or II 95. (vocis genus) hilaratum ac remissum; de or III 219. quas (habenas) vel adducas vel remittas; Lael 45. Demetrii librum de concordia tibi remisi; A IX 9, 2. quas (mulieres) Romam remittebam; A VII 23, 2. Mamerthinis, ex foedere quam deberent, navem per triennium remisisti; Ver V 136. non remisso nuntio superiori (uxori); de or I 238. placet mihi et item tibi nuntium remitti; A XI 23, 3. Antonium, remissis provinciis Gallis, ad auctoritatem senatus esse rediturum; Phil I 8. in agro ambulanti ramulum adductum, ut remissus esset, in oculum suum recidisse; div I 123. (Hortensius) summum illud suum studium remisit; Bru 320. in quo tibi remittunt omnes istam voluptatem et ea se carere patiuntur; de or I 246.

remoror, aufhalten, hinhalten, warten lassen: eae res, quae ceteros remorari solent, (illum) non retardarunt; imp Pomp 40. num unum diem postea L. Saturninum tribunum pl. et C. Servilium praetorem mors ac || mors ac || rei publicae poena remorata est? Catil I 4. et scio te me iis epistulis potius et meas spes solitum esse remorari; A III 14, 1.

remote, entfernt: quinque stellae eundem orbem tenentes, aliae propius a terris, aliae remotius; nat I 87.

remotio, Entfernung, Abkehrung: I. remotio criminis est, cum id crimen, quod infertur, ab se et

ab sua culpa [vi et potestate] in alium reus remove conatur; inv I 15. remotio criminis est, cum eius intentio facti, quod ab adversario infertur, in alium aut in aliud demovetur; inv II 86. — II. ipsius rei fit remotio, cum id, quod datur crimini, negat neque ad se neque ad officium suum reus pertinuisse; inv II 91.

removeo, wegdhaffen, beseitigen, abwenden, entfernen, zurückziehen: remove te a suspicione alicuius tui commodi! agr II 22. hos ab hoc sermone removeamus; Lael 32. f. opifices. quod a vestra religione et sapientia remotissimum est; inv I 56. ea secerni arbitror oportere atque ex oratione removeri; de or II 309. quod ut demonstratur, neque ad nostrum institutum pertinet et a brevitate praeciendi remotum est; inv II 164. quae vel ita appellemus vel promotae et remota vel praeposita vel praecipua; fin III 52. archipiratam ab oculis omnium removisti; Ver V 136. quae (argumenta) sine arte putantur, ea remota appello, ut testimonia; part or 6. remotam (esse) a fama et a fortunis et ab otio locupletium calumniam; Q fr I 1, 25. tum causa, tum res ipsa removetur; inv II 86. qui classem ab Arginuis removendam putabant; of I 84. quod remoto foro, contione, iudiciis, senatu statuisti oratorem in omni genere sermonis esse perfectum; de or I 35. ferrum ac lapides removeantur; Flac 97. forum; f. contionem. in ipso (genere argumentationis) vitium erit, si omnino totum falsum erit, si remotum; inv I 89. remotum (genus argumentationis) est, quod ultra, quam satis est, petitur; inv I 91. apud Vestorium, hominem remotum a dialecticis; A XIV 12, 3. remoto ioco tibi hoc praecipio, ut . . .; ep VII 11, 3. remove perturbationes maximeque iracundiam; Tusc IV 54. iudicium; f. contionem. lapides; f. ferrum. litteras communes de medio remove potuerunt; Ver II 175. amoeno sane et ab arbitris remoto loco; Ver V 80. quoniam novum morbum removisti, seda etiam gravedinem; A X 16, 6. ne opifices quidem se artibus suis removerunt; orat 5. perturbationes; f. iracundiam qui mortis poenam removet; Catil IV 7. rem; f. causam. senatum; f. contionem. cuius (Xenophontis) sermo est a forensi strepitu remotissimus; orat 32. temeritate remota gratissima est liberalitas; of II 63. cum quidam id verbum removendum arbitrarentur; Phil VIII 1. quorum vita remota ab honore populari est; dom 46.

remuneratio, Vergeltung, Erwidmung: I. quae (ab illo) remuneratio benivolentiae praetermissa est? dom 27. — II. 1. nihil est remuneratio benivolentiae incundius; Lael 49. — 2. gratiam (eam appellant), quae in memoria et remuneratio officiorum et honoris et amicitiarum observantiam teneat; inv II 66.

remuneror, vergelten, beschenken: I. 1. ut mihi ad remunerandum nihil suppetat praeter voluntatem; ep XV 13, 2. — 2. gratia est, in qua remunerandi voluntas continetur; inv II 161. — II. quoniam te remunerer potissimum genere; ep III 9, 3. ut possem te remunerari quam simillimo munere; ep IX 8, 1. quibus officiis T. Annii beneficia remunerabor? sen 30.

remus, Fluß: I. 1. dum de remo inflexo respondeam; Ac II 19. nullum vacuum tractum esse remum; Ver V 135. — 2. respondeo de; f. 1. inflecto. — II. intermisso impetu pulsuque remorum; de or I 153. — III. (aegitudo res est) omni contentione, velis, ut ita dicam, remisque fugienda; Tusc III 25. an eam (orationem) ante paululum dialecticorum remis propellerem; Tusc IV 9. inde ventis, remis in patriam omni festinatione properavi; ep XII 25, 3.

renascor, wieder geboren werden, wieder erstehen, wieder wachsen: bellum istuc renatum mirantur homines; ep XI 14, 3. illi, qui mihi pinna

inciderant, nolunt easdem renasci, sed, ut spero, iam renascuntur; A IV 2, 5. multo tetricior et foedior (puer) renatus est; leg III 19.

renavigo, zuriidschiffen: post in haec Puteolana et Cumana regna renavigare; A XIV 16, 1.

renes, Nieren: cum (Heracleotes Dionysius) ex renibus laboraret; Tusc II 60. qui (umores) e renibus profunduntur; nat II 137.

renovatio, Erneuerung, Zinszuschlag: I. renovatio timoris magnam molestiam adferebat; ep XI 18, 3. — II. a quo (igne) renovatio mundi fieret; nat II 118. — III. confeceram, ut solverent centesimis sexennii ductis cum renovatione singulorum annorum; A VI 1, 5.

renovo, erneuern, hinzurechnen, auffrischen, wiederherstellen, fräftigen: haec, ne obsolescerent, renovabam legendo; Ac I 11. quibus (vaporibus) altae renovataeque stellae atque omnis aether; nat II 118. animos equitum Romanorum ad Q. Caepionis odium renovabam; de or II 199. renovare bellum conati sunt; ep IV 7, 3. honos, dignitas, locus, ordo, beneficia vestra ea nunc renovata industriora videntur; Quir 4. ego renovabo commendationem; ep VII 18, 1. acerba sane recordatio veterem animi curam molestiamque renovavit; de or III 1. qui suo fletu desiderium mei memoriamque renovaret; Quir 8. dignitatem: f. beneficia. Scaptius centesimis renovato in singulos annos faenore contentus non fuit; A VI 3, 5. quod vult renovari honores eosdem; Q fr II 10 (12), 3. f. beneficia. locum: f. beneficia. ut memoria, non oratio renovata videatur; inv I 100. f. desiderium. molestiam: f. curam. orationem: f. memoriam. ordinem: f. beneficia. nolo eam rem commemorando renovare; Quinct 70. vos renovare rem publicam potestis; Sest 147. quod societatem rei publicae conservandae tibi mecum a patre acceptam renovas, gratum est; ep XII 28, 2. stellae: f. aethera. studium philosophiae numquam intermissum hoc doctore renovavi; Bru 315. vides Virtutis templum, vides Honoris a M. Marcello renovatum; nat II 61.

renuntiatio, Verfündigung, Anzeige, Bericht: I. non eundem esse ordinem dignitatis et renuntiationis, propterea quod renuntiatio gradus habeat ||habet||, dignitas autem sit ||est|| persaepe eadem omnium; Muren 18. — II. cognoscite renuntiationem ex litteris publicis; Ver III 88. quia tum Cn. Dolabella renuntiationem eius, quae erat in publicas litteras relata illorum legibus, tolli iusserat; Ver I 88. — III. ordo: f. I.

renuntio, berichten, melden, verfündigen, auffündigen, abjagen: I. 1. pedem nemo in illo iudicio supposit, credo, ne Stoicis renuntiaretur; de or I 230. — 2. quid impudentius publicanis renuntiantibus? A II 1, 8. nunc imperant pullario; ille renuntiat; div II 74. — II. interfectum esse M. Aurium renuntiant; Cluent 24. — III. ratum sit, quod finitor uni illi, a quo missus erit, renuntiaverit; agr II 34. prima classis vocatur, renuntiat; Phil II 82. renuntiat Habonius illam decisionem tutoribus; Ver I 141. iste hospitium ei renuntiat; Ver II 89. qua in re et amore eius in suscipiendo negotio perspexi et in conficiendo ac renutiando fidem; ep XIII 10, 3. — IV. cum (Scipio) ex centuria sua renuntiare Acidinum consulem; de or II 260. ut nemo unquam prior eam (centuriam praerogativam) tulerit, quin renuntiat sit aut iis ipsis comitiis consul aut certe in illum annum; Plane 49. cum ter praetor primus centuriis cunctis renuntiat sum; imp Pomp 2. eo modo sacerdos Climachias renuntiat; Ver II 129.

renuo, ablehnen, widersprechen: I. quibus superciliis renuentes huic decem milium crimini! Rab Post 36. — II. qui nullum convivium renuerit; Cael 27.

reor, meinen, glauben: I. neque fugerim dicere „non rebar“ aut „opinabar“; de or III 153. nam, reor, nullis, si vita longior daretur, posset esse iucun-

dior; Tusc I 94. — II. quem quidem antea natura rebar ita dicere, ut . . . ; de or III 82. rentur eos esse, quales se ipsi velint; Top 78. Nicias Cous non rebatur oppidum esse Piraea; A VII 3, 10. tu me iam rebare in actis esse nostris; A XIV 8, 1.

repagula, Riegel: I. convulsis repagulis effractisque valvis; Ver IV 94. ut omnia repagula pudoris officiique perfringeres; Ver V 39. — II. valvae clausae repagulis; div I 74.

repandus, aufwärts gebogen: quam (Sospitam) tu vides cum calceolis repandis; nat I 82.

reparo, wiederherstellen: quod alio praetore eodem ex agro reparare posset; Ver III 199.

repastinatio, Umgraben, Besäen: quid ego fossiones agri repastinationesque proferam, quibus fit multo terra fecundior; Cato 53.

repello, zurücktreiben, zurückwerfen, vertreiben, abhalten, abwehren, zurückhalten, zurückweisen: I. quo primum natura moveatur vel ad appetendum vel ad repellendum; fin V 18. — II. hac eoa religione non sum ab hoc conatu repulsus; orat 36. ubi adest armatus adversarius, qui sit et feriendus et repellendus; de or II 72. ab aliquo adlatas criminationes repellere; Lael 65. eos (sapientes) id agere, ut a se dolores, morbos, debilitates repellant; fin IV 20. quo magis est istius furor ab auribus vestris repellendus; dom 109. cum omnes Mithridaticos impetus totumque Pontum armatum repulsum sustinerent; prov 6. qui non modo non repellit, sed etiam adiuvat iniuriam; of III 74. morbos: f. debilitates. a quibus omnibus una paene voce repelli oratorem a gubernaculis civitatum videbam; de or I 46. ab illo belli pericula repelluntur; Muren 30. (ea philosophia) non repellitur inde, quo aggredi cupiet; de or III 63. Pontum: f. impetus. superiora superciliis obducta sudorem a capite et fronte defluentem repellunt; nat II 143. consuetudinem illius perpetuam in vi inferenda, huius tantum in repellenda; Milo 52.

rependo, abwägen, zählen: cui (Septumuleio) pro C. Gracchi capite erat aurum repensum; de or II 269.

repens, plößlich, unerwartet: hostium repens adventus magis aliquanto conturbat quam exspectatus; Tusc III 52. „ut ne me imparatum cura lace- raret repens“; Tusc III 29.

repente, plößlich, unvermutet: I. quo ille nuntio audito repente concidit; Phil V 23. quod iuris utilitas ad quamque causam quamvis repente vel a peritis vel de libris depromi potest; de or I 252. Lacedaemonios iniuste imperantes nonne repente omnes fere socii deseruerunt? of II 26. repente praeter spem dixit . . . ; ep IV 4, 3. tum repente evolasse istos praecarios testes sine nomine; Cael 63. Tages quidam dicitur in agro Tarquiniensi exstitisse repente; div II 50. pater conscriptus repente factus est; Phil XIII 28. repente te oculis eminentibus intulisti; Vatin 4. consilio repente mutato; Plane 96. is repente percussus erat atrocissimis litteris; ep IX 25, 3. cum repente terram et maria caelumque vidissent; nat II 95. — II. tum praedonum dux Heracleo repente praeter spem victor classem incendi iussit; Ver V 91.

repentino, plößlich, unvermutet, plößlich befannt geworden: A. idcirco aliquem Caldum vocari, quod temerario et repentino consilio sit; inv II 28. repentinam eius defensionem Gabinii tulissem; ep I 9, 20. qui (Caepasii fratres) multa opera, ignoti homines et repentini, quaestores celeriter facti sunt; Bru 242. cum tibi ad pristinas clades accessio fuisset Aetoliae repentinus interitus; Piso 91. ut impulsis videatur aliquis ||alius|| repentinus animi motus; part or III. conlectis ceteris causis eluvionis, pestilentiae, vastitatis,

repentinus, plößlich, unvermutet, plößlich befannt geworden: A. idcirco aliquem Caldum vocari, quod temerario et repentino consilio sit; inv II 28. repentinam eius defensionem Gabinii tulissem; ep I 9, 20. qui (Caepasii fratres) multa opera, ignoti homines et repentini, quaestores celeriter facti sunt; Bru 242. cum tibi ad pristinas clades accessio fuisset Aetoliae repentinus interitus; Piso 91. ut impulsis videatur aliquis ||alius|| repentinus animi motus; part or III. conlectis ceteris causis eluvionis, pestilentiae, vastitatis,

belnarum etiam repentinae multitudinis; of II 16. qui se in insperatis ac repentinis pecuniis sumptuosius iactarunt; Catil II 20. quam tu salutem rei publicae attulisti! quam repentinam! Phil III 27. cum me non repentinum aliquod meum tempus, sed veteres multo ante suscepti labores cum viro fortissimo coniunxissent; dom 29. quae fuit illa, quanta vis! quam inexpectata! quam repentina! de or II 225. non me repentina aliqua voluntate aut fortuito ad tuam amplitudinem meis officiis amplectendam incidisse, sed . . .; ep V 8, 3. — B. quid est, quod tantam gravitatem perturbet? an improvisum aliquid aut repentinum? Tusc IV 57. videntur omnia repentina graviora; Tusc III 28.

reperio, auffinden, antreffen, finden, ausfindig machen, erkennen, entdecken, erinnern: I. Oppianicus, ut erat, sicuti ex multis rebus reperietis, singulari scelere et audacia; Cluent 23. — II, 1. nequaquam satis esse reperire, quid dicas, nisi id inventum tractare possis; de or II 176. quem ad modum certam pecuniam petere possit, non reperio; Q Rosc 13. — 2. si reperierunt ita parati fuisse, ut . . .; Caecin 61. — 3. quem (L. Vibium) reperiebam magistrum fuisse eo ipso anno; Ver II 182. quem (Platonem) Tarentum venisse L. Camillo, Ap. Claudio consulibus, reperio; Cato 41. — III. ut a liq u e m reperiret, quem illud fecisse insimularet; Ver IV 100. quotus enim quisque reperietur, qui impunitate proposita abstinere possit injuria? of III 72. negat se reperire in asorum vita, quod reprehendat; fin II 70. nullum argumentum in re, nulla suspicio in causa, nullus exitus criminis reperietur; Cael 66. artes innumerabiles repertae sunt docente natura; leg I 26. causas reperiemus verissimas duas; Bru 325. causam calumniae se reperturum; Ver II 21. reperti sunt duo equites Romani, qui te ista cura liberarent; Catil I 9. ita male instituta ratio exitum reperire non potest; nat I 104. f. argumentum. fruges in ea terra primum repertas esse arbitrantur; Ver IV 106. quod genus imperii aut quae provincia, quae ratio aut flandae aut conflandae pecuniae non reperiebatur? Sest 66. sine hoc institutionem omnino amicitiae non posse reperiri; fin I 70. reperit novum maeororem; Sulla 91. quae (aristolochia) nomen ex inventore reperit, rem ipsam inventor ex somnio; div I 16. in quibus (fabulis) tria vix amicorum paria reperiantur; fin I 65. provinciam, rationem: f. genus, rem: f. nomen. neque salus ulla rei publicae maior reperiri potest; Ver I 4. cur in pari causa non paria signa criminis reperiantur? Sulla 52. suspensionem: f. argumentum. simplicia verba partim nativa sunt, partim reperta. nativa, quae significata sunt sensu; reperta, quae ex iis facta sunt et novata; part or 16. me ardere studio veri reperendi; Ac II 65. mihimet ineunda ratio et via reperienda est, qua . . .; Ver III 110. certe istum virum bonum non facile reperiemus; of III 64. omnes oratoriae virtutes in eis orationibus reperiantur; Bru 65. — IV, 1. qui in foro populi Romani pirata nefarius reperiat; Ver I 154. — 2. inferiores: f. pares. ut idem (Stoici) traducti a disputando ad dicendum inopes reperiantur; Bru 118. non reperietis hominem timide haec improbissima lucra ligurientem; Ver III 177. ab huius scelere omnium malorum principium natum reperietis; Phil II 50. ceteris rebus aut pares aut etiam inferiores reperiemus; nat II 8. — 3. vir is, quem quaerimus, non multo facilius tali animo reperietur quam civitas universa? Tusc V 42.

repetitio, Wiederholung: eiusdem verbi crebra a primo repetitio (habet interdum vim); de or III 206.

repeto, wieder auffuchen, erstreben, zurückdrufen, wieder aufnehmen, wiederholen, zurückfordern, auf Erfas fragen, zurückgeben, ableiten, nachholen: I. quid essent lege Papia de M. Cassio Mamertinis repetentibus iudicaturi; Balb 52. arator repetere

poterat; Ver III 70. repetunt (rhetores) ab Erechtheo; Tusc I 116. — II, 1. quae principia sint, repetendum videtur altius; of I 50. — 2. recte hoc repetitur a vobis, ut virum optimum calamitatibus liberetis; Cluent 202. — III. quod me non ut crudelem tyrannum, sed ut mitissimum parentem omnium civium studiis desideratum, repetitum, accessitum vident; dom 94. transilire ante pedes positum et alia longe repetita sumere; de or III 160. quoniam ex alto repetita sint; ep III 5, 1. f. II, 2. repetebant praeterea deos patrios, aras, focos, larem suum familiarem; Phil II 75. (conquestio) longius repetita est, quam res postulabat; inv I 91. deos: f. aras, in quibus (fabulis) tam multis tamque variis ab ultima antiquitate repetitis; fin I 65. focos: f. aras. video hanc primam ingressionem meam non ex oratoris disputationibus ductam, sed e media philosophia repetitam; orat 11. larem: f. aras. ut ne mors quidem sit in repetenda libertate fugienda; Phil X 20. repeto abs te monumentum P. Africani; Ver IV 82. natura iuris explicanda nobis est eaque ab hominis repetenda natura; leg I 17. eam orationem ex omni rei publicae nostrae temporum varietate repetivi; de or II 199. quorsum haec spectat tam longa et tam alte repetita oratio? de or III 91. repetam non ab incunabulis nostrae veteris doctrinae quendam ordinem praeceptorum, sed . . .; de or I 23. parentem: f. alqm. L. Piso tribunus plebis legem primus de pecuniis repetundis Censorino et Manilio consulibus tulit; Bru 106. in hac quaestione de pecuniis repetundis; Ver II 15. haec tacita lex est humanitatis, ut ab homine consilii, non fortunae poena repetatur; Tul 51. si omnium mearum praecepta litterarum repetes, intelleges . . .; Q fr I 2, 7. ratio profecta a Socrate, repetita ab Arcesila usque ad nostram viguit aetatem; nat I 11. mihi repetenda est veteris cuiusdam memoriae recordatio; de or I 4. cum res ex litterarum monumentis repetere instituo; inv I 1. cum res privatae longo intervallo iudiciis repeterentur; Bru 46. ut (res) non sine causa alte repetita videatur; orat 11. veteres scriptores artis usque a principe illo atque inventore Tisia repetitos; inv II 6. abs te sestertium miliens ex lege repeto; div Caec 19. repetenda (est) vetus illa severitas; Phil VII 14. cum somno repetito simul cum sole experrectus essem; A XIII 38, 1. tyrannum: f. alqm. cogitanti mihi et memoria vetera repetenti; de or I 1. si (natura vitam) repetit, cum vult; Tusc I 93.

repleo, anfüllen, ergänzen: ut exhaustas domos replere possent; prov 4. vel passim licet carpentem et congligentem undique replere iustam iuris civilis scientiam; de or I 191.

replicatio, Rückbewegung, Kreisbewegung: ut replicatione quadam mundi modum regat atque tueatur; nat I 33.

replico, entfalten, aufrollen: est traductio temporis nihil novi efficientis et primum quidque replicantis; div I 127. si velis replicare memoriam temporum; leg III 31.

repono, wieder hinstellen, aufstellen, zurücklegen, legen, aufbewahren, Erfas geben, einlegen, setzen, verlegen, rechnen: I. Catulo et Lucullo alibi reponemus; A XIII 12, 3. — II. Isocratem hunc in numerum non repono; opt gen 17. si „Aristophanem“ reposueris pro „Eupoli“; A XII 6, a, 1 (6, 3). quae iam in fabularum numerum || numero || reponantur; inv I 39. ne tibi ego idem reponam; ep I 9, 19. multas beluas in deorum numerum reponemus; nat III 47. eae (grues) in tergo praevolantium colla et capita reponunt; nat II 125. utrum existimatis minus operis esse unam columnam efficere ab integro novam an quattuor illas reponere? Ver I 147. si placuerit, vos meam defensionem in aliquo artis loco reponetis; de or II 198. regem certos homines misisse, qui eos dentes reponerent; Ver IV 103.

quem (deum) in animi notione tamquam in vestigio volumus reponere; nat I 37. praeclarum diem illis reposuisti; Ver II 52. non puto te meas epistulas delere, ut reponas tuas; ep VII 18, 2. neque condendi ac reponendi (fructus) ulla pecudum scientia est; nat II 156. cum suo quemque loco lapidem reponerent; Ver I 146. quod omnes in mea vita partem aliquam tuae vitae repositam esse dicebant; Q fr I 3, 2. intellegere debes in te repositam esse rem publicam; ep IX 14, 8. senatum populumque Romanum magnam spem in eius virtute reponere otii; Phil V 41. quas (stellas) tu innumerabiles in deorum numero reponebas; nat III 23.

reporto, zurückbringen: cum me Italia cuncta paene suis umeris reportarit; sen 39. nihil praeter laudem bonis atque innocentibus neque ex hostibus neque a sociis reportandum; leg III 18. statuerunt id (candelabrum) secum in Syriam reportare; Ver IV 64. nulla praeda, imperata tamen pecunia exercitum ex Britannia reportabant; A IV 18, 5 (17, 3). ut ab illo insignia victoriae, non victoriam reportarent; imp Pomp 8.

reposco, zurückfordern, fordern: I. qui ab altero rationem vitae repossunt; Ver III 1. — II. quorum alter me Catilina m. amatorem suum, alter Cethegum consobrinum reposscebat; sen 10.

repraesentatio, Barzählung: I. de repraesentatione videbis; ep XVI 24, 1. — II. quod Dolabellae nomen tam expeditum videtur, ut etiam repraesentatione confidam; A XIII 29, 3. — III. si Faberianum venderem, explicare vel repraesentationem non dubitarem de Silianis (hortis); A XII 31, 2.

repraesento, vergegenwärtigen, verwirklichen, darstellen, ausdrücken, beschleunigen, bar bezahlen: I. si qua etiam iactura facienda sit in repraesentando; A XII 29, 2. magno etiam adiumento nobis Hermogenes potest esse in repraesentando; A XII 31, 2. — 2. reliquae pecuniae vel usuram Silio pendemus, dum a Faberio, vel cum aliquo, qui Faberio debet, repraesentabimus; A XII 25, 1. — II. dies promissorum adest, quem etiam repraesentabo, si advenieris; ep XVI 14, 2. mihi videntur istorum animi incendi etiam ad repraesentandam improbitatem suam; A XVI 2, 3. si repraesentari morte mea libertas civitatis potest; Phil II 118. neque expectare temporis medicinam (debemus), quam repraesentare ratione possimus; ep V 16, 6. quod ipsum templum repraesentabat memoriam consulatus mei; Sest 26.

reprehendo (reprendo), fassen, zurückhalten, zurückweisen, anfechten, zurechtweisen, tadeln, rügen: I. 1. a. exponere nunc de reprehendo; part or 44. — b. quae omnia perfacilem rationem habent reprehendi; Cael 62. — c. in confirmando nostra probare volumus, in reprehendo redarguere contraria; part or 33. — 2. a. alterius partis infirmatione hoc modo reprehenditur || reprehendetur ||; inv I 84. — b. visum te aiunt in regia, nec reprehendo; A X 3, a. 1. revocat virtus vel potius reprendit manu; Ac II 139. — II. 1. de: f. III. alqm; nat I 28. — 2. neque nunc reprehendo, quod ad voluptatem omnia referantur; nat I 113. — III. confitentur se id fecisse ipsum, in quo reprehenduntur; part or 129. in quo me reprehendit; Piso 55. Xenophanes de ipsa mente item reprehenditur, ut ceteri, de infinitate autem vehementius; nat I 28. in hoc ipso diligenter examinante verborum omnium pondera reprehendit Aeschines quaedam et exagitat; orat 26. illud in Syracusanis merito reprehenderetur; Ver IV 151. cum reprehendes ea, quae vituperanda duces; ep V 12, 4. omnis argumentatio reprehenditur, si . . .; inv I 79. qui avari avaros, gloriae cupidos gloriosi reprehendunt; Tusc III 73. simplex conclusio reprehenditur || reprehendetur ||, si . . .; inv I 86. Flacci consilium in remigibus imperandis reprehenditur? Flac

31. cupidos: f. avaros. ne dictum quidem aliquod reprehenderunt; Font 40. quis esset, qui meum factum posset reprehendere? div Caec 6. nemo indicium reprehendit, cum de poena queritur, sed legem; Sulla 63. cuius mores erant a censoribus reprehensi; Cluent 119. si in minimis rebus pertinacia reprehenditur, calumnia etiam coercetur; Ac II 65. L. Cotta rebus iis gestis, quas tu reprehendis, supplicationem decrevit; Phil II 13. quoniam in hoc officio studium meae defensionis ab accusatoribus atque etiam ipsa susceptio causae reprehensa est; Muren 2. neque in ulla (lege) praeteritum tempus reprehenditur; Ver I 108. ipse (Epicurus) negat luxuriosorum vitam reprehendam; fin II 70.

reprehensio (reprensio), Anstoß, Innehaltten, Tadel, Widerlegung: I. 1. est etiam reprehensio; de or III 207. sequitur || sequitur || adversariorum definitionis reprehensio; inv II 56. reprehensio est, per quam argumentando adversariorum confirmatio diluitur [aut infirmatur] aut elevatur. haec fonte inventionis eodem utetur, quo utitur confirmatio; inv I 78. — 2. sum: f. 1. utitur. — II. 1. ut eorum reprehensionem vos vestrae prudentiae adsumere, meae modestiae remittere debeatis; Planc 56. cum ipse istam reprehensionem non fugerim; A X 3, a. 1. exitus illius minuit eius officii praetermissi reprehensionem; A XI 7, 3. ea (oratio) et confirmationem et reprehensionem quaerit; de or II 331. ne reprehensionem quidem vulgi inanem reformidans; fin III 7. remitto: f. adsumo. qui veretur reprehensionem doctorum atque prudentium; orat 1. — 2. fore ut hic noster labor in varias reprehensiones incurreret; fin I 1. — III. 1. si locus habet reprehensionis ansam aliquam; Planc 84. huic labori nostro duo genera reprehensionum || reprehensorum || opponuntur; opt gen 18. exponemus modos reprehensionis; inv I 78. quartus modus erit reprehensionis, per quem contra firmam argumentationem aequae firma aut firmior ponitur; inv I 96. — 2. quoniam primus annus habuit de hac reprehensione plurimum sermonis; Q fr. I 1, 40. — IV. 1. castigationibus, reprehensionibus, ignominiiis adfici se; Tusc IV 45. — 2. in qua (oratione) ex oratoribus possumus iudicare concinnam, distinctam, sine intermissione, sine reprehensione non posse in delectatione esse diuturna; de or III 100.

reprehensor (repressor), Tadler: I. ut reprehensores essent comitiorum; Planc 8. — II. restat unum genus reprehensorum, quibus Academiae ratio non probatur; Ac II 7. — III. orationis flumine repressoris convicia diluuntur; nat II 20. genus: f. II.

repressor, Unterdrücker: video Milonem, repressorem caedis cotidianae, sordidatum et reum; Sest 144.

reprimo, zurückdrängen, zurückhalten, einfränken, aufhalten, hemmen, unterdrücken: I. caedes multis locis repressas (esse); Q fr I, 1, 25. qui horum impetus et conatus represserunt; Sest 139. omnis fetus repressus || est ||; Bru 16. fuga, quae parabatur, repressa est; A VII 26, 1. quae leges saepe numero tribunicios furores debilitarunt et represserunt; Vatin 18 impetus: f. conatus. putavi mihi reprimendam esse P. Clodii impudicam impudentiam; har resp 1. dubitabat nostrum nemo, quin Caesar itinera repressisset; A X 9, 1. si (Iacus Albanus) repressus esset; div II 69. cum a praesenti supplicio tuo continuit populus Romanus se et repressit; Ver V 74. hos ego sermones lacessivi numquam, sed non valde repressi; ep III 8, 7. an vero tibi Romulus finitiorum vim repressisse eloquentia videtur, non consilio et sapientia singulari? de or I 37. — II. quae fletu reprimo n e scribam; A XI 15 3.

repromissio, Gegenversprechen: I. initium repromissionis spectare debemus; Q Rosc 39. — II.

si sine cautione et repromissione nihilo minus id Fannius societati debebat; Q Rosc 56.

repromitto, Gegenversprechen geben, dagegen versprechen: I. repromittis tu abhinc triennium Roscio; Q Rosc 37. — II. acc. c. inf.: f. III. alqd. — III. non tibi repromittere istuc quidem ausim; Bru 18. hoc vobis repromitto, mihi neque diligentiam neque fidem defuturam; Quir 24. repromississe Fannium Roscio eius partem dimidiam; Q Rosc 39.

repudiatio, Zurückweisung: sin autem repudiatio supplicum superbiam coarguit; Muren 9.

repudio, verschmähen, ablehnen, zurückweisen, verwerfen: I. oriens incendium qui restinguerent, summos viros misimus; repudiasti; Phil XIII 48. — II. ab iis, quos repudias, exigis tantum pecuniae; Ver III 173. tu continentiam, tu industriam, tu animum in rem publicam, tu virtutem, tu innocentiam, tu fidem, tu labores tuos fractos esse et abiectos et repudiatos putas? Plane 9. a quo M. Marcelli tutoris in causa pupilli Iunii et oratio et voluntas et auctoritas repudiata est; Ver II 153. ut res ipsa illum censum repudiaret; Ver II 138. neque esse mirandum, si consilium senatus a re publica repudiaret; de or III 3. continentiam: f. animum. cur barbarorum deos repudiemus? nat III 47. eloquentia haec forensis spreta a philosophis et repudiata; orat 13. fidem: f. animum. quod (adipatae dictionis genus) Athenienses funditus repudiaverunt; orat 25. quoniam regale civitatis genus probatum quondam postea repudiatum est; leg III 15. industriam, al.: f. animum. quo vultu cincinnatus ganeo non solum civium lacrimas, verum etiam patriae preces repudiavit! sen 12. totam quaestionem illam et legem repudiavit; Cluent 137. parendum religioni fuit nec patrius mos tam contumaciter repudiandus; div II 71. orationem: f. auctoritatem. ut pax Samnitium repudiaretur; of III 109. qui tantas pecunias repudiavit; Q Rosc 24. preces: f. lacrimas. quaestionem: f. legem. hunc ego reditum repudiarem, qui ita florens fuit? Sest 128. quibus rebus omnium mortalium non voluntate, sed convicio repudiatis; Vatin 26. si studium erga hunc ordinem repudiario; prov 39. virtus, quam sequitur caritas, minime repudianda est; Lael 61. f. animum. voluntatem: f. auctoritatem.

repuerascio, wieder zum Kinde, kindlich werden: eos incredibiliter repuerascere esse solitos; de or II 22. si quis deus mihi largiatur, ut ex hac aetate repuerascam; Cato 83.

repugnanter, widerstrebend: alterum patienter accipere, non repugnanter; Lael 91.

repugnancia, Widerstand: qui || quia || tantam rerum repugnantiam non videas || vides ||, nihil profecto sapias; Phil II 19.

repugno, Widerstand leisten, widerstehen, widerstreben, widersprechen, entgegenstehen: I. (Saturius) resistere et repugnare contra veritatem non audeo; Q Rosc 51. missi legati repugnante me; Phil XII 11. non modo non repugnantibus, verum etiam approbantibus nobis; fin I 62. ex repugnantibus (sic argumenta ducuntur); de or II 170. ab antecedentibus et consequentibus et repugnantibus hoc modo (argumenta ducuntur); Top 19. a repugnantibus (argumentum ducitur); Top 21. repugnat recte accipere et invitum reddere; Top 21. ea (utilitas) nulla erat repugnante honestate; of III 48. si se ad dicendum quoque non repugnante natura dedissent; de or III 140. ut res maxime inter se repugnantes dicendi facultate coniungerent; Cael 41. — II. de vita beata nihil repugno; nat I 67. — III. non ego „oppugnavi“ fratrem tuum, sed fratri tuo repugnavi; ep V 2, 10. cum repugnare utilitas honestati videatur; of III 50. amicissimi vestri honori vestro repugnabant; Sulla 49. eius iracundiae religio non numquam repugnabat; Flac 11. quid est aliud Gigantum modo bellare cum dis nisi naturae

repugnare? Cato 5. ego eius opinioni non repugno; Rab Post 2. si (voluptas) virtuti diutius repugnet; fin III 1.

repulsa, Zurückweisung, Zurücksetzung: I. qui (C. Marius) duabus aedilitatis acceptis repulsis septiens consul est factus; Plane 51. cum ille (Rutilius) repulsam tulisset; de or II 280. qui repulsam tulerat; Bru 113. — II. videntur offensionum et repulsarum quasi quandam ignominiam timere et infamiam; of I 71. — III. qui sine repulsa conules facti sunt; agr II 3.

repungo, wiederstehen, Stiche vergelten: in quo (Publio) possem illorum animos mediocriter laccessitus leviter repungere; ep I 9, 19.

reputo, berechnen, erwägen: I. 1. non reputans, quid ille vellet; ep I 9, 6. — 2. cum tibi nihil merito accidisse reputabis; ep V 17, 5. — II. multa mecum ipse reputavi; sen 32. ut ex hoc die superiores || superioris || solis defectiones reputatae sint usque ad illam, quae . . . ; rep I 25.

requies, Ruhe, Erholung: I. in eadem (amicitia Scipionis mihi) requies plena oblectationis fuit; Lael 103. — II. 1. nisi (sommus) quietem corporibus et medicinam quandam laboris adferret; fin V 54. feriarum festorumque dierum ratio in liberis quietem litium habet et iurgiorum; leg II 29. f. III. alqd. — 2. quodsi aliquid ad quietem senectutis excogitat; de or I 254. philosophorum libros reservet sibi ad huiusce modi Tusculani quietem atque otium; de or I 224. — III. ut tantum quietis habeam, quantum cum uxore et filiola consumitur; A I 18, 1. parvos (dolores) multa habere intervalla quietis; fin I 49.

requiesco, ruhen, ausruhen, rasten, sich erholen: I. mihi quoque initium requiescendi fore iustum; de or I 1. — II. requiescam in Caesaris sermone quasi in aliquo peropportuno deversorio; de or II 234. ut satis diu te putes requiescere; de or II 290. requiesco paulum in his miseriis, cum quasi tecum loquor; A VIII 14, 1. hi nullius amantis consilio aut sermone requiescunt; A I 18, 2. videbare requiescere paulisper; A XIV 8, 2. requiescere in sepulchro putat mortuum; Tusc I 107. veteranos cupientes iam requiescere armavit; Phil V 44.

requiro, suchen, fragen, forschén, verlangen, bedürfen, vermiffen: I. ex te ipsa requiro: si quae mulier . . . ; Cael 50. post requieres, si quid fuerit obscurius; Tusc IV 10. — II. de te tantum requiro, utrum putes odium in me mediocre inimicorum fuisse an . . . ; Plane 71. sin est aliqua vis in istis verbis, ea quae sit, augur a conlega requiro; Phil II 84. qui requirunt, quid quaque de re ipsi sentiamus; nat I 10. — III. cum gregales eum (Titium), cum in campum non venisset, requirerent; de or II 253. ne alios requiramus; rep I 44. quae ornamenta causa fuerunt, non requirit; Ver IV 18. sin quid requiritis, id explicemus prius; leg I 32. L. Metellum memini ita bonis esse viribus, ut adulescentiam non requireret; Cato 30. cum experrecta tandem virtus clarissimi viri celeriter et verum amicum et optime meritum civem et suum pristinum morem requisivit; Piso 27. aliae caerimoniae nobis erunt, alii antistites deorum immortalium, alii interpretes religionum requirendi; dom 2. artem et praecepta dumtaxat hactenus requirunt, ut . . . ; de or II 119. virtus, probitas, integritas in candidato, non linguae volubilitas, non ars, non scientia requiri solet; Plane 62. omnes cives Romani vestrum auxilium requirunt; Ver V 172. caerimoniae: f. antistites. nec a deo causam requirimus, cum culpa paene vorem audiamus; nat III 91. civem: f. amicum. congressus nostros, consuetudinem victus, doctissimos sermones requirens tuos; orat 33. in quibus (orationibus) forsitan magis requiratur constantia; Cluent 141. consuetudinem: f. congressus. cursum conten-

tiones magis requirunt, expositiones rerum tarditatem; orat 212. an pudor, an integritas, an religio in eo, an diligentia umquam requisita est? Balb 9. integritatem: f. artem, diligentiam. interpretes: f. antistites. quodsi litterae non exstarent, magno opere eas requireremus; inv I 70. si signum requirent aut manum, dices me propter custodias ea vitasse; A XI 2, 4. morem: f. amicam. (bestiae) motus solutus et vagos a natura sibi tributos requirunt; fin V 56. praecepta, probitatem: f. artem, pudorem, religionem: f. diligentiam. mihi videris ante tempus a me rationem ordinis et disponendarum rerum requisisse; de or II 180. rem a me saepe deliberatam requiris; Ac I 4. scientiam: f. artem. a me librorum eorum sententiam requisisti; Top 1. sermones: f. congressus. signum: f. marum. si neque amici in foro requirunt studium meum neque res publica in curia; Sulla 26. tarditatem: f. cursum. requiri placere terminos, quos Socrates pegerit; leg I 56. virtutem, volubilitatem: f. artem. urbes locupletes et copiosae requiruntur; imp Pomp 65.

res. Sache, Gegenstand, Wesen, Ding, Begebenheit, Angelegenheit, Umstand, Handlung, Lage, Tat, Verhältnis, Wirklichkeit, Wahrheit, Mittel, Interesse, Nutzen, Vermögen, Ursache, Grund, Geschäft, Ausgang, Verlauf: I. **absolut:** 1. ne res abiret ab Apronio; Ver III 148. habemus etiam rationem rei familiaris tuae, quam dissipari nolumus. nam etsi nullam potest accipere iniuriam, quae futura perpetua sit, tamen . . .; ep IV 7, 5. si tuae res gestae ceterorum laudibus obscuritatem attulerunt; Deiot 12. quaecumque res eum (sapientem) sic attinget, ut sit visum illud probabile; Ac II 101. quoquo modo ea res huic (Q. Mucio) quidem cecidit; A VIII 3, 6. cum verba nos eo ducunt, tum res ipsa hoc sentire atque intellegere cogit; Caecin 89. quod omen res consecuta est; div I 104. is non videt, quae quamque rem res consequatur; fat 9. memoria vestra res nostrae alentur, sermonibus crescent, litterarum monumentis inveterascent et corroborantur; Catil III 26. si facultatem mihi res hoc tempore daret, ut . . .; ep XIII 4, 4. quod ipsa res declaravit; Ver IV 63. duas sibi res, quo minus in vulgus et in foro diceret, confidentiam et vocem, defuisse*; rep III 42. proximus est locus rerum efficientium, quae causae appellantur; deinde rerum effectarum ab efficientibus causis; Top 58. cum (voluptas) percipitur e multis dissimilibus rebus dissimiles efficientibus voluptates; fin II 10. eiusdem modi omnis res iudiciaria fuit; Ver II 31. cum civitate mihi res est acerrima; Flac 44. cum peritissimo homine mihi res est; Phil XI 20. an tu negabis esse rem ullam, quae cognosci, comprehendere, percipi possit? Ac II 62. qui sibi eam rem fructuosam putabit fore; leg I 42. eae res, quas ingenio ac ratione persequimur, gratiores sunt quam illae, quas viribus; of II 46. cum res in summa expectatione esset; A VIII 11, D, 3. res sunt inexplicabiles; A X 2, 2. f. accipit. IV, 1. genus. V, 2. ab. recenti re de Mustio auditum est; Ver I 139. multae res exstiterunt urbanae maiores clarioresque quam bellicae; of I 74. erit ei perspectum nihil ambigi posse, in quo non aut res controversiam faciat aut verba: res aut de vero aut de recto aut de nomine, verba aut de ambiguo aut de contrario; orat 121. neque vero ea res fefellit homines; agr II 90. quae res si rei iudicatae pondus habuisset; Cluent 116. Catoni, quoquo modo se res habet, profecto resistemus; ep I 5, a, 2. prorsus ibat res; A XIV 20, 4. nulla res obiecta impedit, quo minus (animus) percipiat, quale quidque sit; Tusc I 47. inveterascent: f. crescent. omnes urbanae res latent in tutela ac praesidio bellicae virtutis; Muren 22. etsi res ipsa loquebatur, cognovi tamen ex meorum omnium litteris; ep XV 11, 1. dum res maneant, verba fingant

(docti) arbitrato suo; fin V 89. Antonii conloquium cum heroibus nostris pro re nata non incommodum; A XIV 6, 1. earum rerum, quae noceant et obsint, eadem divisio est; of II 12. dic nunc, si potes, si res, si causa patitur, Cluvium esse mentitum! Q Rose 48. neque res ulla, quae ad placandos deos pertineret, praetermissa est; Catil III 20. ut doctissimi homines de rebus non pervagatis inusitatis verbis uterentur; fin III 5. tuas litteras, prout res postulat, exspecto; A XI 6, 7. si quae || qua || premat res vehementius; de or II 294. duae res vehementer in praetura desideratae sunt, quae ambae in consulatu Murenae profuerunt; Muren 37. haec tota res interpellata bello refrixerat; A I 19, 4. etiamsi res forte non suppetit; of II 31. libidines, audacias tot egentissimorum hominum nec privatas posse nec rem publicam sustinere; A IX 7, 5. in istis omnibus rebus opinio plus valet saepe quam res ipsa; Scaur 36. omnium fore perturbationem, si non ita res agantur et in iudicium veniant, quo pacto oporteat; inv II 61. ut necesse sit omnium rerum, quae natura vigeant, similem esse finem, non eundem; fin V 26. — 2. id, quod mihi crimini dabatur, non modo peccatum non erat, sed erat res post natos homines pulcherrima; dom 95. est gloria solida quaedam res et expressa, non adumbrata; Tusc III 3. — 3. discessit ab eo; luctuosa res! div II 79. o di immortales, rem miseram et calamitosam! Sex Rose 77. o rem difficilem planeque perditam! A IX 2, a, 1.

II. **nach Verben:** 1. qui dicat appetitionem rerum ad vivendum accommodatarum a natura profectam; fin IV 78. vilissimas res addunt; fin II 42. rem adduci ad interregnum; A VII 9, 2. cum tu rem te ad eos non ab aliis tibi adlatam, sed a te ipsa compertam deferre diceres; Cael 68. ducuntur etiam argumenta ex iis rebus, quae sunt quodam modo adfectae ad id, de quo quaeritur; Top 11. quod senatus populusque Romanus rebus adfictis tam excelso animo fuisset; of III 114. rem navalem ita dico esse administratam, uti . . .; Ver V 43. adumbro: f. I, 2. rem a me saepe deliberatam et multum agitatam requiris; Ac I 4. vir antiquitatis nostrae et in inventis rebus et in actis scriptorumque veterum litterate peritus; Bru 205. ne palam res agatur; Sex Rose 110. cum iste impurus hostis ageret illam rem ita raptim et turbulente, uti . . .; dom 139. quoniam apud Graecos iudices res agetur; Tusc I 10. calamo et atramento temperato, charta etiam dentata res agetur; Q fr II 14, 1. f. I, 1. veniunt. alo: f. I, 1. crescent. cum in Asia res magnas permulti amiserant; imp Pomp 19. cum res occultissimas aperueris in lucemque protuleris; Ac II 62. hanc unam rite rem publicam, id est rem populi, appellari putant; rep I 48. f. I, 1. efficiunt. apparatu nobis opus est et rebus exquisitis, undique conlectis, accessitis, comportatis; de or III 92. quas res nos in consulatu nostro gessimus, attingit hic versibus atque inchoavit; Arch 28. audita et percelebrata sermonibus res est; Cael 69. eas (res) cernimus, audimus, gustamus, olfacimus, tangimus; div II 9. qui rem bonis et honestis rationibus auxisset; Rab Post 38. celebros: f. 5. versor in. cerno: f. audio. cum rem penitus causamque cognovi; de or II 104. f. I, 1. est; Ac II 62. enumeratio est, per quam res disperse et diffuse dictae unum in locum coguntur et reminiscendi causa unum sub aspectum subiciuntur; inv I 98. quanta res sit commissa vobis; Cael 70. multis nefariis rebus ante commissis; Phil VI 2. et secundas res splendidiore facit amicitia et adversas partiens communicansque leviores; Lael 22. hoc esse indignius, quam rem verbo mutare non possint, eam re ipsa et iudicio maximo commutare; inv II 133. sive rebus non commutatis immutaverunt vocabula; leg I 38. comperio: f. adfero.

comporto: f. arcesso. comprehendo: f. I, 1. est; Ac II 62. honeste vivere fruentem rebus iis, quas primas homini natura conciliet; Ac II 131. quae (res) confectae publicis privatisque tabulis sunt; Font 5. enumeratio est, in qua pluribus rebus expositis et ceteris infirmatis una reliqua necessario confirmatur; inv I 45. conligo: f. arcesso. consequor: f. I, 1. consequitur. non ad spem constituendae rei familiaris; Phil XI 4. res tam graves tamque praeclaras Latinis etiam litteris contineri; nat I 7. corroboro: f. I, 1. crescunt. res tam scelestae credi non potest; Sex Rose 63. properavit rem deducere in iudicium; A I 16, 2. Habiti vilici rem domini et privatam possessionem defenderunt; Cluent 161. (rusticum) rem ad amicos detulisse; div I 55. f. adfero. accusatio crimen desiderat, rem ut definiat; Cael 6. delibero: f. agito. eo rem demittit Epicurus, nulli (sensui) esse credendum; Ac II 79. argumentatio videtur esse inventum aliquo ex genere rem aliquam aut probabiliter ostendens aut necessarie demonstrans; inv I 44. rem demonstrat; Ver I 126. desidero: f. I, 1. prosunt. re iam desperata; A III 23, 4. despiciere nemo potest eas res, propter quas aegritudine adfici potest; Tusc III 15. dico: f. cogo, gero. rem differre cotidie ac procrastinare isti coeperunt; Sex Rose 26. dissipio: f. I, 1. accipit. maxime inimici hanc rem sermonibus divulgari voluerunt; Font 20. ut res mimine dubitanda in contentione ponatur; Cael 55. ne res duceretur, fecimus, ut . . .; fr E V, 7. etsi sine re nulla vis verbi est, tamen eadem res saepe aut probatur aut recitatur alio atque alio elata verbo; orat 72. causis efficientibus quamque rem cognitis; fat 33. f. I, 1. efficiunt. vgl. III, 1. efficiens. videretis, quibus hominibus omnium rerum et vendendarum et emendarum potestatem permetteretis; agr II 63. in rebus ab ipso rege clam exulceratis, deinde palam a consularibus exagitatis; ep I 1, 4. rerum expetendarum tria genera sunt; par autem numerus vitandarum; inv II 157. qui res expetendas vel voluptate vel indolentia metiuntur; of III 12. quibus rebus explicatis; Scaur 22. ut rem exponamus; de or II 307. f. confirmo. exprimo: f. I, 2. exquiro: f. arcesso. exulcero: f. exagito. facio: f. communico. iam misericordia movetur, si is, qui audit, adduci potest, ut illa, quae de altero deplorentur, ad suas res revocet, quas aut tulerit acerbas aut timeat; de or II 211. quo studio incendimur, non modo in gestis rebus, sed etiam in fictis; Marell 9. quae omnes aegrotationes animi ex quodam metu nascuntur earum rerum, quas fugiunt et oderunt; Tusc IV 25. post diem tertium gesta res est, quam dixerat; Milo 44. ob praeclarissimas res a me gestas; par 30. f. attingo, fingo. 4. sum. I, 1. adferunt. IV, 1. auctores, expositio, gloria. IV, 2. V, 1. comprobare. accedit ad earum rerum, quas terra gignit, conservationem et salutem hominum etiam sollertia et diligentia; nat II 130. gusto: f. audio. cum habeam rem non dubiam; Cluent 64. decrevistis, ne quis ulla ratione rem impediret; sen 27. inchoo: f. attingo. personam aut rem aliquam inducere et enumerationem ei totam attribuire (possis); inv I 99. res inducetur, si alicui rei huius modi, legi, loco, urbi, monumento oratio attribuetur per enumerationem; inv I 100. infirmo: f. confirmo. intellego: f. IV, 1. genus. interpello: f. I, 1. refrigescit. invenio: f. ago; Bru 205. quae (res) coniectura investigari videntur; div II 55. cui nostrum [non] licet res rusticas vel fructus causa vel delectationis invisere? de or I 249. ut res iudicatae rescindantur; Ver V 12. illos ob rem iudicandam pecuniam accepisse; Cluent 98. f. I, 1. habet. si quid ex iis rebus, quas tibi fortuna largita est, non nullorum hominum perfidia detraxerit; ep I 5, a, 4. honestatem absolutam, rem unam

praeclarissimam omnium maximeque laudandam; fin V 69. si hanc ei rem privatim Sex. Roscius mandavisset; Sex Rose 114. metior: f. expeto. muto: f. commuto. necto: f. IV, 1. causa. fore, ut res ipsas rerum effigies notaret; de or II 354. tu mihi de iis rebus, quae novantur, omnia certa, clara; A XVI 13, b (c), 2. nova res nuntiatur statim C. Mustio; Ver I 135. quantum ceteris ad suas res obeundas conceditur temporum; Arch 13. obiecta terribili re extrinsecus; Ac II 48. f. I, 1. impedit. odi: f. fugio. olfacio: f. audio. ut omittam avi tui res prosperas; Phil I 34. neminem umquam tam impudentem fuisse, qui ab dis immortalibus tot et tantas res tacitus auderet optare; imp Pomp 48. ostendo: f. demonstro. quae (res) pariuntur iniuria; fin I 53. partior: f. communico. ut res patefacta et in forum prolata sit; Cluent 78. percelebro: f. audio. praesto est, qui neget rem ullam percipi posse sensibus; Ac II 101. quod Carneades quaerere solebat, quarumnam rerum divinatio esset, earumne, quae sensibus perciperentur; div II 9. f. I, 1. efficiunt, est; Ac II, 62. ut perditis rebus omnibus tamen ipsa virtus se sustentare posse videatur; ep VI 1, 4. f. I, 3. rem a Staieno perfectam esse arbitrabatur; Cluent 73. persequor: f. I, 1. est; of II 46. quo facilius res perspicere possit; fin III 54. pono: f. dubito. ego voluntatem tibi profecto emetiar, sed rem ipsam nondum posse video; Bru 16. praetermitto: f. I, 1. pertinet. probo: f. effero. procrastino: f. differo. iterum eodem modo a consularibus rem esse prolata; Bru 86. f. aperio, patefacio. quam (rem) omnes praeter eum Stoici certissimam putant; Ac II 107. res manifestas quaeris; Ver III 146. reicio: f. effero. hunc relicti rebus suis omnibus in nostris bellis esse versatum; Balb 6. cum res privatae longo intervallo iudiciis repererentur; Bru 46. quod (bellum) rebus repetitis geratur; of I 36. rescindo: f. iudico. res revocatur ad sortem; Ver II 127. (Stoici) nominibus aliis easdem res secuti sunt; fin V 22. omnes res subjectas esse naturae sentienti; nat II 65. f. cogo. si rem frumentariam sibi ex provinciis suppeditari vellet; A VIII 1, 2. quoniam res tota a tribuno plebi suscepta (est) contra rem publicam; Rabir 35. tango: f. audio. quae cum res iam manibus teneretur; Sest 69. timeo: f. fero. ne in iis quidem rebus, quae arte tractantur, divinatione opus est; div II 9. si in plures translata res sit; rep I 60. rem cum Oppianico transigit; Cluent 39. nos urbem et res urbanas vobiscum pariter tuebimur; Phil XII 24. vendo: f. emo. multa verba fecisti te, cum res videres, rationem causamque non quaerere; div II 46. f. IV, 1. causa. vito: f. expeto. non numquam etiam res ad pugnam atque ad manus vocabatur; Ver V 28. — 2. illarum ipsarum rerum iudiciis absoluti sunt; Cluent 120. qui erant rerum capitalium condemnati; dom 78. qui rerum potiri volunt; Catil II 19. eam (divinationem) tu fortuitarum rerum esse dicebas; div II 25. f. II, 1. percipio. — 3. nulli rei ad sensurum esse sapientem; Ac II 78. virtutem omnibus rebus multo anteposcentes; fin IV 51. attribuo: f. I, 1. induco. ei rei se providere ac consulere velle; Ver pr 45. provinciae se ac rei militari dedit; har rep 42. plura proferre possim detrimenta publicis rebus quam adiumenta per homines eloquentissimos importata; de or I 38. qui non solum interfuit iis rebus, sed etiam praefuit; ep I 8, 1. hic vir extra ordinem rei frumentariae praeficiendus non fuit; dom 25. praesum: f. intersum. provideo: f. consulo. quo modo, quid cuique rei consentaneum esset, quid repugnaret, videremus? Ac II 22. cum (Clisthenes) rebus timeret suis; leg II 41. quibus rebus eandem vim tribueret, alia nomina imponentem; fin IV 21. — 4. quibus (rebus) abundant ii, qui beati

putantur; nat II 95. quibus rebus hic ordo caruit nimium diu; Phil VII 14. quibus (rebus) senectus etiamsi non abunde potitur, non omnino caret; Cato 48. etsi egeo rebus omnibus; A XI 3, 3. plurimis maritimis rebus fruimur atque utimur; nat II 152. si re publica non possis frui, stultum est nolle privata; ep IV 9, 4. f. 1. concilio. opus est: f. 1. arcesso. potior: f. careo. qui aut re aut spe denique sunt bona; dom 142. quis umquam tantis rebus gestis fuit? Phil VI 9. utor: f. fruor. — 5. ut eos (reges) nulla privati negotii cura a populorum rebus abduceret; rep V 3. unum si addis ad praeclarissimas res consulatus tui; ep XV 9, 2. ut de his rebus in senatu agere possemus; Muren 51. ut in rem gravis offensio concitetur; inv I 100. si nihil de patris fortunis amplissimis in suam rem convertit; Sex Rosc 144. detraho ex: f. 1. largior. me de invidiosis rebus dicentem attendite; Sulla 33. cum de re stabili et immutabili disputat oratio; Tim 8. quid est tam adrogans quam de religione, de rebus divinis pontificum collegium docere conari? dom 33. duxo ex: f. 1. adicio. quod facete dicatur, id alias in re habere, alias in verbo facetias; de or II 248. hoc inerat in rebus futuris; div II 143. quibus ego in rebus interfui; Ver I 103. quid de tota re et causa indicarit; Catil IV 10. nimium multa de re minime dubia loquor; Cael 15. si locus opportunus ad eam rem, qua de re narrabitur, fuisse ostenditur; inv I 29. percipio e: f. I, 1. efficiunt. cum ea consuetudo non solum ad res privatorum, sed ad summam rem publicam pertinere videretur; Tul 8. quod gravitas honestis in rebus severisque [et severis] ponitur; de or II 248. Socrates coegit de vita et moribus rebusque bonis et malis quaerere; Tusc V 10. revoco ad: f. 1. fero. in meis rebus nihil est sane novi; ep II 4, 1. manifestis in rebus hominem iam teneri videbitis; Ver II 181. cum in rem praesentem [non] venimus; de or I 250. scio me in rebus celebratissimis omnium sermone versari; Phil II 57.

III. *nach* **Abstractiven**: 1. cum causas rerum efficientes sustuleris; Ac I 6. sicut vulgo ignari rerum loquebantur; Sest 15. sapiens homo ac multarum rerum peritus; Font 25. illa (epistula) fuit gravis et plena rerum; A IV 16, 1. — 2. (animus) cetera diiudicat, quid cuique rei sit maxime aptum; Tim 27. consentaneus: f. II, 3. repugno. — 3. accedere ad rem publicam plerumque homines nulla re bona dignos; rep I 9. orbus iis rebus omnibus, quibus et natura me et voluntas et consuetudo adnefecerat; ep IV 13, 3. — 4. si sunt ad rem militarem apti; of I 74. ex qua re una vita apta est; Ac II 31. qui in re adventicia atque hereditaria tam diligens, tam attentus esset; Ver I 126. Karthaginenses, homines in maritimis rebus exercitatissimos paratissimosque; imp Pomp 55. opportunus ad: f. II, 5. narro de. paratus in: f. exercitatus in. quod vehemens in re militari putatur; Caecin 43.

IV. *nach* **Substantiven**: 1. qui velit in omnium rerum abundantia vivere; Lael 52. quaero, sitne eius rei aliqua actio an nulla; Caecin 33. appetitio: f. II, 1. accommo. quae singularum rerum artifices singula si mediocriter adepti sunt, probantur; de or I 128. rerum mearum gestarum auctores, testes, laudatores fuerunt; Quir 16. qui rerum novarum causam aliquam quaererent; agr II 91. cum (cogitatio) rerum causas alias ex aliis aptas et necessitate nexus videt; Tusc V 70. ex rerum cognitione efflorescat et redundet oportet oratio; de or I 20. quae quasi expletam rerum comprehensionem amplectuntur; Ac II 21. compressione rerum breves (erant); Bru 29. conservatio: f. II, 1 gigno. qui in rerum contemplatione studia ponebant; Tusc V 8. rerum copia verborum copiam gignit; de or III 125. si dilectum rerum utilium et inutilium non habebit; leg fr 3. qua-

rum rerum magnam multiplicemque esse disciplinam; de or I 222. iudicio tuo, non casu in ipsum discrimen rerum contulisti tribunatum tuum; ep II 7, 2. divinatio: f. II, 1. percipio. 2 sum. divisio: f. I, 1. nocent. illa ipsa rerum humanarum domina, Fortuna; Marcel 7. illum et Iovem et dominatorem rerum (invocant); nat II 4. effigies: f. II, 1. noto. ut, quo modo initium nobis rerum omnium ortus noster adferat, sic exitum mors; Tusc I 91. cum ipsius rei gestae expositio magnam excipit offensionem; inv I 30. finis: f. I, 1. vigent. rerum bonarum et malarum tria genera sunt; part or 38. definitionum duo genera prima: unum earum rerum, quae sunt, alterum earum, quae intelleguntur; Top 26. cum agatur gloria rerum gestarum singularis; Sulla 85. ignoratio rerum aliena naturae deorum est; nat II 77. initium: f. exitus. summam inopiam rei frumentariae nemo negat; dom 12. ex interitu rerum et publicarum et suarum; ep VI 1, 1. laudatores: f. auctores. locus: f. I, 1. efficiunt. rei magnitudo me breviter perstringere atrocitatem criminis non sinit; Ver IV 105. in quibus (animi partibus) inest memoria rerum innumeralium; fin II 113. metus: f. II, 1. fugio. ex veterum rerum monumentis vel maximum bellum populum Romanum cum Antiocho gessisse vides; Muren 31. nihil est in natura rerum omnium, quod se universum profundat; de or II 317. nullis in rerum natura causis praepositis, cur ab eo (Oedipode) patrem interfici necesse esset; fat 33. ut vix quisquam arte ulla ordinem rerum ac necessitudinem persequi possit; har resp 19. haec quidem de rerum nominibus; fin III 5. involuta || involutae || rei notitia definiendo aperienda est; orat 116. quo e genere nobis notitiae rerum imprimuntur; Ac II 21. ordo: f. necessitudo. pondus: f. I, 1. habet. cuius (populi Romani) est summa potestas omnium rerum; har resp 11. quam (divinationem) Graeci *ματιχήρη* appellant, id est praesensionem et scientiam rerum futurarum; div I 1. omnium rerum principia parva sunt; fin V 58. rerum ratio ordinem temporum desiderat; de or II 63. f. I, 1. accipit. ipsius rei fit remotio, cum . . . ; inv II 91. salus: f. II, 1. gigno. scientia: f. praesensio. quam multos scriptores rerum suarum magnus ille Alexander secum habuisse dicitur! Arch 24. signa ostenduntur a dis rerum futurarum; nat II 12. qui et sermonis et iuris et multarum rerum societate iuncti sunt; Ver V 167. cum penes unum est omnium summa rerum, regem illum unum vocamus; rep I 42. testes: f. auctores. tractatio rerum efficit admirabilem orationem; orat 122. quod (municipium) tam commoda vacatione omnium rerum sit usum; Ver V 58. quarum omnium rerum quia vis erat tanta, ut sine deo regi non posset; nat II 61. vocabulis rerum mutatis inconstantiae crimen ille (Zeno) effugit; fin V 88. homines traduci ab usu rerum rusticarum ad insolitam litem; Ver III 27. — 2. neque se ei legatum id aetatis iisque rebus gestis defuturum; Phil XI 17. — 3. quem ad modum misericordia aegritudo est ex alterius rebus adversis, sic invidentia aegritudo est ex alterius rebus secundis; Tusc III 21. cum esset de re pecuniaria controversia; Tul 5. ab re digressio; de or III 203. qua de re cum sit inter doctissimos summa dissensio; fin I 11. hominem sine re, sine fide; Cael 78. cognovit, quanta ad maximas res oportunitas in animis inesset hominum; inv I 2. non putasti me tuis familiarissimis in hanc rem testimonium denuntiaturum; Ver I 51.

V. *Umstand*: 1. adsuefacere: f. III, 3. orbus. quibus rebus rem publicam auxerunt; Sex Rosc 50. ut omnibus rebus, quod sine molestia tua facere possis, ei commodes; ep XIII 35, 2. auctoritatem nostri decreti rebus gestis suis comprobavit; Phil XIV 28. commutare: f. II, 1. commuto. qui (Academicis et Peripateticis) rebus congruentes nominibus differebant; Ac I 17. (Atticus orator) summissus est et humilis,

consuetudinem imitans, ab indisertis re plus quam opinione differens; orat 76. has sententias eorum philosophorum re inter se magis quam verbis dissidere; fin III 41. patrem eius re doctus intellexi mihi fuisse semper amicissimum; ep XIII 15, 1. ut is, qui audit, re quoque ipsa, quasi adsit, non verbis solum ad misericordiam ducatur; inv I 107. quae (visa) nulla re impedirentur; Ac II 104. tu omnium facile omnibus rebus infimus; Vatin 17. multis rebus inflammantur tales animi, qui corporibus non inhaerent; div I 114. sunt omnia sic ut adolescentis non tam re et maturitate quam spe et expectatione laudati; orat 107. ut in omnibus factis re, non teste moveamur; fin II 52. obligare: §. 2. ob. innocens et bonus vir et omnibus rebus ornatus absolutus est; Flac 98. qui (Aristo) cum Zenonis fuisse auditor, re probavit ea, quae ille verbis; Ac II 130. nullum esse pilum omnibus rebus talem, qualis sit pilus alius; Ac II 85. istud, quod scribis, non mihi videtur tam re esse triste quam verbo; A X 1, 4. qui (Carthaginienses) permultum classe ac maritimis rebus valuerunt; imp Pomp 54. sum Caq; quod erat terrestre praesidium non re, sed nomine; Ver V 87. sint sane illa magna, quae re vera magna sunt; Rab Post 44. Epicurus re tollit, oratione relinquit deos; nat I 123. qui nunc populi nomine, re autem vera sceleratissimo tribunorum latrocinio si quae conabuntur agere; ep I 4, 2. hoc cum re vera ita sit; A III 23, 3. — 2. neque ab ulla re, quae non sit in bonis, id, quod sit in bonis, contineri potest; fin III 49. quid ad rem? Phil II 72. sed haec nihil sane ad rem; fin II 82. sed hoc minus ad rem; div I 66. ut aliquid ante rem dicamus; de or II 307. cum respondisses re rei causa venisse; Phil II 78. sed ante quam de re, pauca de me; nat III 5. §. I, 1. pervagantur. II, 1. novo. ut oratio ex re et ex causa habita videretur; Cluent 141. ex re et ex tempore consilium capiemus; A IX 2, a, 3. cum in ea re contra legem redemptor [aliquid] fecerit, qua in re studio eius subita fluminis obstiterit magnitudo, supplicio dignusne sit? inv II 97. cum in rebus magnis memoria digna consilia expectentur; de or II 63. ne in re nota multus et insolens sim; de or II 358. quin mihi nunc te absente sermonis communicatio maxime deest — quid dicam? in publicane re an...? A I 17, 6. §. I, 1. valet. II, 1. ago; Bru 205. exagito, fingo, tracto. num is ob eam rem se ulla re obligavit? Top 45. quam ob rem sic agamus, ut nos ipsa ducet oratio; nat III 5. §. II, 1. gero. si per alias res eadem facta vis est; Caecin 63. pro re certa spem falsam domum rettulerunt; Sex Rose 110. §. I, 1. nascitur. ut magis propter reum quam propter rem ipsam credibile videatur; Ver V 13. §. II, 1. despicio. sine: §. II, 1. effero.

resaluto, wiedergrüßen, den Gruß erwidern: inter omnes constabat neminem esse resalutatum; Phil II 106. reges Armenii patricios resalutare non solent? A II 7, 2.

rescindo, zerreißen, vernichten, aufheben, auflösen, ungültig machen: quod quaedam a se constituta rescinderem; A VI 1, 2. acta M. Antonii rescidisti; Phil XIII 5. posse concilia vel instituta dimittere vel habita rescindere; leg II 31. ne tum iudicium videar rescindere; Ver V 20. pactiones sine ulla iniuria factas rescidit; prov 10. eas (provincias consulares) lege Sempronia per senatum decretas rescidisti; dom 24. solus tu inventus es, cui non satis fuerit corrigere testamenta vivorum, nisi etiam rescinderes mortuorum; Ver I 111.

rescisco, bemerken: cum (sapiens) id rescierit; of III 91.

rescribo, zurückschreiben, antworten: I, 1. quibus epistulis sum equidem abs te laecessitus ad rescribendum; A I 13, 1. — 2. a. ad eam ipsam (epistulam) rescribendum putavi; A IX 2. — b. re-

scribam tibi ad ea, quae quaeris; ep I 9, 2. rescripsi tibi subiratus; ep III 9, 1. rescripsi epistulae maximae; Q fr III 1, 11. ad eam (epistulam) rescribam et hoc quidem primum; A IV 16, 1. quibus (litteris) ad eas rescripsi, quas acceperam a Bruti tabulario; A VI 2, 1. uni tuae disertissimae epistulae non rescripsi; A VII 2, 8. — II, 1. de qua (causa) tibi rescribi voluisti; A XI 3, 1. — 2. quid acturus sis, rescribas mihi velim; ep V 12, 10. cui (Caesari) ego rescripsi, quam mihi gratum esset futurum, si...; ep VII 8, 1. — 3. te ad me rescripsisse eam rem summae tibi voluptati esse; A II 25, 1. — III. si nihil rescripsissem; A XII 32, 2 (1). uti ullum ad illam furiam verbum rescriberet; Q fr III 1, 11.

reseco, abjñeiden, ablösen, hemmen, entfernen: de vivo aliquid erat reseccandum; Ver III 118. quod aiunt nimia reseccari oportere, naturalia relinqui; Tusc IV 57. vultis istorum audacias ac libidines aliqua ex parte reseccare? Ver III 208. ego nactus locum reseccandae libidinis et coercendae inventus vehementer fui; A I 18, 2. ut, quorum linguae sic inhaerent, ut loqui non possent, eae scalpello reseccatae liberarentur; div II 96. quem Karthaginienses reseccatis palpebris vigilando necaverunt; Piso 43.

resero, öffnen: I. cum dicturus non sim „nos ausi reserare“; orat 171. — II. ut reserare nos exteris gentibus Italiam inberet; Phil VII 2. nec ita claudenda res est familiaris, ut eam benignitas aperire non possit, nec ita reseranda, ut pateat omnibus; of II 55.

reservo, bewahren, aufbewahren, verjähren, vorbehalten: I. mihi ut in videant piscinarii nostri, aut scribam ad te alias aut in congressum nostrum reservabo; A I 20, 3. — II. Minucio me et Salvio et Labieno reservabam; Q fr III 1, 21. non te iudices urbi, sed carceri reservaverunt; A I 16, 9. cetera, ut scribis, praesenti sermone reserventur; Q fr II 6 (8), 1. quod ad tempus existimationis partae fructus reservabitur? Sulla 77. philosophorum libros reservet sibi ad huiusce modi Tusculani requiem atque otium; de or I 224. meae mortis poenas iudicio et posteritati reservavi; sen 33. usum loquendi populo concessi, scientiam mihi reservavi; orat 160. vita mea patriae reservetur; Phil XII 30. — III. 1. ut integrum mihi de causa Campana ad suum reditum reservarem; ep I 9, 10. — 2. quae malo integra reservare; Ver IV 19. causam illam integram ad suum consulatum reservari; Sest 70.

resideo, sitzen, zurückbleiben, bleiben, feiern: I. alqd: §. amor, officium. si quid in te residet amoris erga me; ep V 5, 3. ut ne quas inimicitias residere in familiis nostris arbitretur; A XIV 13, B, 4. apud me plus officii residere facillime patior; ep V 7, 2. ex qua (morte) si resideat sensus; ep V 16, 4. etiam nunc residet spes in virtute tua; ep XII 3, 2. in quibus (rebus gestis) non potest residere inertiae aut levitatis ulla suspicio; Q fr I 1, 28. — II. quae (denicales) a nece appellatae sunt, quia residentur mortuis || mortui ||; leg II 55.

resido, sich setzen, sich niederlassen, nachlassen: residamus, si placet; fin III 9. in oppido aliquo mallem resedissem, quoad accerserer; A XI 6, 2. (Dea) Iovis in regno caelique in parte resedit; fr H IV, a, 138. si ea lex in populo aliquo tamquam in fundo resedisset; Balb 20. si ad Aeschionem pretium resedisset; Ver III 77. inveterato malo, cum tumor animi resedisset; Tusc III 26.

residuus, übrig, rückständig: A. locus ab indicibus Fausto Sullae de pecuniis residuis non est constitutus; Cluent 94. — B. quid potest esse in calamitate residui, quod...? Ver III 226.

resigno, entliegen, vernichten: quod (epistulae) resignatae sunt, habet, opinor, eius signum

Pomponia; A XI 9, 2. cum Gabinii levitas omnem fidem resignasset; Arch 9.

resilio, abprallen: ut ab hoc crimen resilire videas; Sex Rose 79.

resipio, sich mecken: Epicurus, homo minime resipiens patriam; nat II 46.

resipisco, zu sich, zur Einsicht kommen: cum esset ablatum primumque resipisset; Sest 80. vix aliquando te auctore resipui; A IV 5, 1.

resisto, stehen bleiben, bleiben, sich widersetzen, Widerstand leisten, widerstehen: I, 1. his ille rebus ita convaluit, ut nunc in uno civi spes ad resistendum sit; qui mallem tantas ei vires non dedisset quam nunc tibi valenti resisteret; A VII 3, 4. — 2. a. resistente Cn. Pompeio, omnium gentium victore; Piso 16. restitit et pervicit Cato; A II 1, 8. victor: f. Piso 16. nec (vita beata) resistet extra fores limenque carceris; Tusc V 80. — b. ita incolumis in patria Regulus restitisset; of III 110. — II, 1. ne a re publica rei publicae pestis removeretur, resisterunt; har resp 50. — 2. M. Druso aperte equites Romani restiterunt; Rab Post 16. sero resistimus ei, quem per annos decem alium contra nos; A VII 5, 5. imbecillo resistendum fuit, et id erat facile; A VII 7, 6. f. I, 1. quibus (angoribus) essem confectus, nisi iis restitisset; of II 2. resistam consiliis hominum; agr II 50. ut Graecorum cupiditati Graecorum auxilio resistamus; Flac 64. ut dolori fortiter ac fortunae resisteres; ep V 17, 3. ceteris iniuriis, quae propositae sunt a Catone, facile, ut spero, resistemus; ep I 5, b, 2. quod principum munus esse ducebat resistere et levitati multitudinis et perditorum temeritati; Milo 22. resistendum seneectuti est; Cato 35. temeritati: f. levitati. quibus (consiliis) illi tribuno plebis pro re publica restitistem; de or II 48.

resono, widerhallen, erklingen, klingen: I. in fidibus testudine resonatur aut cornu; nat II 144. — II. qui (cornus) ad nervos resonant in cantibus; nat II 149. ea (gloria) virtuti resonat tamquam imago; Tusc III 3. (theatrum totius Asiae) natura ita resonans, ut usque Romam significationes vocesque referantur; Q fr I 1, 42. reliquum (venenum Theramenes) sic e poculo eiecit, ut id resonaret; Tusc I 96.

respecto, zurückblicken: I. haec ita praetereamus, ut tamen intuentes et respectantes relinquamus; Sest 13. animus non me deserens, sed respectans in ea profecto loca discessit, quo . . .; Cato 84. — II. ne par ab iis munus exspectent || respectent ||; Plane 45.

respectus, Rückblick: fugientibus miserabilem respectum incendiorum fore; div I 68.

respergo, besprengen: cum praetoris inertissimi oculos praedonum remi respergerent; Ver V 100. neque conlegae sui sanguine simulacrum Vestae respersum esse vidit; de or III 10.

respersio, Besprengen, Besprengen: habes respersionem pigmentorum; div II 48.

respicio, zurückblicken, sich umsehen, berücksichtigen, bedacht sein: I. cum hoc „respicite“ orandae orationis causa saepe dixisset, respexit ipse; Cluent 58. quod tam longe retro respicere non possunt; Tusc V 6. noctu ad oppidum respicientes flagrantes onerarias videbatis; div I 69. — II. nec respexit illum ipsum patronum libidinis suae apud Baias esse; fr A XIII 21. — III. ne tum quidem te respicies? fin II 79. quod rogas, ut respiciam generum meum, adolescentem optimum; ep II 16, 5. populi Romani commoda respicite; Ver III 127. generum: f. adolescentem, nisi idem deus respexerit rem publicam; A VII 1, 2. quoad longissime potest mens mea respicere spatium praeteriti temporis; Arch 1.

respiratio, Atmen, Atemholen, Ausdünstung: I. alios morae respirationesque delectant; orat 53. — II. ipse (aër) ori tur ex respiratione aquarum; nat II 27.

respiratus, Ginatmen: qui (pulmones) tum se contrahunt aspirantes, tum in respiratu || intrante spiritu || dilatant; nat II 136.

respiro, atmen, ausatmen, aufatmen, sich erholen, nachlassen: I, 1. Romae respirandi non est locus; Q fr III 1, 7. — 2. posteaquam respirare vos a metu caedis vidit; har resp 48. nec ille respirat, ante quam emersit; fin IV 65. respiraro, si te videro; A II 24, 5. si armis positus civitas respiraverit; ep VI 2, 2. ne punctum quidem temporis oppugnatio respiravit; Phil VIII 20. — II. cum eandem (animam aspera arteria) a pulmonibus respiret et reddat; nat II 136.

respondeo, antworten, erwidern, beantworten, sich melden, sich verantworten, Bescheid geben, antworten, passen: I, 1. a. tum ad respondendum surrexi; Cluent 51. cum (sapiens) se a respondendo sustineat; Ac II 104. accedat eodem oportet celeritas et brevitatis et respondendi et lacessendi; de or I 17. Galli promptam et paratam in agendo et in respondendo celeritatem subtilitate superavit; Bru 154. — b. quam brevia responsu (ea sunt) Cluent 164. — 2. a. respondi maximis criminibus; nunc etiam reliquis respondendum est; Phil II 36. — b. respondemus iis, quos non audivimus; Bru 208. ut tuis litteris brevi responderem; ep III 8, 1. iis, quibus non satis facio, facile respondeo; A VIII 11, D, 8. f. a. respondent extrema primis, media utrisque, omnia omnibus; fin V 83. ut nostra in amicos benivolentia illorum erga nos benivolentiae pariter aequaliterque respondeat; Lael 56. nisi omnia tua facta atque dicta nostris rebus istinc respondeant; Q fr I 1, 43. quod in omnibus tuis rebus meis optatis fortuna respondit; ep II 1, 2. quae memoria, quae vis ingenii, quae magnitudo observantiae tot tantisque beneficiis respondere poterit? sen 24. citat reum: non respondet; Ver II 98. cum tamen brevioribus diebus cotidie respondebant tempori tabularii; A XII 39, 2. vis: f. magnitudo. urbes coloniarum respondebunt Catilinae tumulis silvestribus; Catil II 24. — II, 1. M. Catoni de officio meo respondebo; Muren 3. — 2. quos (Pythagoreos) ferunt respondere solitos; „ipse dixit“; nat I 10. — 3. volo, uti mihi respondeas, fecerisne ante rostra pontem continuatis tribunalibus; Vat 21. — 4. leges multas responderet se et praeclaras tulisse; Phil I 18. haruspices introducti responderunt non fuisse iustum comitiorum rogatorem; nat II 10. — III. salsum est etiam quaerentibus et quasi percontantibus lente respondere, quod nolint; de or II 287. videte, quam pauca respondeam; Cael 17. ut possim tibi aliquid in eo genere respondere; A IV 10, 2. perfecerunt, ut in respondendo iure auctoritate plus etiam quam ipso ingenio valeret; de or I 198. si te ad ius respondendum dedisses; leg I 12. suadebit tibi, ut hinc discedas neque mihi verbum ullum respondeas; div Caec 52. si verum respondere velles; fin IV 62. ea (visa relinqui), quae interrogati in utramque partem respondere possimus; Ac II 104.

responsio, Antwort, Entgegnung: I. humanitatis est responsio; de or II 230. est etiam sibi ipsi responsio; de or III 207. similis est haruspicum responsio; div I 24. — II. si tacebitur, elicienda responsio est; inv I 54. — III. in quo erat accusatoris interpretatio indigna responsione; Balb 36.

responsito, ein Gutachten abgeben: I. se responsitando ne impediatur; rep V 5. — II. qui (viri) id (ius civile) interpretari populo et responsitare soliti sint; leg I 14.

responsum, Antwort, Bescheid, Gutachten, Ausspruch, Orakelspruch: I. in his omnibus responsa haruspicum cum Sibyllae versibus congruebant; div I 97. vides omnia fere (haruspicum responsa) contra, ac dicta sint, evenisse; div II 53. quid ego

haruspicum responsa commemorem, quae aut nullos habuerint exitus aut contrarios? div II 52. — II. qui cum responsum ab eo (Crasso) verum magis quam ad suam rem accommodatum abstulisset; de or I 239. si leges nobis aut si hominum peritorum responsa cognoscenda sunt; de or I 250. commemoro: f. I. habent. dico: f. I. eveniunt. senatus Sopatro responsum nullum dat; Ver IV 85. multa eius (Catonis) vel acta constanter vel responsa acute ferebantur; Lael 6. responsum haruspicum hoc recens de fremitu recitavit; har resp 9. — III. fateor me gravitate responsi vehementer esse commotum; har resp 18. — IV. reperietis ex hoc toto prodigio atque responso nos de istius scelere promoneri; har resp 10.

res publica, Gemeinwesen, Staatswesen, Staat, Staatsform, Verfassung, Staatsgewalt: I. **absolut**: 1. ne quid res publica detrimenti accipiat; Phil V 34. ut curarem, ne quid res publica detrimenti caperet; ep XVI 11. 2. quod res publica nos coniunxit cum bonis; Milo 21. si nostram rem publicam vobis et nascentem et crescentem et adultam et iam firmam atque robustam ostendero; rep II 3. cum res publica immortalis esse debeat; Marcel 22. habes formam rei publicae, si in castris potest esse res publica; ep XII 23. 3. Plato tum denique fore beatas res publicas putavit, si aut docti et sapientes homines eas regere coepissent, aut . . . ; Q fr I 1, 29. „non est“ inquit „in parietibus res publica“. at in aris et focis; A VII 11, 3. aut nulla (res publica) erit aut ab isto (Bruto) istis servabitur; A XIV 20, 3. cum omnes meo discessu exulasse rem publicam putent; par 30. habet statum res publica de tribus secundarium; rep I 65. quod exsanguem iam et iacentem (rem publicam) doctus vir Phalereus sustentasset Demetrius; rep II 2 postquam orba res publica consulis fidem imploravit; Quir 11. nascitur: f. crescit. in perpetuum res publica civile praesidium salutis suae perdidisset; Planc 90. perfuncta res publica est hoc misero fatalique bello; Marcel 31. si neque amici in foro requirunt studium meum neque res publica in curia; Sulla 26. ut speciem aliquam viderer videre quasi reviviscentis rei publicae; ep IV 4, 3. nemo est, quin intellegat ruere illam rem publicam; Ver V 12. si non me ipsa res publica ad gravitatem animi et constantiam sua dignitate revocaret; Sulla 83. qui rem publicam sistere negat posse, nisi . . . ; Ver III 223. plura brevi tempore eversa quam multis annis stante re publica scripsimus; of III 4. tenet res publica Macedoniam, tenet Illyricum, tnetur Graeciam; Phil X 14. nonne ad servos videtis rem publicam venturam fuisse? Sest 47. — 2. cur illa sit res publica resque populi; rep III 46. — 3. o rem publicam fortunatam! Calit II 10.

II. nach Verben: 1. si ipsi prius tribuno plebis afflictam et constrictam rem publicam tradidissent; Sest 24. video Milonem, subsidium afflictas rei publicae, sordidatum et reum; Sest 144. eius perpetuam in re publica adiuvanda voluntatem; Phil VIII 30. o condicionem miseram non modo administrandae, verum etiam conservandae rei publicae! Catil II 14. consentaneum est huic naturae, ut sapiens velit gerere et administrare rem publicam; fin III 68. hanc ille causam sibi ait non attingendae rei publicae fuisse, quod . . . ; ep I, 9, 18. qui hanc tantam rem publicam suis consiliis aut auxerint aut servarint; Sest 143. capesseremne rem publicam; ep I 9, 18. scribam alias ad te de meis consiliis capessendae rei publicae plura; A I 17. 10. cui senatus totam rem publicam commiserat; Milo 61. cum rem publicam a facinerosissimis sicariis et a servis esse oppressam atque conculcatam videretis; Sest 81. rem publicam quibus moribus aut legibus constituere vel conservare possimus; rep II 64. f. administro. constringo: f. adfligo.

eis legibus rem publicam contineri putabat; Phil I 24. nobis imperatoribus rem publicam defendendam datam; Deiot 11. defendi rem publicam adulescens, non deseram senex; Phil II 118. cum alter stabilire rem publicam studuerit, alter evertere; fin IV 65. f. I, 1. stat. gero: f. administro. consilio ac sapientia qui regere ac gubernare rem publicam possent; de or I 8. totam rem publicam vos in hac causa tenetis, vos gubernatis; Muren 83. rem publicam scelere Antonii nullam haberemus; Phil III 3. perspectum animum in re publica liberanda; Phil XI 26. dominatu regio re publica liberata; Tusc IV 1. opprimo: f. conculco. qui (cives) rem publicam oppugnarint; Cael 1. ostendo: f. I, 1. crescit. (Pompeius) recuperabit rem publicam; A VIII 3, 4. rego: f. guberno. I, 1. est; Q fr I 1, 29. ut mihi re publica aliquando restituta liceret frui; dom 145. vos docuit meis consiliis rem publicam esse servatam; Quir 16. f. augeo. I, 1. est; A XIV 20, 3. stabilio: f. everto. sustento: f. I, 1. iacet. totam rem publicam sustinuit; rep II 46. teneo: f. guberno. trado: f. adfligo. qui suo iudicio tueri rem publicam velint; of I 87. Clodius cum statuisset omni scelere in praetura vexare rem publicam; Milo 24. — 2. ut intersit rei publicae quicquam illorum facere sapientem; of I 159. quod vehementer interfuit rei publicae, nullam videri disensionem esse; Q fr II 4, 1. omnes legiones, omnes copiae rei publicae sunt; Phil X 12. — 3. non intermittebas quasi donum aliquod cotidie adferre rei publicae; Phil I 32. qui incolumis est rei publicae conservatus; Flac 98. quem rei publicae consulere oporteret; prov 30. nullo me loco rei publicae defuturum; Quir 18. quam spem rei publicae datis? Sest 93. minus multa dederant illi rei publicae pignora; A VIII 9, 3. quanta impenderet procella rei publicae; har resp 4. rei publicae minabatur; Muren 49. oppugnat D. Brutum, civem non sibi, sed nobis et rei publicae natum; Phil V 24. si interest, id quod homines arbitrantur, rei publicae te navare operam; ep X 25, 1. qui togati rei publicae praesunt; of I 79. id [ut] in re publica nostra maxime valuit, quoad ei regalis potestas praefuit; leg III 4. volui etiam ante Kalendas Ianuarias prodesse rei publicae; Phil II 76. si me mihi, si meis, si vobis, si rei publicae reddidisset; sen 8. cum aut morte aut victoria se satis facturum rei publicae spondidisset; Phil XIV 26. quodsi hic saluti rei publicae fuit [profuit]; inv I 69. tradet (fortis civis) se totum rei publicae; of I 86. — 4. si mihi bona re publica frui non licuerit, at carebo mala; Milo 93. f. I. restituo. ita mihi salva re publica vobiscum perfrui liceat; Catil IV 11. — 5. accedere ad rem publicam plerumque homines nulla re bona dignos; rep I 9. audite consulem totos dies atque noctes de re publica cogitantem! Muren 78. quam (dignitatem) ex re publica consequebantur; ep IV 6, 1. id inbet Plato, tantum contendere in re publica, quantum probare tuis civibus possis; ep I 9, 18. de qua (re publica), desperavi; A VIII 11, D, 6. qui (P. Decius) se pro re publica devoverat; Cato 43. irasci vos mihi pro re publica dicenti non oportebit; Phil I 27. illum contra rem publicam facturum; sen 27. bene de re publica sentientes ac bene meritos aut merentes; of I 149. quibus (rebus perturbati sumus) nos in media re publica nati semperque versati; Deiot 10. senatum ad summam rem publicam pertinere arbitrari . . . ; Phil III 38. cum de ipsa regali re publica quaerimus; rep III 47. cum de optima re publica quaereretur; leg III 13. quam (acerbitatem) ego a re publica meis privatis et domesticis incommodis libentissime redemissem; ep II 16, 4. L. Ninnius ad senatum de re publica rettulit; Sest 26. quae ego per hos dies in senatu de re publica sensi; dom 3. si libere, quae sentiam de re publica, dixerem; Phil I 27. f. mereor de. quandoquidem eos (censo-

res) in re publica semper volumus esse; leg III 47. ut patres conscripti ex re publica funditus tollerentur; Vatini 35. hinc ad rem publicam plurima commoda veniunt; inv I 5. nos hic in re publica infirma, misera commutabilique versamur; A I 17, 8. f. nascor in.

III. nach **Adjectiven**: 1. L. Caesar, vir amantissimus rei publicae; Catil IV 13. — 2. quis amicior umquam rei publicae fuit quam legio Martia universa? Phil III 6. cum rei publicae perniciosa arma ipse ceperis; Phil II 19. sustulit duas leges, Aeliam et Fufiam, maxime rei publicae salutare; har resp 58. haec benignitas etiam rei publicae est utilis; of II 63. — 3. dixit re publica dignam sententiam; Phil XI 15. — 4. L. Flaccum, hominem semper in re publica diligentissimum; Rabir 27. mediocriter doctos magnos in re publica viros multos commemorare possumus; leg III 14. rudis in re publica (sum)? Phil VI 17.

IV. nach **Substantiven**: 1. in sententiis senatoriis et in omni actione atque administratione rei publicae floruisse; ep I 9, 2. quamquam videbam perniciem meam cum magna calamitate rei publicae esse coniunctam; Catil I 11. quocum me uno rei publicae causa sociarat; Planc 95. si conservator rei publicae Brutus, hostis Antonius; Phil IV 8. naturales esse quasdam conversiones rerum publicarum; div II 6. ut peccare sine summo rei publicae detrimento ac periculo non possitis; Ver I 22. forma: f. I, 1. est; ep XII 23, 3. hic ad evertenda rei publicae fundamenta Gallos accessit; Catil IV 13. hoc triplex rerum publicarum genus videtur mihi commune nobis cum illis populis fuisse; rep II 42. cum ad gubernacula rei publicae temerarii atque audaces homines accesserant; inv I 4. qui rei publicae sit hostis; Phil II 64. f. conservator. circumspice omnia membra rei publicae; ep V 13, 3. ille Africanus requiscentis a rei publicae pulcherrimis muneribus; of III 2. ego te dico esse odio civitati non tam tuo quam rei publicae nomine; Vatini 9. qui tum magnam partem rei publicae tenebat; Rabir 20. quod negant sapientem suscepturum ullum rei publicae partem; rep 10. multa de summis rei publicae periculis audivi; Sulla 14. f. detrimentum. complures in perturbatione rei publicae consules | consulares | dicti, quorum nemo consularis habitus || est ||, nisi qui animo existit in rem publicam consulari; ep X 6, 3. ut nos duo quasi pignora rei publicae retineri videremur; A I 19, 3. hac una lege Caelii adulescentia non ad rei publicae poenas deponitur; Cael 70. cum ad rei publicae praesidium vocaretur; Phil VIII 5. propugnatores rei publicae qui esse voluerunt; Sest 101. ut tutela, sic procuratio rei publicae gerenda est; of I 85. non rei publicae procuratio impediabantur cogitationes meae; ep IV 6, 2. qui, quibus rebus utilitas rei publicae pareretur augeturque, teneret iisque uteretur, hunc rei publicae rectorem et consilii publici auctorem esse habendum; de or I 211. incumbite ad salutem rei publicae! Catil IV 4. species: f. I, 1. reviviscit. tamquam pilam rapiunt inter se rei publicae statum tyranni ab regibus; rep I 68. subsidium: f. II, 1. adfigo. quid rei publicae tempora poscerent, cogitaverunt; Flac 98. utilitas: f. rector. audite et cognoscite rei publicae vulnera! Phil II 43. — 2. ob amorem in rem publicam incredibilem; de or III 13. quem (amorem) habetis in rem publicam; dom 103. quod hoc animo in rem publicam est; Phil XIII 7. f. 1. perturbatio. P. Valerio pro maximis in rem publicam beneficiis data domus est in Velia publice; har resp 16. civis e re publica Carbonum nemo fuit; ep IX 21, 3. hanc ego, de re publica quam institui, disputationem in Africani personam et Philii et Laelii et Manilii contuli; A IV 16, 2. quem (dolorem) de || e || re publica capio; ep IV 6, 2. ut nos in vi „de re publica“ libris

fecimus; A XIII 19, 4. M. Lepido pro eius egregiis in rem publicam meritis decernendos honores quam amplissimos censeo; Phil V 38. qui tanto studio in rem publicam fuit; sen 24.

V. **Umfand**: quod te ab ipsa re publica defensum scribis; ep III 11, 3. quo libentius rei publicae causa periculum adiret optimus quisque; nat III 50. si vitae cupiditas contra rem publicam est turpis; Planc 90. tantum esse in homine sceleris, quantum ipse cum re publica sensi, numquam putavi; Sest 22. etiamsi e re publica (arma) oppressa sunt; Milo 14. quoniam hanc is in re publica viam, quae popularis habetur, secutus est; Gatil IV 9. f. II, 3. praesum. qui ob rem publicam mortem obierant; Phil IX 4. fatum meum est sine re publica nec vinci posse nec vincere; Phil XIII 30.

respuo, ausſpeien, auswerfen, verwerfen, zurückweisen, mißbilligen, verſchmähen: qui (populus) ita vehementer eos, qui populares habentur, respuat; Sest 114. gustatus quam cito id, quod valde dulce est, aspernatur ac respuit! de or III 99. eae (aures) quod respuunt, immutandum est; part or 15. ἀνράθεια est, quae parvo contenta omne id respuit, quod abundat; fr I 16. quod hominum ineptias iracundius respuebat sive morose . . ; Bru 236. Caesaris interdicia respuuntur; A VII 26, 1. cuius (cibi) etiam in reliquis inest calor iis, quas natura respuerit; nat II 24. ut respueret omnes voluptates; Cael 39.

resticula, Ἐσῆνυρ: ut collum resticula cingeret; Scaur 10.

restinctio, ῥέσῆσῆν: restincta sitis stabilitatem voluptatis habet, illa autem voluptas ipsius restinctio in motu est; fin II 9.

restinguo, ῥέσῆσῆν, δάμψῆν, ἡμμεν, vermindern: animos hominum sensusque morte restingui; Sest 47. hac (eloquendi vi) cupiditates iracundiasque restinguimus; nat II 148. ut ignis in aquam coniectus continuo restinguitur et refrigeratur; Q Rosc 17. restinctis iam animorum incendiis; orat 27. non duo Scipiones oriens incendium belli Punici secundi sanguine suo restinxissent; rep I 1. iracundias: f. cupiditates. neminem posse eorum mentes, qui audirent, aut inflammare dicendo aut inflammatas restinguere; de or I 219. sensus: f. animos. sermunculum omnem aut restinxerit aut sedarit; A XIII 10, 3. nec ipse Aristoteles admirabili, quadam scientia et copia ceterorum studia restinxit; orat 5.

restipulatio, Ἐγενverpflidtung, Ἐγενverſprechen: I. recita istam restipulationem clarius; Q Rosc 37. — II. quis est huius restipulationis scriptor, testis arbiterque? Q Rosc 38.

restipulor, ein Ἐγενverſprechen fordern: I. 1. qui (Roscius) restipularetur a Fannio diligenter, ut dimidiam partem sibi dissolveret; Q Rosc 56. — 2. cur decidit et non restipulatur neminem amplius petiturum? Q Rosc 38. — II. quid hoc restipulatur? Q Rosc 38.

restituo, wiederherstellen, wiedergeben, wieder einſetzen, wieder geneigt machen: I. tam restituas, si tuus me libertus deiecerit, quam si procurator deiecerit; Caecin 76. — II. iusta causa restituendi mei; Milo 36. nisi per te sit restitutus, desertum se atque abiectum fore; ep I 5, b, 2. patriam, liberos, salutem, dignitatem, memet ipsum mihi per illum (Cn. Pompeium) restitutum puto; ep III, 10, 10. uti me sibi restituerem; A XV 4, 1. nihil restituitur praeter civitatem et ordinem; A III 23, 2. tibi de nostro amico placando aut etiam plane restituendo polliceor; A I 10, 2. sua cuique procuratio auctoritasque est restituta; Sex Rosc 139. Heraclio Syracusanos tuos illos palaeſtritas bona restituere iussit; Ver II 140. senatus decrevit, ut Minerva nostra, custos urbis, quam turbo deiecerat, restitueretur; ep

XII 25, 1. illi di penates ac familiares mei per vos in meam domum mecum erunt restituti; dom 143. dignitatem, al.: f. alqm; ep III 10, 10. ut sibi religionem, generi tuo laudem gloriamque restituit; Ver IV 80. Minervam: f. custodem. ostendit se tribuniciam potestatem restitutum; Ver pr 45. (praedia) a nostris magistratibus in integrum restituta; Flac 79. procurationem: f. auctoritatem. religionem: f. gloriam. cuius reditu restitutam rem publicam fore putastis; dom 146. maximas res publicas ab adulescentibus labefactas, a senibus sustentatas et restitutas reperietis; Cato 20. quo die populo Romano tribuni plebi restituti sunt; Ver V 175. cuius vitam si putetis per vos restitui posse; Milo 79.

restituō. Wiederherstellung, Wiedereinsetzung: I. haec (est) restituio in domo, in sedibus, in aris, in focus, in dis penatibus recipendis; dom 143. — II. damnatis de vi restituio comparabatur; Sest 66. — III. hac restitutione fortunae me ipse non satis dignum iudicabo; A IV 1, 2. — IV. nemo mea restitutione laetatus est; Planc 25.

restituor. Wiederhersteller: clarissimus et fortissimus consul, restituor salutis meae; Milo 39.

resto. bleiben, übrig bleiben, bevorstehen: I. 1. nunc de sacris perpetuis et de Manium iure restat; leg II 45. — 2. restat nunc, ut de praemio et de poena explicemus; inv II 110. f. II. alqd; A VIII 7, 1. — II. redeamus ad eum, qui iam unus restat, Hortensium; Bru 279. quid etiam nobis ex eo genere restet et quare restet, admonendum videtur; inv II 109. nihil ei restabat praeter balnearia et ambulationem et aviarium; Q fr III 1, 1. unum etiam restat amico nostro ad omne dedecus, ut Domitio non subveniat; A VIII 7, 1. qui (aequales) pauci admodum restant; Cato 46. quae gens una restat, quae bellum populo Romano facere posse videatur; Catil III 22. restant duo divinandum genera, quae . . .; div II 100. iustitia restat, ut de omni virtute sit dictum; fin I 50. quae (studia) ei sola in malis restiterunt; Sulla 74.

restrictē. knapp, genau, streng: cur id tam parce tamque restricte faciant; fin II 42. ego cetera non tam restricte praefinio; leg II 45. quoniam id nomen illi tam restricte tenent; rep III 7.

restrictus. farg, sparjam: in iis, qui se adiuvari volent, restricti omnino esse nullo modo debemus; of II 62. cum natura semper ad largiendum ex alieno fuerim restrictior; ep III 8, 8. an existimas illum in isto genere lentulum aut restrictum? nemo est minus; A X 11, 2.

retardatio. Verzögerung: unde est adhuc bellum tractum nisi ex retardatione et mora? Phil V 30.

retardo. verzögern, aufhalten, hemmen: I. ad quem (agrum) fruendum non modo non retardat, verum etiam invitat atque adlectat senectus; Cato 57. — II. quod posteriora (tempora) me a scribendo tuis incommodis retardarunt; ep V 17, 1. Ocellam et ceteros credo retardatos; A X 13, 3. ut istius animos atque impetus retardaret; div Caec 33. quam (celeritatem) nisi in via caducae hereditates retardassent; Phil X 11. impetus: f. animos. animi vires corporis infirmitas non retardavit; Phil VII 12.

rete. Netz: ut in araneolis aliae quasi rete texunt; nat II 123.

retego. öffnen: in hoc thecam nummariam + non retexeris, in aliis eris cautior; A IV 7, 2.

retentio. Zurückhalten, Zurückhaltung, Zurückbehalten, Abzug: I. ex his illa necessario nata est εραχθή, id est adensionis retentio; Ac II 59. — II. 1. semper Carneades προβολήν pugilis et retentionem aurigae similem facit εραχθή; A XIII 21, 3. — 2. quamquam ista retentione omnes ait uti

Trebatius; A XIII 23, 3. — 3. de retentione re- scripsi ad tuas litteras; A XIII 24, 2 (25, 1).

retento. halten, bewahren: omnes memori portentum mente retentant; div II 63. quae (mens divina) penitus sensus hominum vitasque retentat; div I 17.

retexo. auflösen, ungültig machen, zurücknehmen, widerrufen: quibus ante exorsa et potius detexta prope retexantur; de or II 158. hi novi timores retexunt superiora; ep XI 14, 3. iam retexo orationem meam; Phil II 32. illa ars quasi Penelope telam retexens; Ac II 95.

reticentia. Schweigen, Verschweigen: I. reticentia (est); de or III 205. — II. a iuris consultis etiam reticentiae poena est constituta; of III 65. — III. quod vestra virtus nec reticentia posterorum sepulta esse poterit; Phil XIV 33.

reticeo. schweigen, verschweigen: I. 1. nihil me nec subterfugere voluisse reticendo nec obscurare dicendo; Cluent 1. — 2. hic cum Sulpicius reticisset; de or II 232. nunc inopia reticere intelleguntur, tum iudicio viderentur; de or III 110. — II. de Chelidone reticuit, quoad potuit; Ver I 139. — III. ut aliquid reticere se dicat; orat 138. ut ea, quae statuisses dicenda, reticeres; ep V 2, 1. neque occultavit causam iracundiae suae neque reticendam putavit; Flac 87. non possum utriusque vestrum errorem reticere; Phil I 29. intellego reticere homines parentum iniurias; Cluent 17.

reticulum. Netz: reticulum ad nares sibi admovebat tenuissimo lino, minutis maculis, plenum rosae; Ver V 27.

retineo. zurückhalten, halten, anhalten, aufhalten, festhalten, fesseln, behaupten, bewahren, behalten: I. ut, cum sciatis, quo quaeque res inclinet, retinere aut ante possitis occurrere; rep II 45. ut alter (censor) de senatu movere velit, alter retineat; Cluent 122. — II. 1. quo minus: f. III, 2. civitates. — 2. ut: f. III, 2. alqd. — III, 1. homo sui inris dignitatisque retinens; Q fr I 2, 11. multis pater, optimus vir, nimium retinens equestris iuris et libertatis videtur; Planc 55. — 2. etsi rerum ipsarum varietas et magnitudo summa me delectatione retinebat; Bru 306. qui nos, quos favendo in communi causa retinere potuerunt, invidendo abalienarunt; ep I 7, 7. ordo ipse annalium mediocriter nos retinet quasi enumeratione fastorum; ep V 12, 5. (Varro) venit id temporis, ut retinendus esset; A XIII 33, a, 1 (33, 4). iste „claudus“, quem ad modum aiunt, „pilam“; retinere || pilam retinere ||, quod acceperat, testificari; Piso 69. retinendum hoc esse, deus ut beatus immortalisque sit; nat I 95. qui appetitus non satis a ratione retinentur; of I 102. cum Tarento amisso arcem tamen ille eius || Livius || retinisset; de or II 273. et domi dignitas et foris auctoritas retineretur; Sex Rose 136. ut nemo illo invito nec bona nec patriam nec vitam retinere posset; Ver III 81. ut metus absit, caritas retineatur; of II 24. cum videretis (civitates) nulla vi retineri, nullo periculo prohiberi potuisse, quo minus experirentur, equid . . .; Verr II 14. dignitatem: f. auctoritatem. ut et utilitas in amicitia et fides retineatur; Lael 88. fundum audio te hunc Bovillanum velle retinere; Q fr III 1, 3. credo Platonem vix putasse satis consonum fore, si hominem id aetatis in tam longo sermone diutius retinisset; A IV 16, 3. veterem morem ac maiorum instituta retinebant excellentes viri; rep V 1. videte, quam diligenter retineat ius tribuniciae potestatis; agr II 30. si semel civitas adimi potest, retineri libertas non potest; Caecin 96. morem: f. instituta. cuius ille ordinis nomen retinet; Sest 110. quos de publico nummos acceperat, retinuit omnes; Ver III 170. patriam: f. bona. pilam: f. alqd. retinet istam possessionem gratiae, libertatis; agr II 71.

fac, ut provinciam retineas in potestate rei publicae; ep XII 22, 4. qui religiones deorum immortalium retinere vult; Ver III 6. plura suscepi veritus, ne movere hominum studia viderer, retinere non posse; fin I 2. si veritatem volent retinere; Quinct 75. in omni calamitate retinetur aliquod vestigium libertatis; Rabir 16. aut sua pertinacia vitam amiserunt aut tua misericordia retinuerunt; Marcel 21. f. bona utilitatem: f. fidem. — IV. quem ad modum spectatissimum hominem civem retinere possemus; Caecin 102. quem ego hominem iudicem non retinuissem; Ver pr 31.

retinnio, wiederklingen: quod in vocibus nostrorum oratorum retinnit quiddam et resonat urbanus; Bru 171.

retorqueo, zurückwenden: retorquet oculos profecto saepe ad hanc urbem; Catil II 2.

retractatio, (retract.), Weigerung: ut sine retractatione libere dicere audent sapientes esse semper beatissimos; Tusc V 82. conficies igitur et quidem sine ulla dubitatione aut retractatione; A XIII 24, 2 (25, 1).

retracto, wieder vornehmen, verbessern, sich fröhnen: I, 1. augemus dolorem retractando; A VIII 9, 3. — 2. veniet tempus, sive retractabis sive properabis; Tusc I 76. — II. qui omnia diligenter retractarent; nat II 72. idem σύνταγμα nisi ad te retractatus; A XVI 3, 1.

retraho, zurückziehen, zurückhalten, hinziehen: si (Scipio) Hannibalem in Africam retraxisset; fin II 56. cum duo consules a re publica provinciarum foedere retraxisset; Sest 34. Licinium, cum iam manum ad tradendam pyxidem porrexisset, retraxisse; Cael 63.

retribuo, zurückgeben: cum illis exactae aetatis fructum retribuam; Q Rose 44.

retro, rückwärts, zurück: I. ut invertatur ordo et idem quasi sursum versus retroque dicatur; part or 24. si ingrediatur quis non ante, sed retro; fin V 35. quod tam longe retro respicere non possunt; Tusc V 6. vide rursus retro; fin V 83. — II. quid retro atque a tergo fieret, ne (Hannibal) laboraret; div I 49.

retrosum, umgekehrt: deinde retrorsum vicissim ex aethere aer (oritur), inde aqua; nat II 84.

retrudo, verbergen, verstecken: haec esse penitus in media philosophia retrusa atque abdita; de or I 87. quae (simulacra) iacent in tenebris ab isto retrusa; Ver I 7.

retundo, abtumpfen, unwirksam machen: cuius nuper ferrum rettuderim; Sulla 83. sunt partes agrorum aliae, quae acuta ingenia gignant, aliae, quae retusa || retusa ||; div I 79. cuius mucronem multis remediis maiores nostri rettuderunt; Cluent 123. quae (tela) ego quondam rettuderam; dom 63.

reveho, zurückbringen: illa eadem Diana Segestem Karthagine revecta; Ver IV 77.

revello, abreißen, aufreißen, tilgen: revelli claustra; Ver IV 52. cum id templum sublato aditu revulsis gradibus a coniuratorum reliquiis armis teneretur; Piso 23. honorificis verbis omnes iniurias revellimus superiores; A V 20, 1. qua (ianua) effracta et revulsa tota pateret provincia; Muren 33. cum tabulam, in qua nomina civitate donatorum incisa essent, revelli iussisset; ep XIII 36, 1. is vincula revellit indiciorum; Caecin 70.

revenio, zurückkehren: cum Mancinus domum revenisset; de or I 181. cum miles domum revenisset; de or I 170.

reverentia, Achtung: adhibenda est quaedam reverentia adversus homines || [adv. hom.] || et optimi cuiusque et reliquorum; of I 99.

revereor, fürchten, hochachten: per quam (ob-

servantiam) aetate aut sapientia antecedentes reveremur || veneremur || et colimus; in II 66. multa adversa reverens nostra vehitur ratio; Tusc I 73. dicam non reverens adsentandi suspicionem; de or II 122.

reversio, Umkehr, Rückkehr, Wiederkehr: I. expositi perfectionis consilium; nunc reversionis, quae plus admirationis habet, breviter exponam; Phil I 7. — II. (sol) binas in singulis annis reversiones ab extremo contrarias facit; nat II 102. — III. exponam vobis breviter consilium et perfectionis et reversionis meae; Phil I 1. f. I. — IV. quam valde ille (Brutus) reditu vel potius reversione mea laetatus! A XVI 7, 5. quarum (februm) reversione et motu quid potest esse constantius? nat III 24.

revertor, zurückkehren, zurückkommen, umkehren, sich wenden: I, 1. Ser. Sulpicius cum aliqua perveniendi ad M. Antonium spe profectus est, nulla revertendi; Phil IX 2. — 2. ad eundem fontem revertendum est, aegritudinem omnem procul abesse a sapiente; Tusc III 82. — II. (Plancus) ita maestus rediit, ut retractus, non reversus videretur; Phil VI 10. nisi ad superiorem consuetudinem revertisses; ep IX 24, 2. ad illum animum meum reverti pristinum; ep X 28, 1. ipse, ne quo inciderem, reverti Formias; A VIII 3, 7. f. cives. ut, cum animus Eudemi e corpore excesserit, tum domum revertisse videatur; div I 53. ut in eam civitatem boni viri et boni cives nulla ignominia notati non revertantur, in quam tot nefariorum scelerum condemnati reverterunt; ep VI 6, 11. ut dignitas iam in patriam revertisset; sen 5. ut reliqui menses in suam rationem reverterentur; Ver II 130. cum omnes perspicere ad istum illos nummos revertisse; Ver II 61. utilitas aut in corpore posita est aut in extrariis rebus; quarum tamen rerum multo maxima pars ad corporis commodum revertitur; inv II 168. nec praeteritum tempus umquam revertitur; Cato 69. viri: f. cives. — III. cum (Lucullus) victor a Mithridatico bello revertisset; Ac II 3.

revinco, widerlegen: numquam hic neque suo neque amicorum iudicio revincetur; Arch 11.

reviresco, wieder erstarben: impolitae res ad renovandum bellum revirescent; prov 34. qui senatum dolent ad auctoritatis pristinae spem revirescere; Phil VII 1.

reviso, besichtigen, besuchen: revise nos aliquando; A I 18, 8. rogo nos revisas; A IV 14, 2. cum poteris, revises nos; A XII 50. hic (Quinctius) cum rem Gallicanam cuperet revisere; Quinct 23.

revivisco (revivesco), wieder aufleben, auferstehen, sich erholen: revivescat M. Curio aut eorum aliquis; par 38. adventu nostro reviviscunt; A V 16, 3. ut (causa) iam simul cum re publica necessario revivescat atque recreetur; ep VI 10, 5. omnes (civitates) suis legibus et iudiciis usae *αὐροῦσθαι* adeptae revixerunt; A VI 2, 4. posteaquam reviviscere memoriam ac desiderium mei vidit; har resp 48. si maiestas populi Romani revixisset; Sest 83. memoria: f. desiderium. ut speciem aliquam viderer videre quasi reviviscantis rei publicae; ep IV 4, 3.

revocatio, Abrufen, Zurückrufen: I, 1. receptui signum aut revocationem a bello audire non possumus; Phil XIII 15. — 2. levationem aegritudinis (Epicurus) in duabus rebus ponit, avocatione a cogitanda molestia et revocatione ad contemplandas voluptates; Tusc III 33. — II. quae (astra) solstitiali se et brumali revocatione converterent; Tim 34.

revoco, zurückrufen, vorrufen, wieder vorladen, abrufen, zurückbringen, widerrufen, erneuern, zurückführen, verweisen, beziehen: I, 1. revocari oportere a maerore ad cogitationem bonorum

conveniret mihi cum Epicuro; Tusc III 46. — 2. qua (oratione animus) hortari ad decus, revocare a || ab || flagitio possit; leg I 62. quid revocante et receptui canente senatu properet dimicare? Phil XII 8. revocat virtus vel potius reprehendit manu; Ac II 139. — II. me ad pristina studia revocavi; Bru 11. (Hortensius) revocare se ad industriam coepit; Bru 323. ut se ipse revocet; orat 137. non te eius lacrimae, non senectus, non hospitii ius atque nomen a scelere aliquam ad partem humanitatis revocare potuit? Ver V 108. quoniam me ad XII tabulas revocas; Tul 51. quotiens (ego hunc vidi) revocatam eandem rem dicere commutatis verbis atque sententiis! Arch 18. revocabantur ab universis; Sest 120. nisi me e medio cursu clara voce patria revocasset; of III 121. nec velim quasi decurso spatio ad carceres a calce revocari; Cato 83. sed me ipse revoco; A XIII 1, 2. non omnia, quaecumque loquimur, mihi videntur ad artem et ad praecepta esse revocanda; de or II 44. qui (Parmenides) bellum, qui discordiam, qui cupiditatem ceteraque generis eiusdem ad deum revocat; nat I 28. revocate iam animos vestros ab hac subtili nostra disputatione ad universam rem publicam; dom 142. bellum, al.: f. alqd. quas (litteras) iracundius scripseram et revocare cupiebam; Q fr I 2, 12. neque meam mentem non domum saepe revocat exanimata uxor; Catil IV 3. ut ad haec revocetur oratio; of I 135. cum sperarem aliquando ad vestrum consilium auctoritatemque rem publicam esse revocatam; Phil I 1. in reo pecunia absoluto rursusque revocato; part or 124. quae (studia) longo intervallo intermissa revocavi; Tusc I 1. nullum unquam verbum, quod revocare vellet, emisit; fr I 11.

revolo, zurückfliegen: (dux) revolat, ut ipse quoque quiescat; nat II 125.

revolve, zurückbringen, wälzen: nec ad eius causae seposita argumenta revolve nos oportet; de or II 130. ad patris revolve sententiam; Ac II 148. revolve identidem in Tusculanum; A XIII 26, 1. quae pro reo dicentur, omnia necessario a tempore atque homine ad communes rerum et generum summas revolvuntur; de or II 135. ut in iis locis revolvatur || pervolvatur || animus; de or II 149. >Draco serpit subter superaque revolvens sese<; nat II 106.

reus, Angeflagter, verflagt (vgl. rea): I, 1. cum reus sine patrono atque advocatis fuisset; Ver II 74. si aliam ob causam, ac dicit se reus fecisse, demonstrabitur esse factum; inv II 74. quod (peccatum) sponte sua reus punitus sit; inv II 80. — 2. reus Milonis lege Plotia fuit Clodius, quoad vixit; Milo 35. nunc reus erat apud Crassum Divitem Vettius de vi; A II 24, 4. — II, 1. qui ipse solus reum absolutum condemnet; Ver II 79. qui reum suum adduceret; Ver pr 6. reos appello non eos modo, qui arguuntur, sed omnes, quorum de re deceptatur; sic enim olim loquebantur; de or II 183. reos appello, quorum res est; de or II 321. citatur reus; causa agitur Syracusis; Ver II 68. ut innocentem reum condemnarent; Cluent 77. f. absolvo. M. Laterensem, hominem studiosissimum et dignitatis et salutis meae, reum sibi hunc potissimum delegisse; Planc 2. homo in urbem ab illis deducitur ac reus fit; inv II 15. ne absentes homines in provinciis rei fierent rerum capitalium; Ver II 95. propter caelati argenti cupiditatem reos fieri rerum capitalium; Ver IV 41. Gabinium de ambitu reum fecit P. Sulla subscribente privigno Memmio, fratre Caecilio, Sulla filio; Q fr III 3, 2. criminibus illis pro rege se supponit reum; Deiot 42. reus est maximis criminibus in iudicium vocatus; Ver II 142. — 2. qui reo custodiam decrevit; Catil IV 10. quin etiam parens tuus consul reo de pecuniis repetundis Catilinae fuit advocatus; Sulla 81. — 2. dicendi ab reo potestas (non) erat;

Cluent 93. quod si in alium reum diceretur, incredibile videretur; Ver I 44. patronus pro reo dicens; fin IV 22. qui Sthenium absentem in reos rettulerit; Ver V 109. — III. nemo fere est, qui sui periculi iudex non sibi se aequiorem quam reo praebat; Deiot 4. — IV, 1. quod copiose reorum causas defendere solerent; Ver II 191. — 2. ut praevaricationem accusator esse definiat omnem iudicii corruptelam ab reo; part or 124. si existimabit iudicium accusatoris in reum pro aliquo praecindicio valere oportere; Muren 60. — V. quam ob rem mihi optatum || optandum || illud est, in hoc reo finem accusandi facere; Ver V 183.

rex, König, Herrscher, Königssohn: I, 1. nostri consules regem inimicissimum moenibus iam appropinquantem monuerunt, a veneno ut caveret; fin V 64. omnia illa, quae reges omnes, qui Europam Asianque tenuerunt, semper summa religione coluerunt, perverteris; har resp 28. rex Ptolomaeus, qui si nondum erat ipse a senatu socius appellatus, erat tamen frater eius regis, qui cum esset in eadem causa, iam erat a senatu illum honorem consecutus; Sest 57. ut rex putaretur unus esse in caelo; rep I 56. quod neque reges nostri fecerunt neque ii, qui regibus exactis regnum occupare voluerunt; Phil V 17. simul atque se inflexit hic rex in dominatum iniustiorum; rep II 48. meam domum L. Claudius, rex sacrorum, pontifices minores omni religione una mente liberaverunt; har resp 12. cum reges popularesve homines largitiones aliquas proponunt; of II 21. reges ii statuerunt id (candelabrum) secum in Syriam reportare; Ver IV 64. tenent: f. colunt. omnes reges, populi, nationes utuntur auspiciis; div II 81. — 2. sic repente anuli beneficio (Gyges) rex exortus est Lydiae; of III 38. regem illum voluit esse, qui consulit ut parens populo; rep II 47. — II, 1. alter est rex iudicio senatus per nos, pecunia Brogitarus per te appellatus; har resp 29. f. I, 1. consequitur. uti decem reges aearii, vectigalium domini constituerentur legis agrariae simulatione atque nomine; agr II 15. ut Masinissam convenirem regem; rep VI 9. nos post reges exactos servitutis oblivio ceperat; Phil III 9. f. I, faciunt. cum esset habendus rex, quicumque genere regio natus esset; rep I 50. non regno, sed rege liberati videmur; interfecto enim rege regios omnes nutus tuemur; ep XII 1, 1. moneo: f. I, 1. appropinquat. quorum maiores Antiochum regem classe Persemque superarunt; imp Pomp 55. cum penes unum est omnium summa rerum, regem illum unum vocamus; rep I 42. — 2. quae (domus) Hieronis regis fuit; Ver IV 118. — 3. qui non abstulit a rege, sed qui maximam regi pecuniam credidit; Rab Post 38. his idem propositum fuit, quod regibus, ut ne qua re egerent, ne cui parerent; of I 70. auctoritatem senatus regi Aegyptio vendidit; Piso 48. — 4. ut tum (populus Romanus) carere rege, sic pulso Tarquinio nomen regis audire non poterat; rep II 52. libero: f. I, interficio. quo modo adsequi poterat Lacedaemo, ut bonis uteretur iustisque regibus? reg I 50. — 5. aufero a: f. 3. credo. ut plusculum sibi iuris populus ascisceret liberatus a regibus; rep II 57. omnes in illo sunt rege virtutes; Deiot 26. videsne minus quadringentorum annorum esse hanc urbem, ut sine regibus sit? rep I 58. — III. iratum te regi Deiotaro fuisse non erant nescii; Deiot 8. — IV, 1. cum regis eius aequitatem et sapientiam a maioribus suis accepissent; Tusc IV 3. dico pro capite fortunisque regis; Deiot 1. et a regum et a patrum dominatione solere in libertatem rem populi vindicari; rep I 48. stuprata per vim Lucretia a regis filio; fin II 66. fortunae: f. caput. frater: f. I, 1. consequitur. sic regum, sic imperatorum imperia civibus sociisque praesunt ut corporibus animus; rep III 37. alterius res vehementer et opes regis et nomen

auerunt; Muren 33. tyranni; nam hoc nomen Graeci regis iniusti esse voluerunt; rep II 49. f. II, 4. careo. opes: f. nomen. qui cum regum potestatem non tulissent; Sest 137. sapientia: f. aequitas. regis Alexandri testamento regnum illud populi Romani esse factum; agr I 1. Artemisia illa, Mausoli, Cariae regis, uxor; Tusc III 75. — 2. qui bellum illud superbius cum Mithridate rege gesserunt; Ver II 159. cum T. Tatio, rege Sabinorum, foedus icit; rep II 13. — V. id (Capitolium) C. Verres ab regibus ornari non passus est; Ver IV 71. frugi hominem dici non multum habet laudis in rege; Deiot 26. post: f. II, 1. exigo.

rhetor, Lehrer der Beredsamkeit, Rhetor: I. quoniam quidem concessum est rhetoribus ementiri in historiis, ut aliquid dicere possint argutius; Bru 42. unum putasti satis esse non modo in una familia rhetorem, sed paene in tota civitate; de or II 10. hanc *ἑπικαλλῶν* rhetores, *μετωνομίαν* grammatici vocant; orat 93. — II, 1. eos, qui rhetores nominarentur et qui dicendi praecepta traderent, nihil plane tenere; de or I 84. — 2. quasi vero perpetua oratio rhetorum solum, non etiam philosophorum sit; fin II 17. — 3. duo milia iugerum campi Leontini Sex. Clodio rhetori adsignasti; Phil II 43. concedo: f. I. dicunt. — III. quasi non illa sint propria rhetorum; de or III 122. — IV. qui eam (civilem scientiam) putant omnem rhetoris vi et artificio contineri; inv I 6. hinc rhetorum campus de Marathone, Salamine; of I 61. ne rhetorum aperiamus mysteria; Tusc IV 55. Aristoteles tribus in generibus rerum versari rhetoris officium putavit, demonstrativo, deliberativo, iudiciali; inv I 7. nunc his praeceptionibus rhetorum ad usum oratorum contentos nos esse oportebit; inv I 86. Cicero tuus summo studio est Paeonii sui rhetoris; Q fr III 3, 4. vis: f. artificium.

rhetorica f. rethoricus, B, b.

rhetorice, rednerisch, wortreich: potest id rhetorice et augeri et ornari; fin III 26. rhetorice nos mavis quam dialectice disputare? fin II 17. hanc mortem rhetorice et tragice ornare potuerunt; Bru 43.

rhetoricus, rednerisch, rhetorisch, fem. Rednerin: A. quibus in rebus versatur ars et facultas oratoria, eas res materiam artis rhetoricae nominamus; inv I 7. materia nobis rhetoricae videtur artis, quam Aristoteli visam esse diximus; partes autem eae, quas plerique dixerunt, inventio, dispositio, elocutio, memoria, pronuntiatio; inv I 9. qui artem rhetoricam scribat; inv I 9. altera (familia) non nullam rhetoricae quoque artis sibi curam adsumebat; inv II 8. qui artes rhetoricas exponunt; de or III 75. Aristoteles principio artis rhetoricae dicit . . . orat 114. quodsi tantam vim rerum maximarum arte sua rhetorici illi doctores complecterentur; de or I 86. de qua (vitae dignitate) nihil rhetorici isti doctores in praeceptis suis reliquissent; de or I 87. ceteros libros artis suae nomine, hos rhetoricos et inscribunt et appellant; de or I 55. nec te rhetoricis nunc quibusdam libris, quos tu agrestes putas, insequor ut erudiam; de or II 10. nostro more aliquando, non rhetorico, loquamur; de or I 133. — B, a. magistri, qui rethorici vocantur; de or I 52. — b, I. eius (rationis) quaedam magna et ampla pars est artificiosa eloquentia, quam rhetoricam vocant; inv I 6. — II. de inventionem, prima ac maxima parte rhetoricae, satis dictum videtur; inv II 178.

rho. Quot R: ut Demosthenem scribit Phalereus, cum RHO dicere nequiret, exercitatione fecisse || effecisse ||, ut planissime diceret; div II 96.

rhythmicus, Lehrer des Rhythmus, Rhythmicus: nec sunt haec rhythmicorum aut musicorum acerrima norma dirigenda; de or III 190.

ricinium, Ropftuch: I. extenuato sumpto

tribus riciniis; leg II 59. — 2. de tribus riciniis || riciniis || et pleraque illa Solonis sunt; leg II 64.

riectum, Rhund: ut rictum eius ac mentum paulo sit attritius; Ver IV 94.

rideo, lachen, lächeln, auslachen, verlachen: I, 1. ut, si ridere concessum sit, vituperetur tamen cachinnatio; Tusc IV 66. — 2. tum ille (Hortensius) ridens: tollendum; Ac II 148. cum mihi erit exploratum te libenter esse risurum; ep IX 10, 3. quid aliud fuit, in quo contio rideret, nisi illa vultus et vocis imitatio? de or II 242. mirabile videtur, quod non rideat haruspex, cum haruspicem viderit; nat I 71. — II. acc. c. inf.: f. III. hominem. — III. cum derideantur; nam si riderentur, esset id ipsum Atticorum; opt gen 11. dum illum rideo; ep II 9, 2. haec ridetur vel sola vel maxime, quae notant et signant || designant || turpitudinem aliquam non turpiter; de or II 236. nihil magis ridetur, quam quod est praeter expectationem; de or II 284. nihil mihi tam deesse scito, quam quicum haec familiariter doctaque rideam; ep XII 18, 2. rideamus *γέλωτα σαρκάντων*; ep VII 25, 1. sua contio risit hominem, hominemque eum in contione de religionibus neglectis conqueri; har resp 8. nec insignis improbitas nec rursus miseria insignis agitata ridetur; de or II 237. ioca tua plena facietiarum de haeresi Vestoriana risisse me satis; A XIV 14, 1. miseriam: f. improbitatem. tum eius non sal, sed natura ridetur; de or II 279. risi „nivem atram“; Q fr II 11, 1. salem: f. naturam.

ridicule, scherzhaft, witzig, lächerlich: I. cum multa conligeres ridicule ac facete; de or I 243. haec ridicule et facete explicans; Bru 198. — II. homo ridicule insanus; Ver IV 148. — III. nos ridicule, si dicimus: „ille patrem strangulavit“; ep IX 22, 4.

ridiculus, scherzhaft, witzig, lächerlich, komisch: A. Glancia cum primis ridiculus; Bru 224. in re est item ridiculum, quod ex quadam depravata imitatione sumi solet; de or II 242. in dicto ridiculum est id, quod verbi aut sententiae quodam acumine movetur; de or II 244. ne tu accusator esses ridiculus; Sex Rose 50. consul cavillator genere illo moroso, facie magis quam facietis ridiculus; A I 13, 2. Cn. Sicinius homo impurus, sed admodum ridiculus; Bru 216. Tutor, mimus vetus oppido ridiculus; de or II 259. o rem ridiculam! Ver IV 146. — B, I. non esse omnia ridicula faceta; de or II 251. ridiculo sic usurum oratorem, ut nec nimis frequenti, ne scurrile sit, nec subobsceno, ne mimicum; orat 88. me etiam illa valde movent stomachosa et quasi submorosa ridicula; de or II 279. — II, 1. in iaciendo mittendoque ridiculo; orat 87. inveni ridicula et salsa multa Graecorum; de or II 217. sed ridicula missa; ep IX 7, 2. f. iacio. — 2. ntor: f. I. est. — 3. quae sunt a me in secundo libro „de oratore“ disputata de ridiculis; ep VII 32, 2. — III. quae sint, quod ridiculi proprium est, subterpita; de or II 264. — IV. quae sint genera ridiculi; de or II 235. cum ad ipsa ridiculorum genera venerimus; de or II 239. esse notissimum ridiculi genus, cum aliud expectamus, aliud dicitur; de or II 255. huius genus ridiculi insigni aliqua et nota re notari volo; de or II 259. huic generi quasi contrarium est ridiculi genus patientis ac lenis || lenti ||; de or II 279. locus et regio quasi ridiculi turpitudine et deformitate quadam continetur; de or II 236. — V. cum studiose de absentibus detrahendi causa aut per ridiculum aut severe || severe || maledice dicitur; of I 134.

rigeo, starren: quod (ceterae partes) aut frigore rigeant aut urantur calore; Tusc I 69.

rigidus, starr, steif, hart: cum (ibes) sint aves excelsae, cruribus rigidis; nat I 101. Canachi

signa rigidiora esse quam ut imitentur veritatem; Bru 70.

riġo, trānfen: »Romani nominis altrix, Martia, quae parvos Mavortis semine natos uberibus gravidis vitali rore rigabat«; div I 20.

rima, Spalte, Riß: reliquae (tabernae) rimas agunt; A XIV 9, 1.

rimor, durchforſchen: id quoque rimatur, quantum potest, Posidonius; div I 130.

ripa, Ufer: I. cum plebes prope ripam Anionis || Anienis || ad tertium miliarium consedisset; Bru 54. ut nos quasi extra ripas diffluentes coërceret; Bru 316. nos in viridi opacaque ripa inambulantes; leg I 15. quod urbem perennis annis posuit in ripa; rep II 10. — II. adde huc riparum vestitus viridissimos; nat II 98.

ripula, fleines Ufer: haec ζωογοργαφία ripulae videtur habitura celerem satietatem; A XV 16, a.

risus, Lachen, Heiterkeit, Spott: I. qui risus classe devicta multas ipsi lacrimas attulit; nat II 7. medicis quidam est risus consecutus; ep V 2, 2. erumpit: f. est. de risu quinque sunt quae quaerantur: unum, quid sit; alterum, unde sit; tertium, sitne oratoris [velle] risum movere; quartum, quatenus; quintum, quae sint genera ridiculi. atque illud primum, quid sit ipse risus, quo pacto concitetur, ubi sit, quo modo existat atque ita repente erumpat, ut eum cupientes tenere nequeamus, et quo modo simul latera, os, venas, oculos, vultum occupet, viderit Democritus; de or II 235. existit, occupat: f. est. ut testem omnium risus obrueret; de or II 285. — II. 1. concito: f. I. est. quam ego risum nostrum desidero! ep II 13, 3. in rebus tristissimis quantos excitat risus! Phil III 21. leve est totum hoc risum movere; de or II 218. exponamus genera ipsa summam, quae risum maxime moveant; de or II 248. f. I. est. risum vix tenebam; Bru 293. f. I. est. — 2. quaero de: f. I. est. gemitum in risu maximos transfero; ep IX 26, 2. — III. populus cum risu acclamavit; Caecin 28. etsi ista iam ad risum; A XIV 11, 1.

rite, nach Vorschrift, gefehlich, mit Recht, gemöhnlidh: quae (scientia) potest appellari rite sapientia; fin II 37. hunc deum rite beatum dixerimus; nat I 52. ludi sunt non rite facti; har resp 23. quid aut laudari rite aut vituperari potest? leg I 51.

ritualis, die religiösen Gebräuche betreffend: quod Etruscorum declarant et haruspici et fulgurales et rituales libri; div I 72.

ritus, religiöser Gebrauch, Gewohnheit: I. »ritus familiae patrumque servanto«; leg II 19. — II. quibusnam verbis aut quo ritu civis domum consecraret; dom 132. quae (tempestates) populi Romani ritibus consecratae sunt; nat III 51. ut initientur (mulieres) eo ritu Cereri, quo Romae initiantur; leg II 37. erat ei vivendum latronum ritu; Phil II 62.

rivalis, Nebenbuhler: Hirus quam ineptus, quam se ipse amans sine rivali! Q fr III 8, 4.

rivalitas, Nebenbuhlerſchaft, Eiferſucht: quae (aemulatio) rivalitati similis est; Tusc IV 56.

rivulus, Bächlein, Kanal: I. in fluxit non tenuis quidam e Graecia rivulus in hanc urbem, sed abundantissimus amnis illarum disciplinarum et artium; rep II 34. — II. tardi ingenii est rivulus consecrari, fontes rerum non videre; de or II 117.

rivus, Bach: I. partium distributio saepe [est] infinitior, tamquam rivorum a fonte diductio; Top 33. — II. quid magnum naufragum illum in rivum esse lapsum? fat 5.

rixa, Streit: I. etsi Academiae nostrae cum eo (Zenone) magna rixa est; ep IX 22, 1. — II. in quorum rixam si Academicus incurrerit; Ac fr 20 (3. 25).

rixor, streiten: cum esset cum eo de amicula rixatus; de or II 240.

roboro, kräftigen: quod educata huius nutritis eloquentia et ipsa se postea colorat et roborat; orat 42. cum eam (gravitatem Cato) ipse perpetua constantia roboravisset; of I 112.

robur, Eichenholz, Festigkeit, Stärke, Stern: I. 1. cum paulum iam roboris accessisset aetati; Cael 73. quantum in cuiusque animo roboris est atque nervorum; ep VI 1, 3. — 2. quod est firmamentum ac robur totius accusationis; Muren 58. haec (auxilia) sunt nostra robora; A VI 5, 3. — II. 1. quis robur illud cecidit, dolavit, inscripsit? div II 86. — 2. non est (sapiens) e saxo sculptus aut e robore dolatus; Ac II 101. sortes erupisse in robore insculptas priscarum litterarum notis; div II 85. sunt aliae virtutes, quae in ingenii aliqua facultate aut animi magnitudine ac robore (videntur) positae; de or II 343. cum versaris in optimorum civium vel flore vel robore; orat 34. — III. alqd: f. I, 1. — IV, 1. usu armorum et militum robore inferiores eramus; ep VI 1, 5. — 2. cum iam a firmissimo robore copiarum suarum relictus esset; dom 67.

robustus, starf, kräftig: quanto est ipse (Caesar) robustior; A IX 2, a, 1. robustus animus et excelsus omni est liber cura et angore; fin I 49. est Q. Caecili Bassi robustus et victor exercitus; Phil XI 32. tum est robusta illa et stabilis fortitudo; Tusc IV 51. omne malum nascens facile opprimitur, inveteratum fit plerumque robustius; Phil V 31. si nostram rem publicam nobis et nascentem et crescentem et adultam et iam firmam atque robustam ostendero; rep II 3.

rodo, benagen, verfeinern: quod clipeos Lanuvii mures rosissent; div II 59. Caesaris munera rosit; Phil XIII 27.

rogatio, Gefechesvorſchlag, Antrag, Bitte: I, 1. aut non respondendo aut male respondendo longius rogationem procedere non sinit; inv I 54. valent apud Caesarem non tam ambitiosae rogationes quam necessariae; ep VI 12, 2. rogatio atque huic finitima quasi percontatio expositioque sententiae suae; de or III 203. — 2. haec lex, haec rogatio est? dom 44. — II. ut consules populum cohortarentur ad rogationem accipiendam; A I 14, 5. adlata est nobis rogatio de pernicie mea; A III 4. qui (C. Mancinus), ut Numantinis dederetur, rogationem suavit eam, quam L. Furius, Sex. Atilius ex senatus consulto ferebant; of III 109. cum dies venisset rogationi ex senatus consulto ferendae; A I 14, 5. promulgantur uno eodemque tempore rogationes ab eodem tribuno de mea pernicie et de provinciis consulum nominatim; Sest 25. suadeo: f. fero. — III. finitimus: f. I, 1. de or II 203. — IV. causa rogationis fuit gratiosa; Plane 25. statim iter Brundisium versus contuli ante diem rogationis; A III 4. ratione rogationis imprudens ab eo, quod concessit, ad id, quod non vult concedere, deducendus est; inv I 54. — V, 1. hac rogatione non indicuntur sententia, sed legis vitium corrigebatur; Sulla 63. Cn Pompeius rogatione sua et de re et de causa iudicavit; Milo 15. — 2. quae (poena) ne in ipsa quidem rogatione praescripta est; dom 83.

rogatiuncula, Frage, Antrag: ea te ex una rogatiuncula fecisse; dom 51. quae manus significet illum (Chyrsippum) in hac esse rogatiuncula delectatum; fin I 39.

rogator, Antragsteller, Stimmenjammler: I. haruspices introducti responderunt non fuisse iustum comitorum rogatorem; nat II 10. — II, 1. quando illa dignitate rogatores, diribitores custodesque vidistis? sen 28. — 2. quamquam haec epistula non suavis est, sed rogatoris; A XVI 16, 9.

rogatus, Bitte, Ersuchen: cogor non num-

quam homines non optime de me meritis rogatu eorum, qui bene meriti sunt, defendere; ep VII 1, 4. cum rogatu sociorum nomen hominis audacissimi detuli; Ver I 15. ei (Demetrio Megae) Dolabella rogatu meo civitatem a Caesare impetravit; ep XIII 36, 1. feci non invitus, ut prodessem multis rogatu tuo; Lael 4. cum hanc causam Siculorum rogatu recepissem; Ver pr 34. Thyillus te rogat et ego eius rogatu *Ἐρωλευδῶν πάτρια*; A I 9, 2.

rogito, fragen: regum sunt haec imperia: „animadvertite et dicto pare“ et „praeter rogatum † si pie“ || si quid, al. ||; Rab Post 29.

rogo, befragen, fragen, beantragen, zur Wahl vorschlagen, ersuchen, bitten: I, 1, a. hocine a maioribus accepimus ius rogandi? Phil I 26. — b. quae posteaquam iste omnia abstulit alia rogando, alia poscendo, alia sumendo; Ver II 84. — 2, a. etiamsi iure esset rogatum; Sest 73. — b. profecto hinc natum est: „malo emere quam rogare“; Ver IV 12. ego non iustus, qui et consul rogavi et augur et auspicio? nat II 11. mortuo rege Pompilio Tullum Hostilium populum regem interrege rogante comitiis curiatis creavit; rep II 31. si, tribuno plebis rogante, „VELITIS IUBEATISNE“, Fidulii centum se velle et iubere dixerint; dom 80. — II, 1. Caesar dixit se senatui roganti de Marcello ne ominis || hominis || quidem causa negaturum; ep IV 4, 3. estne aut tui pudoris aut nostri primum rogare de die, deinde plus annua postulare? ep VII 23, 1 — 2. rogavit, essentne fusi hostes; fin II 97. — 3. ab omni societate rei publicae paupers facessant rogemus; leg I 39. cum (Patro), idem ad te scriberem, rogasset; ep XIII 1, 3. maxime rogo, nos quam primum revisas; A IV 14, 2. quod rogas, curem, ut scias, quid Pompeius agat; A VII 12, 1. — 4. rogare et orare, ne illos supplices aspernarer; div Caec 3. — 5. hortatur et rogat, ut arent, ut serant; Ver IV 44. — 6. si ruere vellem, boni viri me, ut id ne facerem, rogarent; Plane 91. — III. Servilius rogatis rem distulit; ep X 16, 1. numquam nobis ad rogatum respondent, semper accusatori plus quam ad rogatum; Flac 10. hoc per legatos rogandum est? Phil V 27. (Ti. Grachus) comitia consulibus rogandis habuit; div I 33. cum consulatus petebatur, non rogabatur; Phil II 76. Iulias leges et ceteras illo consule rogatas iure latas negant; prov 45. ut (senator) loco dicat, id est rogatus; leg III 40. causa sero perorata sententias se rogaturum negavit; Q fr II 1, 1. mittit rogatum vasa ea; Ver IV 63. — IV, 1. alqm—de: §. 5. Vatin 10. — 2. cum (Demosthenes) rogaretur, quid in dicendo esset primum; de or III 213. — 3. te rogo, ne intermittas scribere ad me; A XI 10, 2. quod Attica nostra rogat te, ne tristis sis; A XIII 19, 1. §. 5. ep XIII 1, 2. — 4. te in maiorem modum rogo, ut C. Curtii rem meam putes esse; ep XIII 5, 3. te rogo, ut me hinc expedias; A XI 18, 1. quod ut facias, te vehementer etiam atque etiam rogo; A XVI 16, 18. eum (regem) pluribus verbis rogat, ut id ad se mitat; Ver IV 64. — 5. hoc te vehementer etiam atque etiam rogo; ep XIII 5, 3. hoc te ita rogo, ut maiore studio rogare non possim; Q fr I 2, 11. quae te de te ipso rogare; Vatin 10. nunc te illud primum rogabo, ne quid invitus mea causa facias; ep XIII 1, 2. Racilius de privatis me primum sententiam rogavit; Q fr II 1, 5. Marcellinus sententiam primum rogatus; A IV 2, 4.

rogus, Scheiterhaufen: I. cum (Callanus) inscenderet in rogam ardentem; div I 47. — II, 1. quod (lex) »rogum bustumve novum« vetat »propius sexaginta pedes adigi || adici || aedes alienas invito domino«; leg II 61. beatam vitam usque ad illum a Cyro exstructum rogam pertulisset; fin III 76. »rogum ascea ne polito«; leg II 59. — 2. Metellum multi filii filiae, nepotes neptes in rogam imposu-

erunt; Tusc I 85. inscendo in: §. I. — III. usque ad: §. II, 1. exstruo.

roso, trübseln: me delectant pocula minuta atque rostantia; Cato 46.

ros, Tau, Raß: I. »cum primum gelidos rores aurora remittit«; div I 14. — II. »quae (Martia) parvos uberibus gravidis vitali rore rigabat«; div I 20.

rosa, Roße, Rosenfranz: I. reticulum ad nares sibi admovebat plenum rosae; Ver V 27. — II, 1. sertis redimiri iubebis et rosa? Tusc III 43. — 2. an tu me in viola putabas aut in rosa dicere? Tusc V 73.

rostratus, mit einem Schnabel: intentio est: »rostrata navis in portu deprehensa est«; inv II 98.

rostrum, Schnabel, Rüssel, Schnauze, Schiffsschnabel, pl. Rednerbüchse: I. non curia vires meas desiderat, non rostra; Cato 32. — II, 1. iam M. Antonii in eis ipsis rostris, in quibus ille rem publicam constantissime consul defenderat quaeque censor imperatoris manubiis ornarat, positum caput fuit; de or III 10. — 2. rem a subselliis ad rostra detulit; Cluent 111. hi habitabant in rostris; Bru 305. pono in: §. 1. sedebat in rostris conlega tuus; Phil II 85. cui si statuum in rostris decreto vestro statueritis; Phil IX 10. — III. cibum (animalia) partim unguum tenacitate adripiunt, partim aduncitate rostrorum; nat II 122. — IV, 1. sus rostro si humi A litteram impresserit; div I 23. — 2. ut semper in rostris curiam defenderim; Piso 7. §. II, 1.

rota, Rad: I. »hunc tangit rota fervida solis«; H IV, a, 527. — II, 1. ne tum quidem fortunae rotam pertimescebat; Piso 22. — 2. (philosophus) putatur dicere in rotam beatam vitam non escendere; Tusc V 24.

rotunde, abgerundet: ista ipsa, regem, dictatorem, divitem solum esse sapientem, a te quidem apte ac rotunde; fin IV 7.

rotundo, abrunden: (ignem) ad volubilitatem rotundavit; Tim 35.

rotundus (rut.), rund, abgerundet: A. cum ei (Isocrati) Theodorus praefractor nec satis, ut ita dicam, rotundus (videretur); orat 40. rotundum ut caelum terraque ut media sit; de or III 178. erat verborum apta et quasi rotunda constructio; Bru 272. quae conversione rotunda circum medium feruntur; nat II 84. qualis sit volubilis et rotundus deus; nat II 46. quae (stellae) globosae et rotundae circulos suos conficiunt; rep VI 15. — B. qui (locus) est idem infimus in rotundo; Tusc V 69.

rubeo, erröten: rubeo, mihi crede; A XV 4, 3. haerere homo, versari, rubere; Ver II 187.

ruber, rot: ea genera beluarum, quae in rubro mari Indiae gignantur; nat I 97. cum ad Saxa rubra venisset, Phil II 77.

rubeta, Großsch: inest in || † in revis et, in rubetis et || ranunculis vis et natura quaedam; div I 15

rubor, Röte, Schamröte, Schamhaftigkeit: I. ex quo fit, ut pudorem rubor consequatur; Tusc IV 19. — II. fucati medicamenta candoris et ruboris omnia repellentur; orat 79. praestet idem (orator) ingenuitatem et ruborem suum verborum turpitudine et rerum obscenitate vitanda; de or II 242. — III. medicamenta: §. II fucio.

ructo, aufstoßen: I. unde tu nos turpissime ructando eieicisti; Piso 13. — II. magister equitum, cui ructare turpe esset; Phil II 63. confer sudantes, ructantes; Tusc V 100.

ructus, Aufstoßen: illi (Stoici) etiam crepitus aiunt aequae liberos ac ructus esse oportere; ep IX 22, 5.

rudens, Seil, Schiffstau: I. non sane optabilis ista rudentibus apta fortuna; Tusc V 40. — II est

quasi rudentis explicatio sic traductio temporis; div I 127.

rudis, roh, unausgebildet, unfertig, halbfertig, unerfahren, unfundig: A. in minoribus navigiis rudem esse [s e] confiteri, quinquerebus autem gubernare didicisse; de or I 174. aliud est in communi vita et vulgari hominum consuetudine non hebetem nec rudem (esse); de or I 248. idem nec rudis in iure civili; Bru 129. qui omnium rerum rudis esse videatur; Tusc I 57. (animos) teneros et rudes cum acceperunt; leg I 47. significant formam quandam ingenii, sed admodum impolitam et plane rudem; Bru 294. imperiti homines, rerum omnium rudes; Flac 16. L. Sulla, non rudis imperator; Muren 32. si rudis et impolita putanda est illa sine intervallis loquacitas perennis et profluens; de or III 185. fautor callidum quendam hunc (oratorem) et nulla in re tironem ac rudem esse debere; de or I 218. quid esse potest in otio incundius quam sermo facetus ac nulla in re rudis? de or I 32. hominem infirmum in villam apertam ac ne rudem quidem etiam nunc invitare nolui; Q fr II 8 (10) 2. — B. si id ipsum rudes et indocti iudicare potuissent; Ac II 9.

rudis, Rapier: tam bonus gladiator rudem tam cito? Phil II 74.

rugae, Falte, Runzel: I. non cani nec rugae repente auctoritatem adripere possunt; Cato 62. — 2. isne quemquam rugis supercilioque decepit? sen 15.

ruina, Einsturz, Umsturz, Trümmer, Untergang, Zerföhrung: I. ut extra ruinam sint eam, quae impendet; A XI 24, 2. — II, 1. deflevi subitas fundatissimae familiae ruinas; dom 96. si (Academia) invaserit in haec, nimias || miseras || edet ruinas; leg I 39. invitus facio, ut recorder ruinas rei publicae; Vatini 21. — 2. quod priora tempora in ruinis rei publicae nostrisque iacuerunt; ep V 17, 1. sum extra: f. I. — III. Pomponiam et puerum versari in timore ruinae; A II 4, 7. — IV, 1. conclave illud, ubi epularetur Scopas, concidisse; ea ruina ipsum cum cognatis oppressum suis interisse; de or II 353. — 2. quod post has ruinas mihi non acciderat; A X, 1, 1.

ruinosus, baujällig: male materiatae sint (aedes), ruinosae; of III 54.

ruminatio, Wiederholung: vidi ex tuis litteris, quid ageretur, de ruminatione cotidiana; A II 12, 2.

rumor, Gerücht, Gerede, Volksstimme, Beifall, Ruf: I. rumoris nescio quid adflaverat commissione Graecorum frequentiam non fuisse; A XVI 5, 1. de Cn. Minucio rumores duriores erant; ep XII 25, 7. Puteolis magnus est rumor Ptolomaeum esse in regno; A IV 10, 1. illum (Caesarem) discessisse Alexandria rumor est non firmus ortus ex Sulpicii litteris; A XI 25, 2. scribent alii, multi nuntiabant, perferet multa etiam ipse rumor; ep II 8, 1. serpit hic rumor; Muren 45. rumor dictatoris iniucundus bonis; Q fr III 8, 4. — II, 1. levitatis est inanem aucupari rumore; Piso 57. ut rumorem bonum conligant, erubescunt; leg I 50. rumoribus improbissimis dissipatis; Phil XIV 10. de regina rumor exstinguetur; A XV 1, 5. te nolo, nisi ipse rumor iam raucus erit factus, ad Baias venire; ep IX 2, 5. — 2. rumoribus credi oportere et non oportere; inv II 50. — III. alqd: f. I. totam opinionem parva non numquam commutat aura rumoris; Muren 35. — IV. quae (res) rumore non nullo creverat; Muren 37. qui rumore et favore populi tenetur et ducitur; Sest 115. quod multitudinis rumore laudetur; fin II 49. teneri: f. duci.

rumpo, zerreißen, zerbrechen, sprengen, brechen, verlegen, aufheben: ut his malis rei publicae licentiaque audaciam, qua antea rumpebar, nunc ne movear quidem; Q fr III 9, 1. hunc quisquam foedera

scientem neglexisse, violasse, rupisse dicere audebit? Balb 13. iactare se in causis centumviralibus, in quibus testamentorum ruptorum aut ratorum iura versentur; de or I 173. quia constat agnascendo rumpi testamentum; de or I 241. inflatas rumpi vesiculas; div II 33. si quis eorum vincula ruperit; Catil IV 8.

rumusculus, Gerede, Geschwätz: imperitorum hominum rumusculos aucupati; Cluent 105. quas (historias) ego multo magis vereor quam eorum hominum, qui hodie vivunt, rumusculos; A II 5, 1.

ruo, stürzen, sinken, eilen, stürmen, sich überstürzen, einstürzen, ausgraben: I. ille demens ruere; A IV 3, 2. illum ruere nuntiant et iam iamque adesse; A VII 20, 1. illud recte times, ne (Caesar) ruat, si desperarit, certe ruet; A X 12, a, 3 (12, 6). multa ruunt et maxime communitas cum hominum genere, caritas, amicitia, iustitia, reliquae virtutes; Ac II 140. nemo est, quin intellegat ruere illam rem publicam; Ver V 12. ego bonos viros sequar, etiamsi ruent; A VII 7, 7. virtutes: f. alqd. — II. cum ex lege quaeritur, quae sint ruta caesa; part or 107. cum aedes fundumve vendiderint rutis caesis receptis; Top 100.

rursus, rursus, rückwärts, zurück, umgekehrt, dagegen, andererseits, wieder, von neuem: rem augere posse laudando vituperandoque rursus adfligere; Bru 47. quia (stellae) tum occultantur, tum rursus aperiuntur; nat II 51. cum contueri licebit eius (terrae) et habitabiles regiones et rursus cultu vacantes; Tusc I 45. quam diu tu voles, vitiosus consul Dolabella; rursus, cum voles, salvus auspiciis creatus; Phil II 84. quae cum dixisset, sic rursus exorsus est; Ac II 13. a quo (igne) rursus animante ac deo renovatio mundi fieret; nat II 118. cum cupio tibi parcere, rursus immuto voluntatem meam; Sex Rosc 95. alii rursus isdem a principiis omne officium referent; fin V 19. quod neque ita amplecteretur artem, ut ii solerent, neque rursus eam totam repudiaret; de or I 110. rursus eodem revertamur; Sex Rosc 41. refundunt eadem et rursus trahunt indidem; nat II 118. videamus rursus vim naturamque legis; leg II 8. Italiae rursus percursatio eadem comite mima; Phil II 62.

rus, Feld, Landgut, Land: I, 1. habet animi causa rus amoenum; Sex Rosc 133. urbe relicta rura peragrantes saepe soli sumus; of III 1. — 2. cum in sua rura venerunt; Tusc V 102. — II, 1. qui ruri semper habitavit; Sex Rosc. 39. quam (Atticam) ruri esse arbitror; A XIII 49, 1. — 2. cum Tullius rure redierit, mittam eum ad te; ep V 20, 9.

rusticanus, ländlich, vom Lande, auf dem Lande, bäuerlich: A. ut L. Cotta illud, quod loquitur, priscum visum iri putat, si plane fuerit rusticanum; de or III 42. quo ore homines rusticanos ex municipiis solitus sit appellare; Ver I 127. homines illius ordinis ex municipiis rusticanis; Sex Rosc 43. rusticana illa atque inculta parsimonia; Quinct 92. C. Marius, rusticanus vir, sed plane vir; Tusc II 53. vitam hanc rusticanam suavissimam esse arbitrantur; Sex Rosc 48. — B. accessisse ad Crassum consulendi causa quendam rusticanum; de or I 239.

rusticatio, Aufenthalt auf dem Lande: peregrinationes rusticationesque communes (erant); Lael 103.

rustice, bäuerlich: (Brutus) nihil tam videtur potuisse facere rustice; A XII 36, 2. eius patrem non vaste, non rustice, non hinc (locutum esse), sed presse et aequaliter et leviter; de or III 45.

rusticior, sich auf dem Lande aufhalten: I. liceat modo rusticari! ep XVI 23, 1. — II. socerum suum Laelium semper fere cum Scipione solitum rusticari; de or II 22. ut sciam, quid

(Attica) garrat, sin rusticatur, quid scribat ad te; A XII 1, 1.

rusticulus, Landmann: sensit rusticulus non incautus suum sanguinem quaeri; Sest 82.

rusticus, ländlich, vom Lande, bäuerlich, plump, den Landbau betreffend, Landmann: A. rusticum Marium! Piso 58. ne quid durum aut rusticum sit; of I 129. neque solum rusticam asperitatem, sed etiam peregrinam insolentiam fugere discamus; de or III 44. de rebus rusticis hominem ab agro remotissimum, Nicandrum Colophonium, poetica quadam facultate, non rustica, scripsisse praeculare; de or I 69. in rusticis moribus istius modi maleficia gigni non solere; Sex Rose 75. possessiones notabat et urbanas et rusticas; Phil V 20. cui nostrum [non] licet res rusticas vel fructus causa vel delectationis invisere? de or I 249. f. facultas. ut vectigalia urbana rusticis (anteponantur); of II 88. — B. I. cuidam rustico Romano dormi-

enti visus est venire, qui diceret.; div I 55. sunt municipales rusticique Romani optimates; Sest 97. — II, 1. ante rusticis detur ager, qui habent, quam urbanis? agr II 79. — 2. do: f. 1. videor: f. I. dormit. — III. illi Capuam nundinas rusticorum esse voluerunt; agr II 89. qua (trahatione) frequentissime sermo omnis utitur non modo urbanorum, sed etiam rusticorum; orat 81.

ruta, Raute, Bitterkeit: I. „ruta“ et „menta“ recte utrumque; volo mentam pusillam ita appellare ut „rutulam“; non licet; ep IX 22, 3. — II. ad cuius (Leptae) rutam pileio mihi tui sermonis utendum est; ep. XVI 23, 2.

rutilus, rötlich: »quem (Leonem) rutilo sequitur conluces corpore Virgo«; fr H IV, a, 568. (est fulgor) rutilus horribilisque terris, quem Martium dicitis; rep VI 17. „rutilo cum lumine claret Canis“; fr H IV, a, 348.

rutula, Raute: f. **ruta**.

Sacco, Säcker, Einfäcker: Oppios de Velia saccones || succones || dicit; A VII 13, 5.

saccus, Sack: cum iste civitatibus frumentum, saccos imperaret; Ver I 95.

sacellum, Heiligtum, Kapelle: I. sunt loca publica urbis, sunt sacella, quae post restitutam tribuniciam potestatem nemo attigit, quae maiores in urbe partim periculi perfugia esse voluerunt; agr II 36. — II. attingo: f. I. L. Pisonem quis nescit maximum et sanctissimum Dianae sacellum in Caeliculo sustulisse? har resp 32.

sacer, heilig, geheiligt, geweiht, subst. Heiligtum, Feiertag, Opfer: A. ut noctu vigiliam agerent ad aedes sacras; Ver IV 93. quibus (facultatibus) et sacra conficere et sarta tecta aedium sacrarum tueri possint; ep XIII 11, 1. sacer an profanus locus sit; inv I 38. plebs montem sacrum occupavit; rep II 58. de religionibus sacris et caerimoniis est contentio Clodius; har resp 8. terra ut focus domiciliorum sacra deorum omnium est; leg II 45. qui est in summa sacra via; Planc 17. — B. I. quid huic sacri unquam fore aut quid religiosi fuisse putatis? Ver IV 71. »sacra privata perpetua manent«; leg II 22. — II, 1. qui sacra acceperit; Bru 79. audite etiam singularem eius cupiditatem, in iis praesertim sacris polluentis, quae non modo manibus attingi, sed ne cogitatione quidem violari fas fuit; Ver IV 99. qui (maiores tui) sacra privata coluerunt; dom 105. ut anniversaria sacra Iuventatis non committerentur; A I 18, 3. conficio: f. A. aedes. quae sacra per summam castimoniam virorum ac mulierum fiant; Ver IV 102. polluo, violo: f. attingo. siquidem sacra nocturna tollimus; leg II 35. — 2. cur sacris pontifices, cur auspiciis angures praesunt? nat I 122. — 3. cum omnis populi Romani religio in sacra et in auspiciis divisa sit; nat III 5. — III. quibus verbis sacrorum alienatio fiat; orat 144. si de sacrorum alienatione dicendum putasti; leg III 48. qui estis antistites caerimoniarum et sacrorum; dom 104. religiones caerimoniaeque omnium sacrorum fanorumque violatae; Ver I 7. tu sacrorum iura, tu sacerdotum aperuisti; Ac I 9. ut ne quid de sacrorum religione minuat; dom 36. f. caerimoniae. meam domum L. Claudius, rex sacrorum, omni religione (liberavit); har resp 12. — IV. eos, qui tantundem caperent, quantum omnes heredes, sacris adligari, leg II 52. qui astringantur sacris; leg II 48. qui (Mercurius) sacris anniversariis coleretur; Ver IV 84. quae (sica) quidem quibus abs te initiata sacris ac devota sit, nescio; Catil I

16. M. Luculli uxorem Memmii suis sacris initiavit; A I 18, 3.

sacerdos, Priester, Priesterin: I. praesto mihi sacerdotes Cereris cum infulis ac verbenis fuerunt; Ver IV 110. cum sacerdotibus deorum vacationem habeant; Ac II 121. ita sacerdos advecta in fanum precata a dea dicitur, ut.; Tusc I 113. — II, 1. adveho: f. I. precatur. ne cooptari quidem sacerdotem licebat, qui cuiquam ex conlegio esset inimicus; ep III 10, 9. avunculus tuus populo Romano dedit et potentissimorum hominum conlegiis eripuit cooptandorum sacerdotum potestatem; fr A VIII 6. eo modo sacerdos Climachias renuntiatus est; Ver II 129. — 2. ut (Plato) a sacerdotibus barbaris numeros ad caelestia acciperet; fin V 87. referendum ad sacerdotes publicos non putasti? dom 132. — III. hic, qui in conlegio sacerdotum esset, primus est condemnatus; Bru 127. descriptio || descr. || sacerdotum nullum iustae religionis genus praetermittit; leg II 30. (alter dux) responsa sacerdotum regi Aegyptio vendidit; Piso 48. — IV. quae (sacra Cereris) per Graecas curata sunt semper sacerdotes; Balb 55.

sacerdotium, Priestertum, Priesteramt: I. summa nobilitas est, amplissimum sacerdotium; Phil XIII 8. — II, 1. sacerdotium, cum non difficillime consequi possem, non appetivi; ep XV 4, 13. post sacerdotium initum; dom 135. — 2. tui sacerdotii sunt tensae, curricula, praerentio.; har resp 21. — III. virgo Vestalis, sanctissimo sacerdotio praedita; dom 136. — IV, 1. amplissimi sacerdotii conlegium; ep III 10, 9. quod te sacerdotii iure facere posse dixisti; Phil II 81. — 2. de sacerdotio tuo quantam curam adhibuerim, cognosces ex iis litteris; ep II 7, 3. quam popularis lex de sacerdotiis C. Licinii Crassi videbatur! Lael 96.

sacramentum, Straffsumme, Wette, Eid: I. cum Cotta decemviris religionem inieciisset non posse nostrum sacramentum iustum iudicari; Caecin 97. si decemviri sacramentum in libertatem iniustum iudicassent; dom 78. — II. gratam illam legem || rem || de multa et sacramento tulerunt; rep II 60. — III. quibuscum tibi iusto sacramento contendere non liceret; de or I 42. ut sacramento contentas mea non esse; ep VII 32, 2.

sacrarium, Kapelle, Tempel: I. sacrarium Cereris est apud Catinenses eadem religione, qua Romae; Ver IV 99. — II. haec omnia signa ab Heio e sacrario Verres abstulit; Ver IV 7. qui (C. Avianus Evander) habitat in tuo sacrario; ep